

Helena Wojcewa
Tatiana Buczacka

Олена Войцева
Тетяна Бучацька

Klasa 1

Alfabet w obrazkach

Абетка в малюнках

Aa

Aa

Bb

Cc

Ćć

Dd

Ee

Ee

Ff

Gg

Hh

Ii

Jj

Kk

Ll

Ll

Mm

Nn

Nn

Oo

Oo

Pp

Rr

Ss

Ss

Tt

Uu

Ww

Yy

Zz

Zz

Zz

HELENA WOJCEWA
TATIANA BUCZACKA

JĘZYK POLSKI

**podręcznik dla klasy 1 szkół ogólnokształcących
z ukraińskim językiem nauczania**

ОЛЕНА ВОЙЦЕВА
ТЕТЯНА БУЧАЦЬКА

ПОЛЬСЬКА МОВА

**підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти
з навчанням українською мовою**

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Чернівці
«Букрек»
2018

УДК 811.162.1(075.3)
В 65

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ від 06.07.2018 № 734)*

Видано за рахунок державних коштів.
Продаж заборонено

Войцева О. А., Бучацька Т. Г.

В 65 Польська мова : підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою. – Чернівці : Букрек, 2018. – 128 с. : іл.
ISBN 978-617-7663-02-6

УДК 811.163(075.3)

Wojcewa H., Buczacka T.

В 65 Język polski : podręcznik dla klasy 1 szkół ogólnokształcących z ukraińskim językiem nauczania. – Czerniowce : Bukrek, 2018. – 128 s. : il.
ISBN 978-617-7663-02-6

УДК 811.163(075.3)

ISBN 978-617-7663-02-6

© Войцева О. А., Бучацька Т. Г., 2018
© Видавничий дім «Букрек», 2018

Дорогі хлопчики й дівчатка!

Ви тримаєте в руках перший у своєму житті підручник з польської мови, зі сторінок якого щиро посміхаються Адаць і Ева, головні герої повісті «Адаць і Ева в школі» письменниці Мілади Мотлової.

Вони запрошують вас, своїх нових друзів, на заняття з польської мови. Разом ви подорожуватимете сторінками цього підручника, зможете навчитися правильно вимовляти польські звуки, називати предмети, дії предметів, їхні ознаки (за кольорами, формою та розміром), розповідати про різноманітні життєві ситуації та висловлювати свої думки польською мовою.

За допомогою цікавих ілюстрацій Адаць і Ева познайомлять вас зі школою та її буднями, природою і природними явищами, з повсякденним життям людини, реальним світом і світом фантазії, цікавими, гумористичними ситуаціями та навчать розповідати про це польською мовою.

Разом з ними ви спробуєте порівнювати прості речі, логічно мислити та рахувати по-польськи до 10. Будете слухати різноманітні цікаві історії, казки, невеличкі дитячі художні твори, вірші та навчитеся розуміти тексти польською мовою й обговорювати їхній зміст.

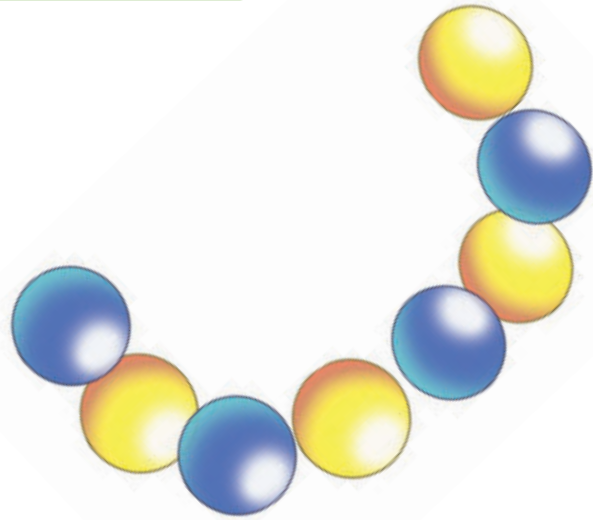
Адаць і Ева запрошують вас цікаво поєднати забаву з наукою вивчення первинних понять польської мови. Тому розмальовуйте, ліпите, вирізайте, співайте та розігруйте невеличкі театралізовані інсценування польською мовою. Також навчайтеся розпізнавати польські друковані літери та готуйтеся до занять за букварем у другому класі.

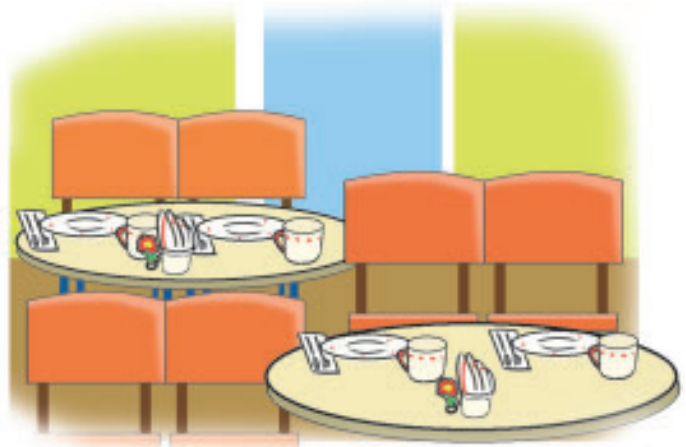
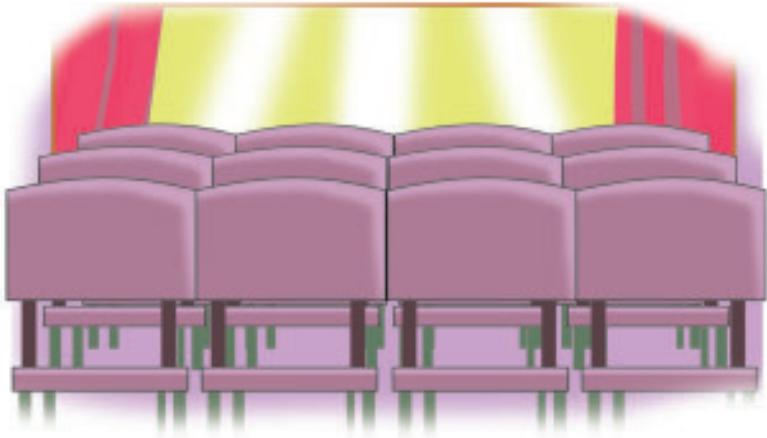
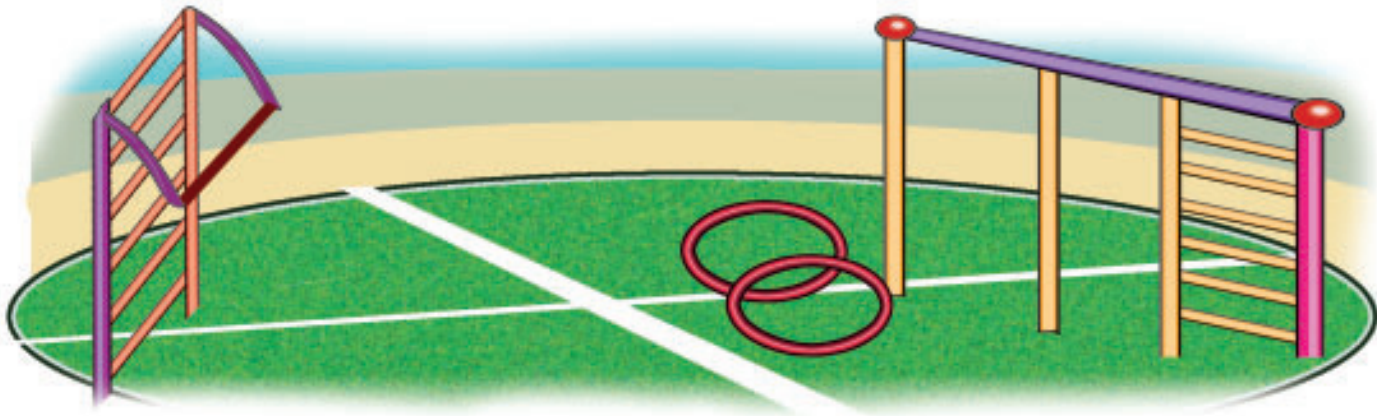
Ми, автори підручника, запрошуємо вас у цікаву подорож разом з Адацем і Евою.

Успіхів! Грайтеся і навчайтеся із задоволенням!

Temat 1

Nasza szkoła
Наша школа

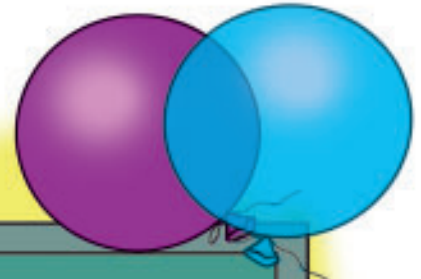
Temat 2

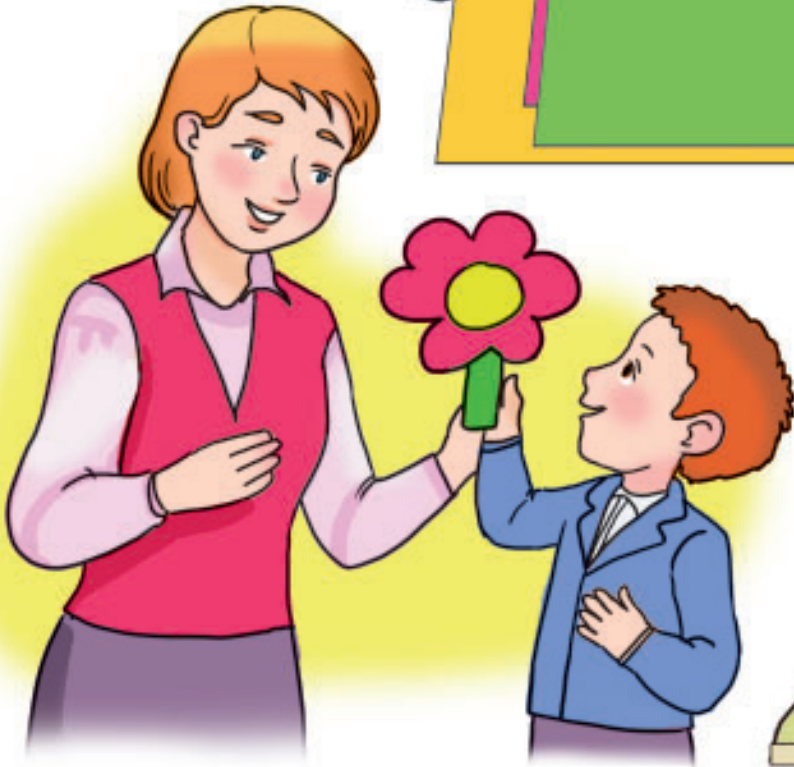
Nasza klasa
Наш клас

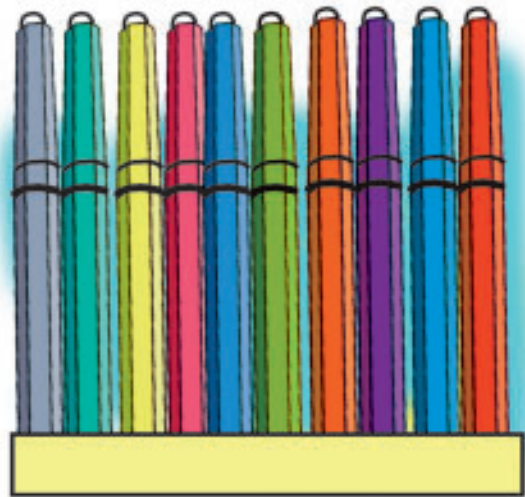
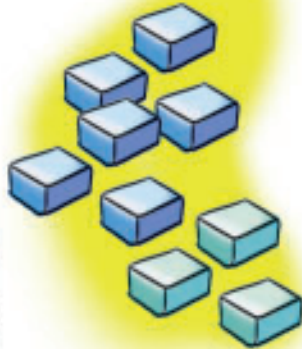
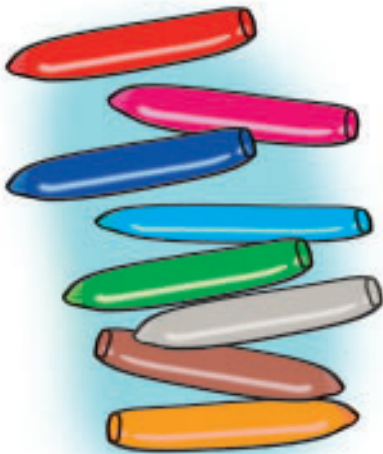
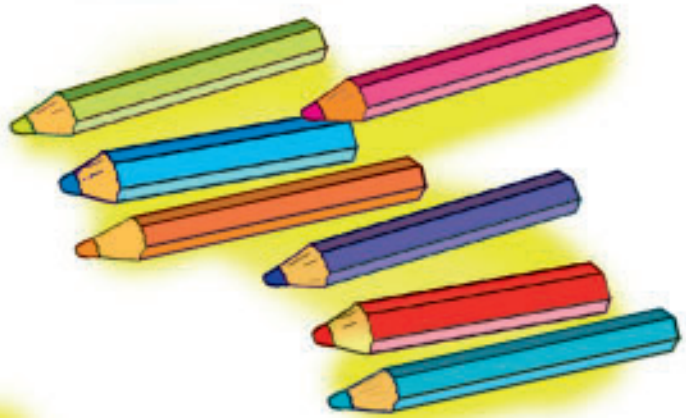
Temat 3

Przybory szkolne
Шкільне приладдя

Тема 4

Liczenie do 10
Лічба до 10

Temat 5

Pory roku. Nazwy miesięcy
Пори року. Назви місяців

Grudzień

Styczeń

Luty

Marzec

Kwiecień

Maj

Czerwiec

Lipiec

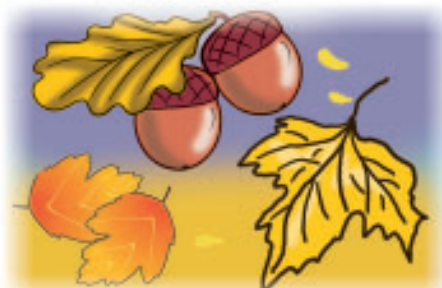
Sierpień

Wrzesień

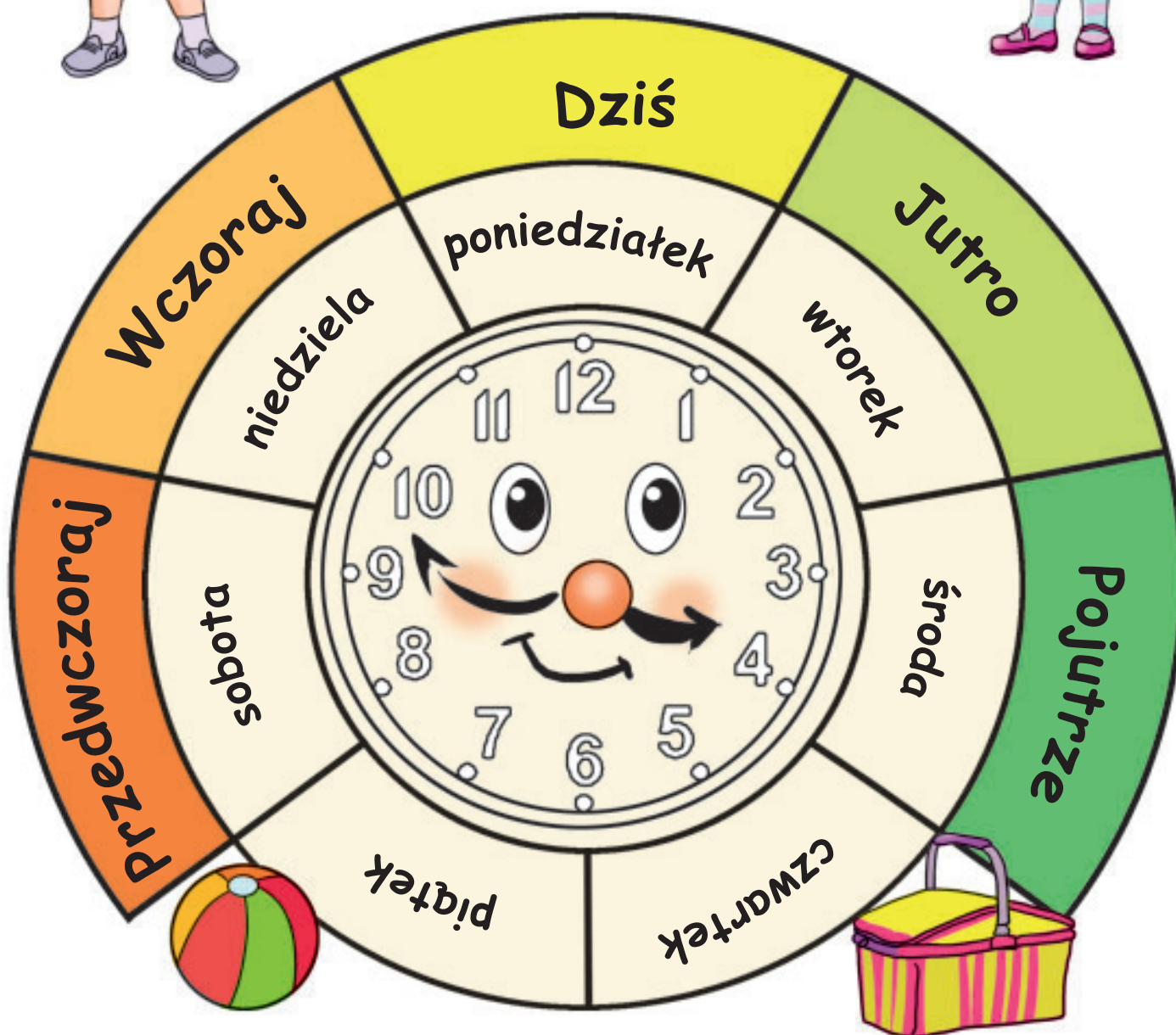
Październik

Listopad

Temat 6

Doba. Tydzień
Доба. Тиждень

Temat 7

Etykieta. Zwroty grzecznościowe
Етикет. Ввічливі слова

Dzień dobry!
Jak się masz?

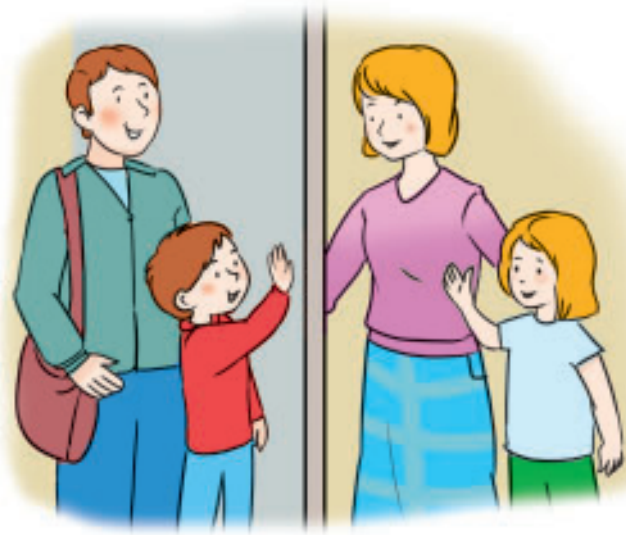
Do widzenia!

Dziękuję!

Proszę!

Przepraszam!

Temat 8

Zawieranie znajomości
Знайомство

Halo, dzień dobry!
Czy mogę Cię
prosić o numer
telefonu Ewy?

Темат 9

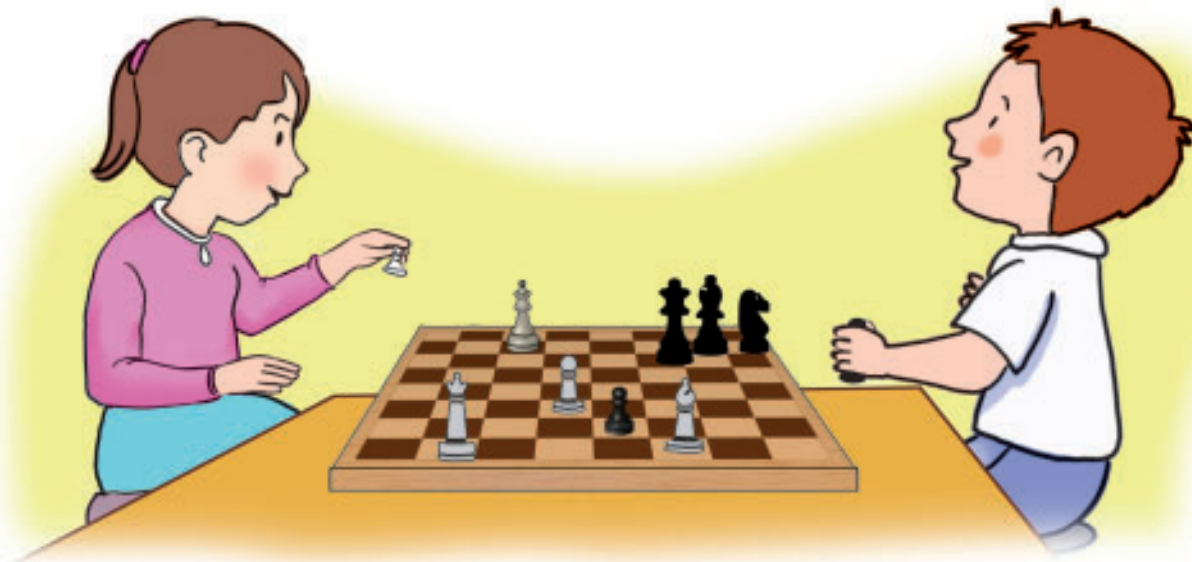
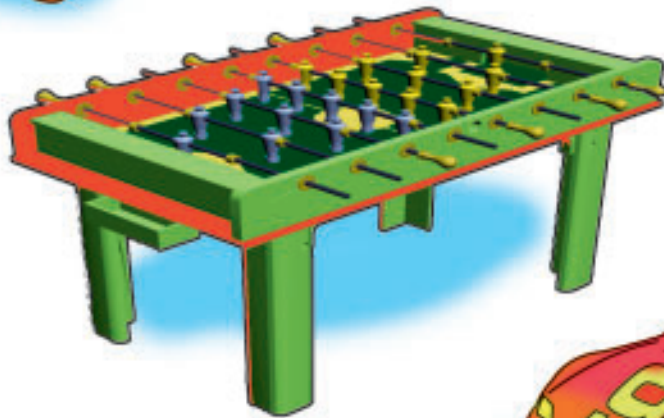
Дзiesięце gry i zabawy
Дитячі ігри та забави

Тема 10

Uлюбione zabawki
Улюблені іграшки

Тема 11

Колоры Кольори

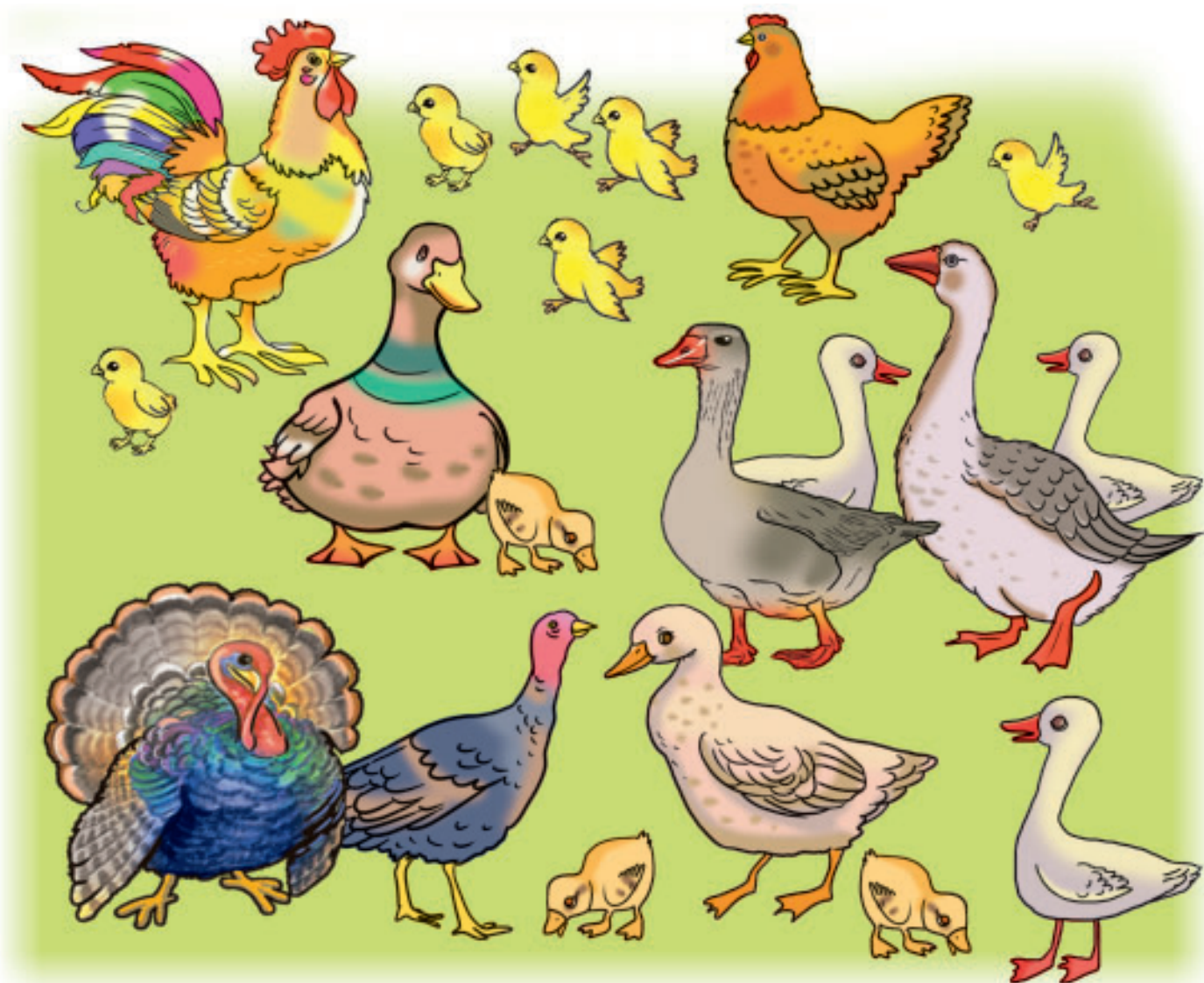

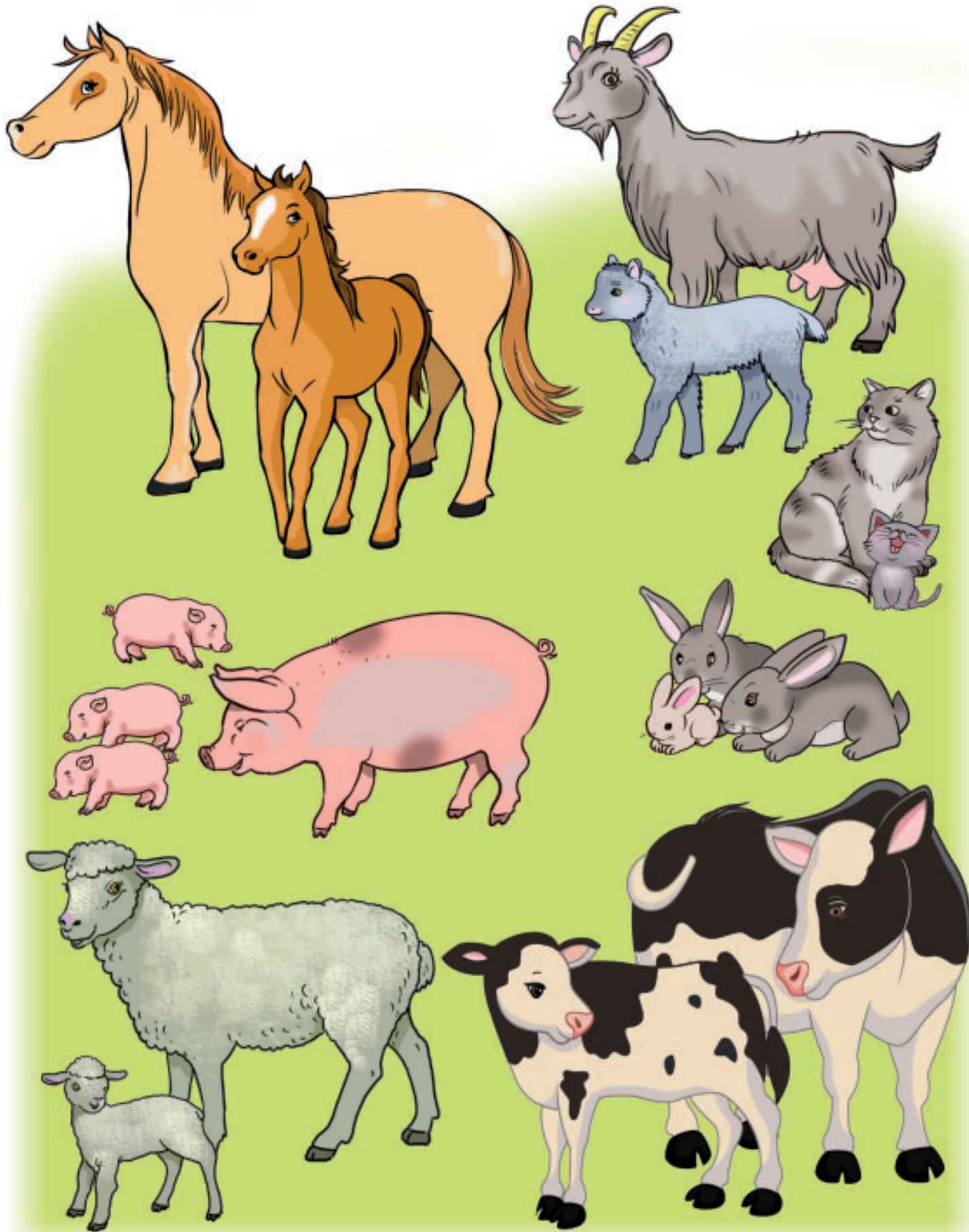
Тема 12

Warzywa i owoce
Овочі і фрукти

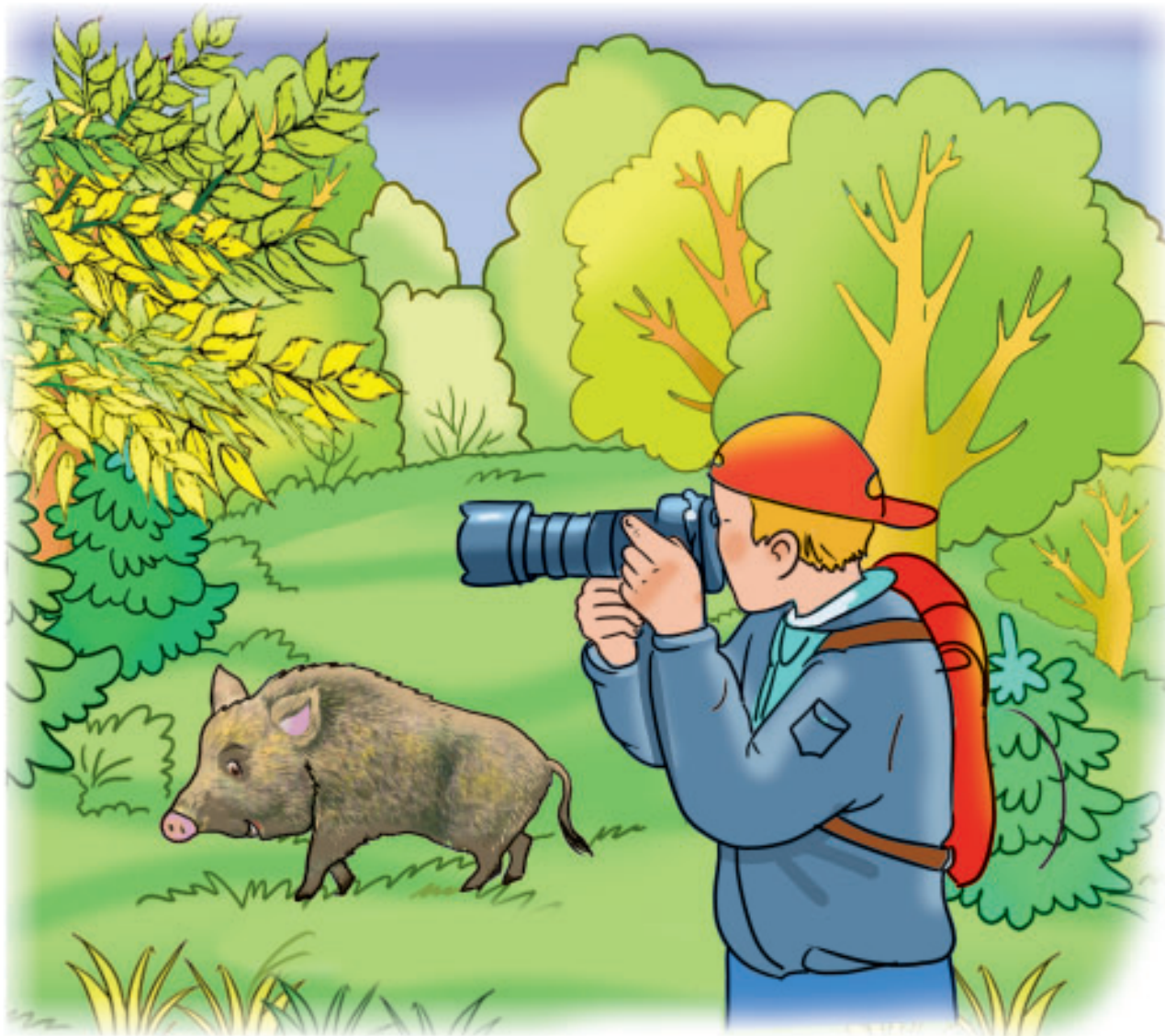

Тема 13

Zwierzęta i ptaki domowe
Свійські тварини і птахи

Temat 14

Zwierzęta dzikie
Дикі тварини

Тема 15

Рtакi Птахи

Temat 16

Owady Комахи

Temat 17

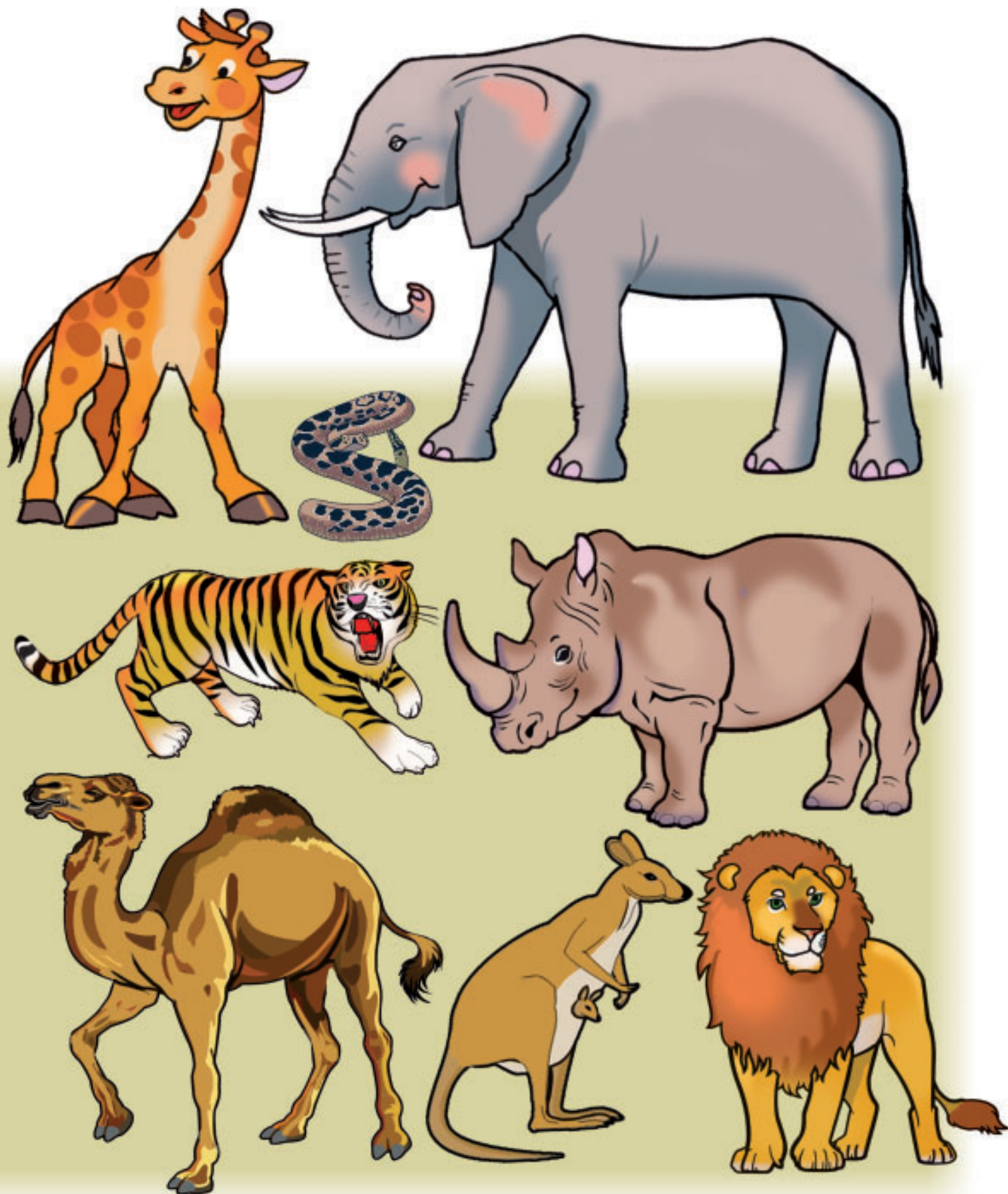
Jesień. Przyroda jesienia
Осінь. Природа восени

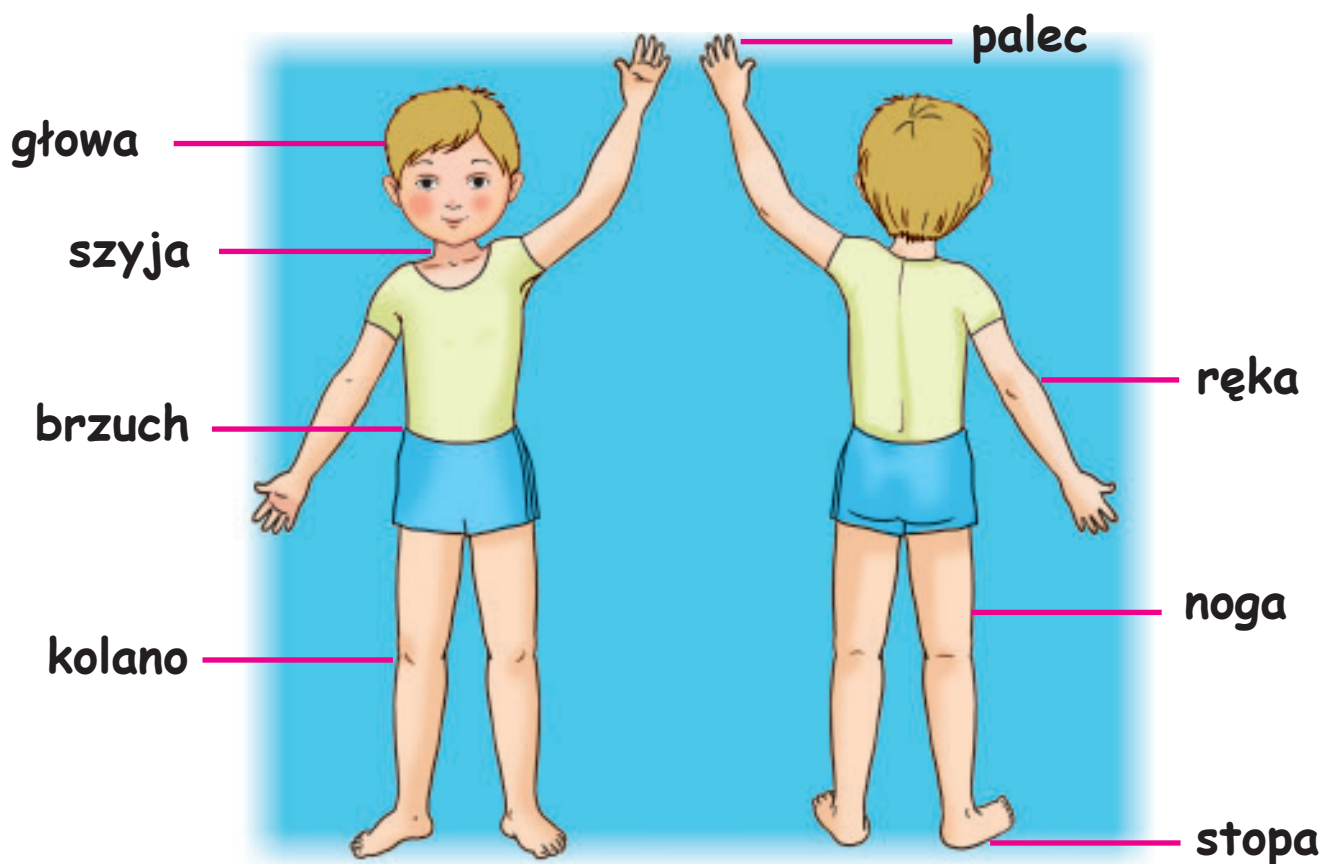
Temat 18

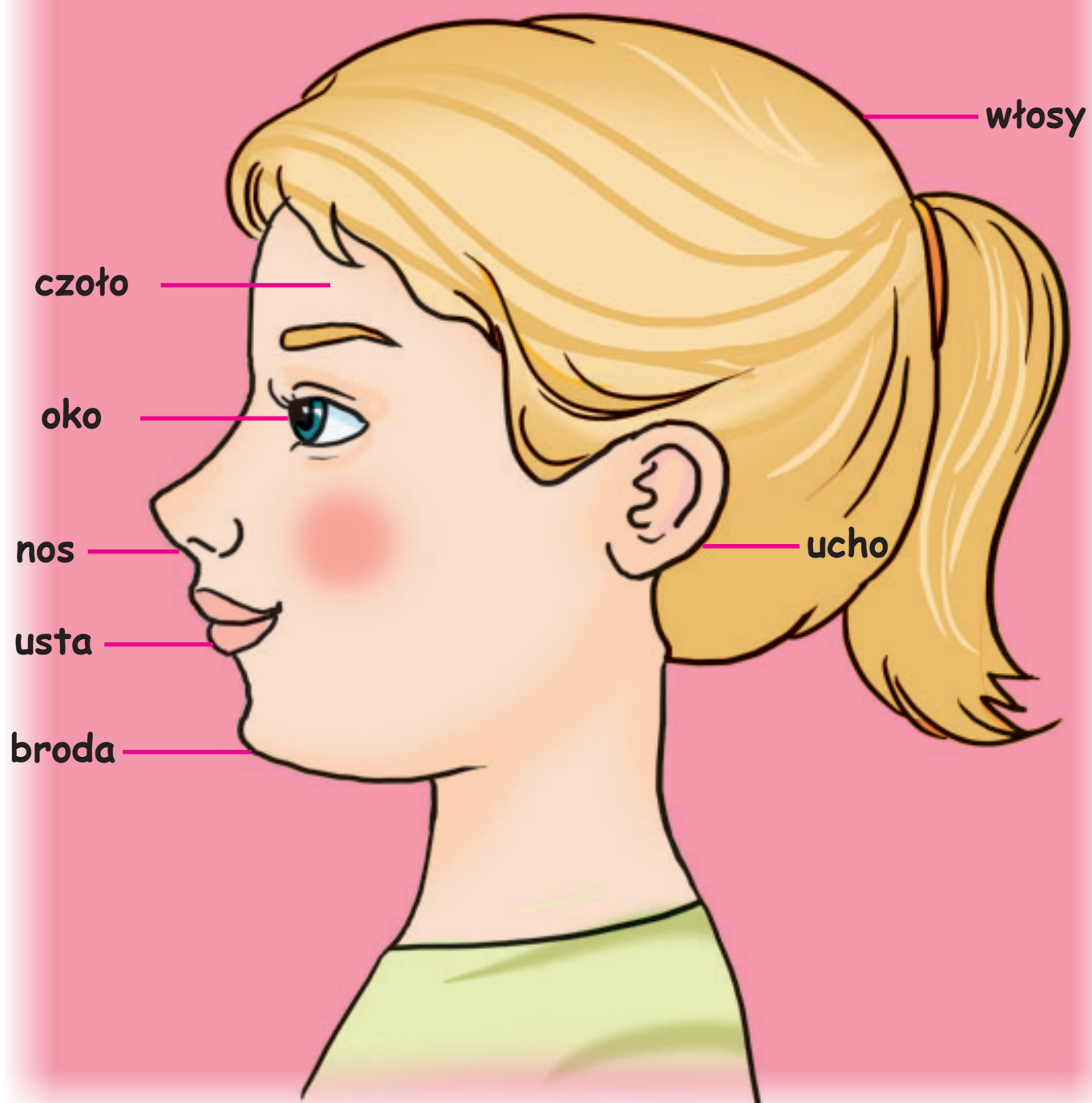
W ogrodzie zoologicznym
У зоопарку

Temat 19

Człowiek. Budowa ciała człowieka
Людина. Будова тіла людини

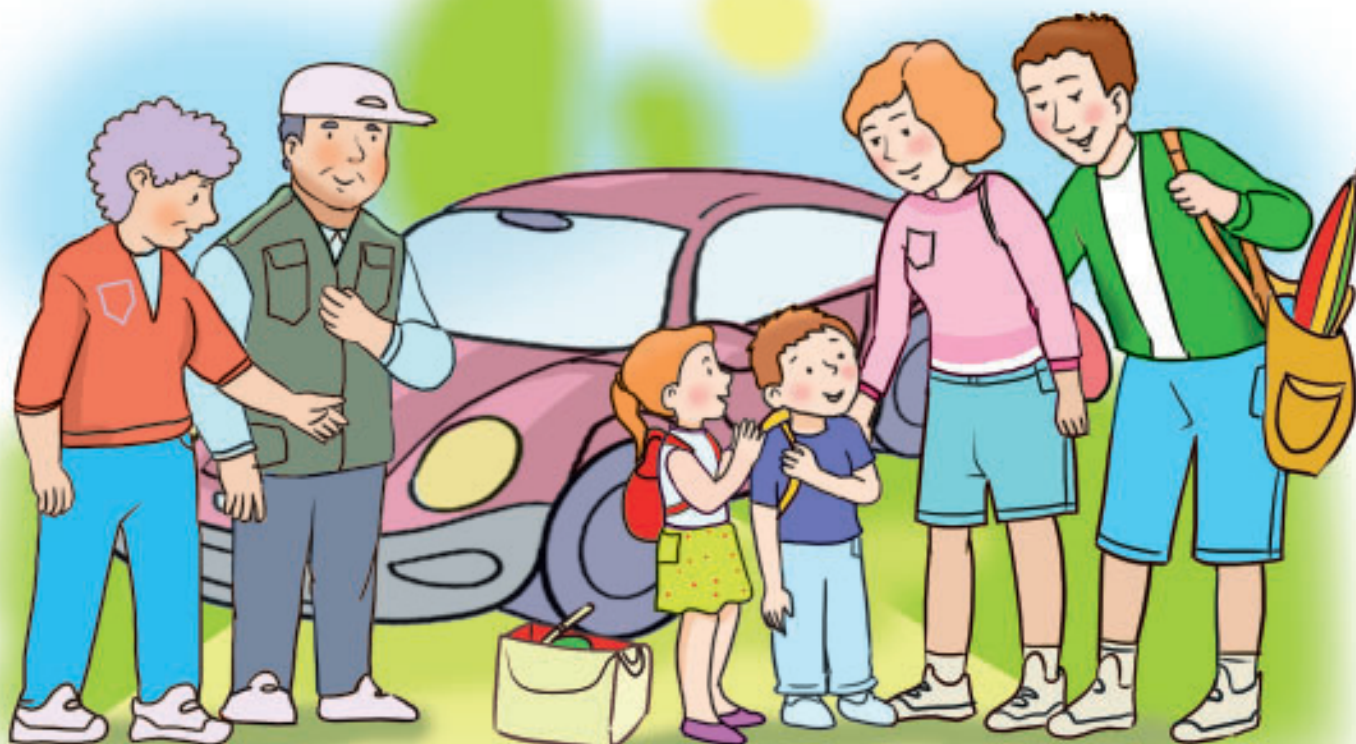
Тема 20

Ubranie
Одяг

Тема 21

Моја родзина
Моя родина

Temat 22

Mój dzień. Zegar. Higiena osobista
Мій день. Годинник. Особиста гігієна

Temat 23

Zima. Przyroda zimą
Зима. Природа взимку

Temat 24

Święta i rozrywki zimowe
Tradycje i zwyczaje ludowe
Зимові свята і розваги
Народні традиції і звичаї

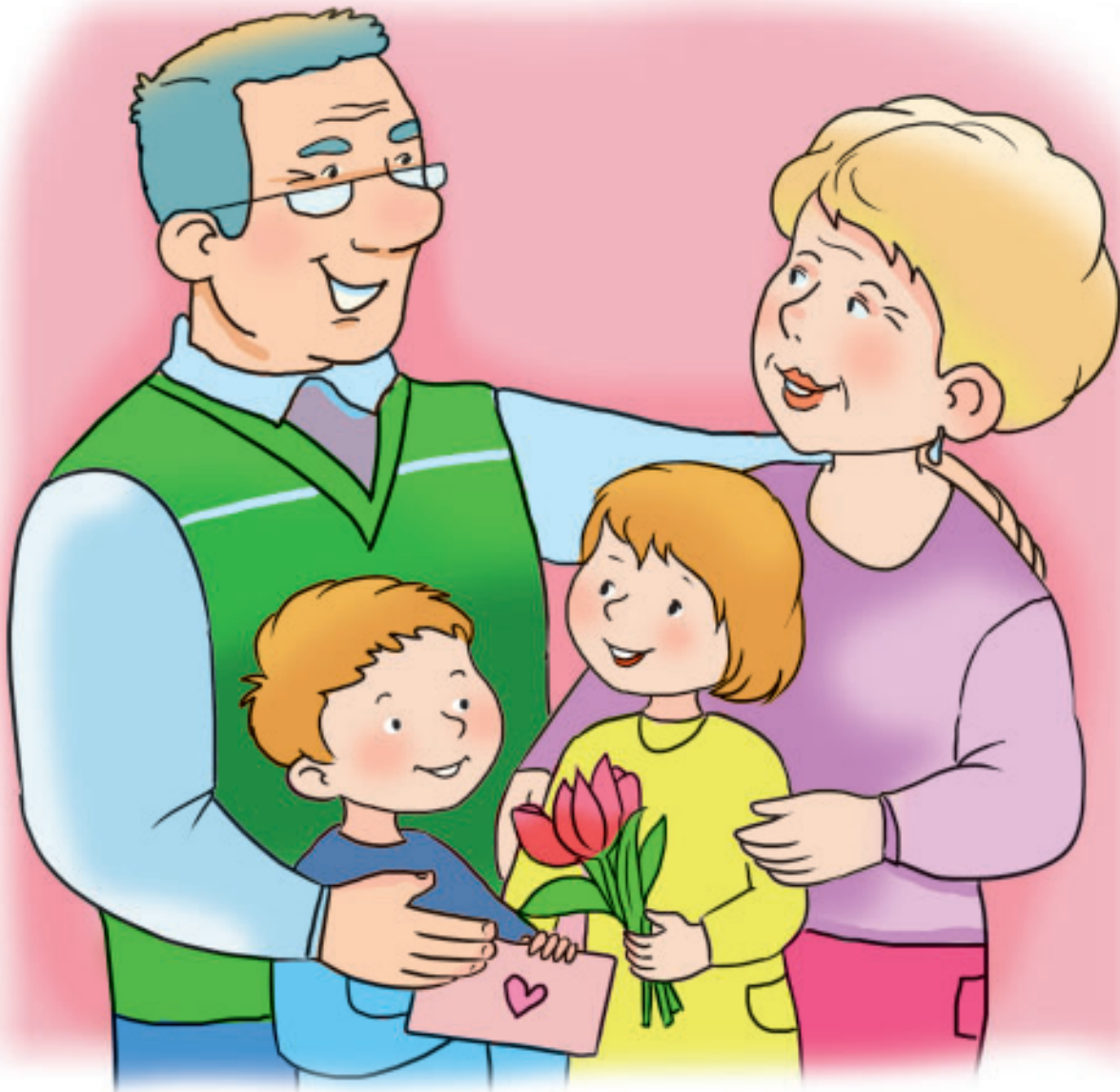

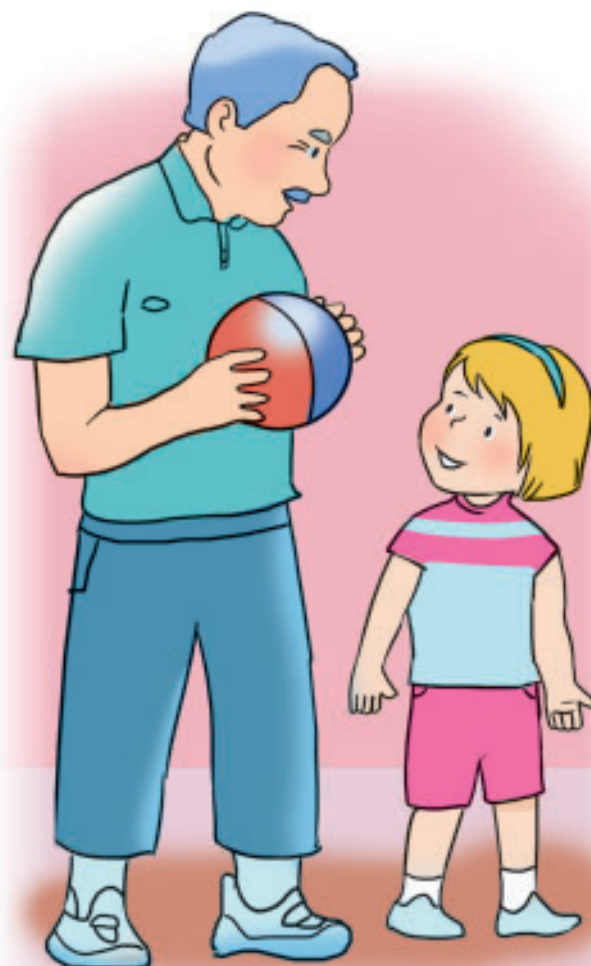
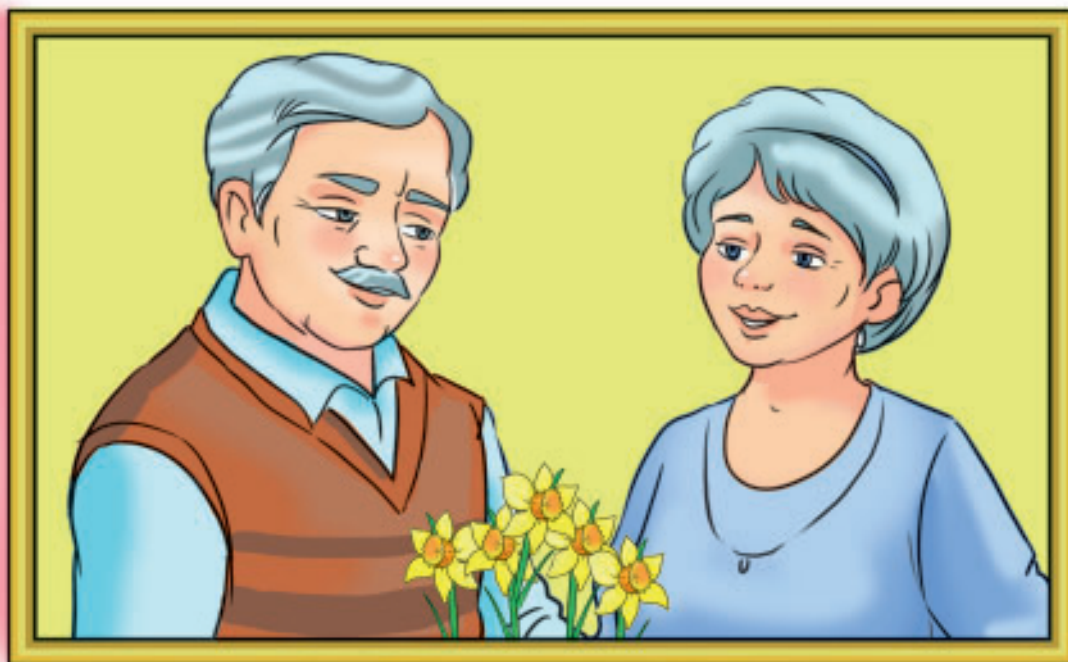

Temat 25

Dzień babci. Dzień dziadka
День бабусі. День дідуся

Temat 26

Miasto, wieś
Місто, село

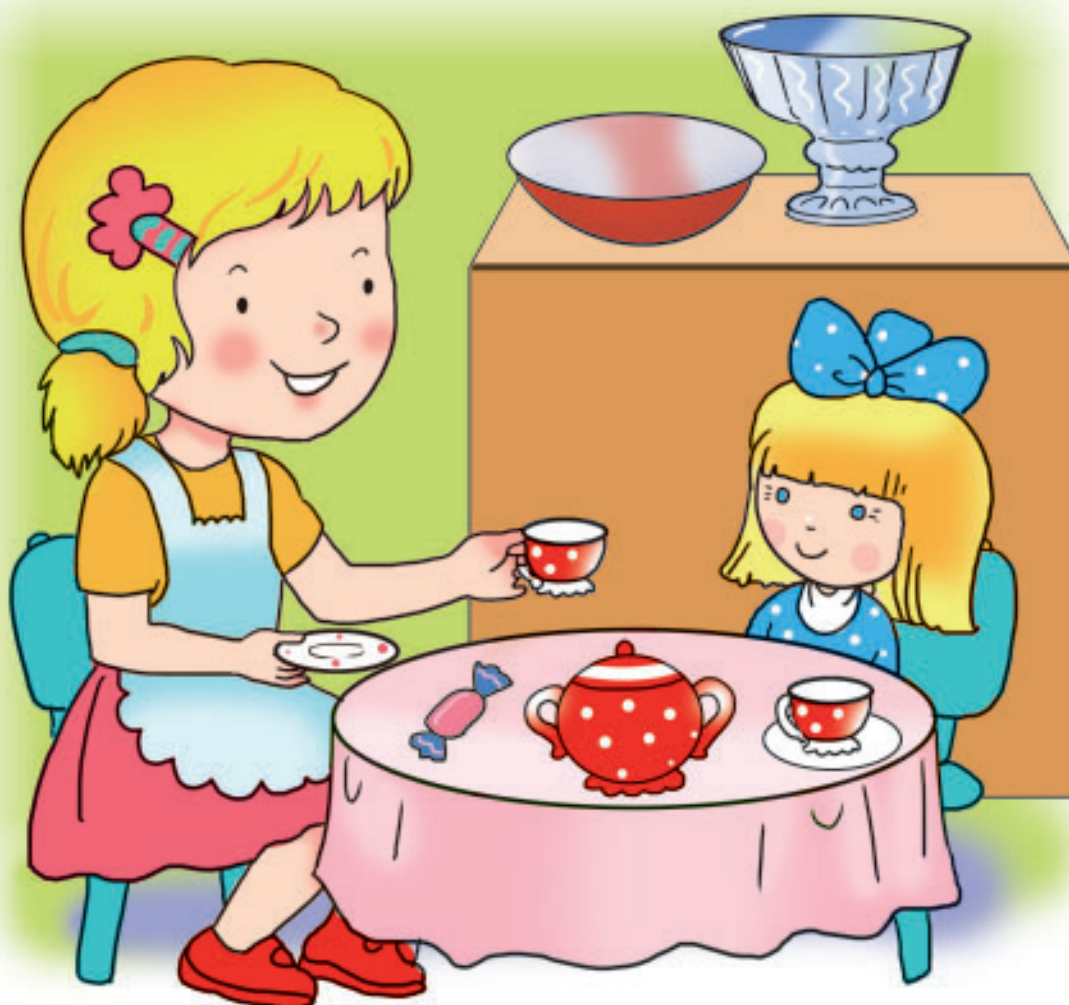

Temat 27

Mój dom, mieszkanie
Мій дім, квартира

Temat 28

Naczynia stołowe i kuchenne. Posiłki
Столовий і кухонний посуд. Їжа

Temat 29

Moje ulubione książki
Мої улюблені книжки

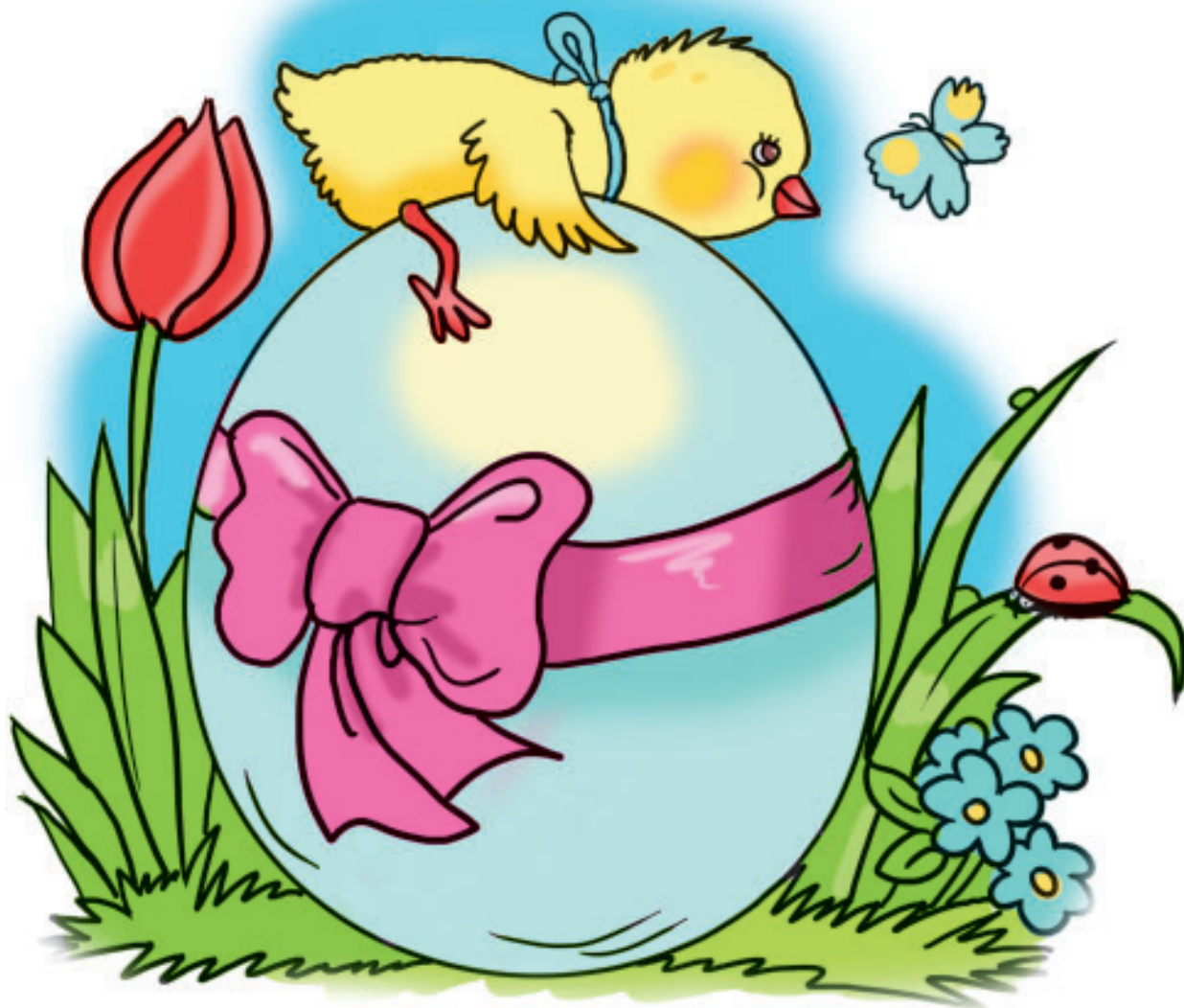
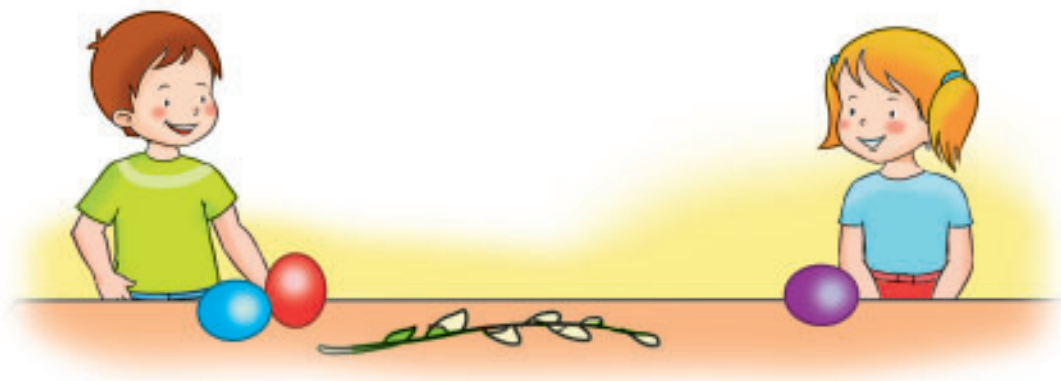

Temat 30

Wiosna. Przyroda na wiosnę
Весна. Природа навесні

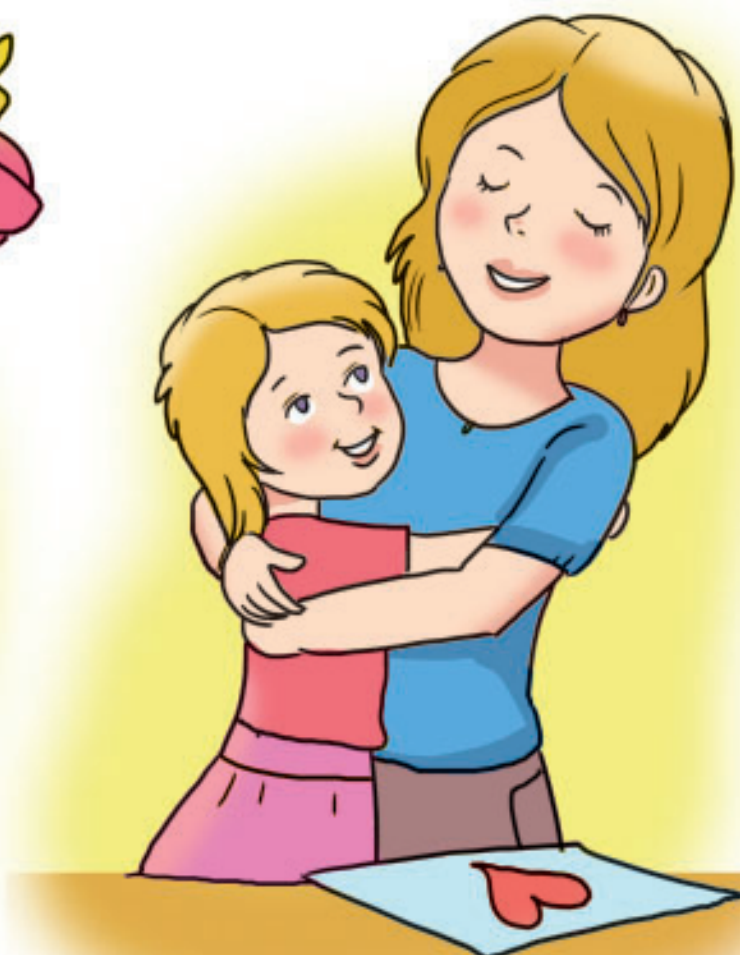

Temat 31

Wielkanoc. Tradycje i zwyczaje ludowe
Великдень. Народні традиції і звичаї

Temat 32**Moja mama. Dzień Matki**
Моя мама. День матери

Temat 33**Lato. Przyroda latem. Wakacje**
Літо. Природа влітку. Канікули

**SŁUCHAMY PO POLSKU:
TEKSTY DO ROZWIJANIA
SPRAWNOŚCI MÓWIENIA**
Klasa 1

**СЛУХАЄМО ПОЛЬСЬКОЮ:
ТЕКСТИ З РОЗВИТКУ
ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ**
1 клас

Temat 1. Nasza szkoła Наша школа

Maria Niwińska

Pierwszak

Jestem bardzo wesoły,
bo już idę do szkoły.
Piaskownicę zostawiam bez żalu.
Książki niosę w tornistrze,
od czystości aż błyszczę.
Przecież jestem już pierwszak.
Nie maluch.

Tadeusz Kubiak

Dzień dobry, szkoło!

Żegnajcie, lasy zielone,
żegnajcie, rzeki błękitne.
Już jesień idzie przez łąki
i wrzosem liliowo kwitnie.
Żegnajcie, letnie przygody,
czas już powracać do domu.
Złocą, czerwienią się liście
dębów, jesionów i klonów.
Witaj nam, szkoło radosna,
grająca dzwonkiem co rano!
Dzień dobry, szkoło wesoła.
Lesie i łąko, dobranoc.

Maria Lorek

Jak należy zachowywać się w szkole

1. Jeśli powiedzieć chcesz coś ważnego, podnieś do góry rękę.
2. Choćbyś miał inne sprawy – uważaj na lekcji, to więcej się dowiesz.
3. Nasi dyżurni dbają o porządek – okna otwierają, kwiaty podlewają, tablicę ścierają.

Przysłowie

Człowiek całe życie się uczy.

Piosenka

Rozpoczęcie zabawy

Gdy się dzieci mają bawić,
To «Dzień dobry» mówią sobie.
Uśmiechają się do siebie
I podają ręce obie.

W kole wszyscy tu stoimy.
Każdy czyjaś rękę trzyma
I «Dzień dobry» już mówimy,
Tak zabawa się zaczyna.

Zakończenie zabawy

Gdy się dzieci chcą pożegnać
«Do widzenia» mówią sobie,
Uśmiechają się do siebie
I podają ręce obie.

W kole wszyscy tu stoimy
I za ręce się trzymamy,
«Do widzenia» już mówimy
Tak ze sobą się żegnamy.

Temat 2. Nasza klasa

Наш клас

Maria Terlikowska

Cudowna klasa

Nasza klasa – to jest klasa!
Nie znajdziecie tu brudasa!
Wszystko czyste.
Wszystko świeże.
Czyste ręce.
I kołnierze.
A popatrzcie na zeszyty!
Każdy zeszyt – znakomity!
I nalepka.
I okładka.

Czyściuteńka, świeża, gładka!
A jak cicho w naszej klasie!
Mowy nie ma o hałasie!
Nikt nie gada. Nie chichocze.
Nikt nie ciągnie za warkocze.
Nikt nie ściąga cudzych zadań.
Każdy świetnie odpowiada.
Nikt się jękać nie ośmiela...
Bo dziś Dzień Nauczyciela!

Zgaduj-zgadula

1. W każdej mieszka klasie,
czarne ma oblicze,
na niej często piszę,
rysuję lub liczę. (*Tablica*)
2. Po tablicy biega, skacze,
kreśląc na niej białe znaki.
Wszyscy ją ze szkoły znacie.
Czy zgadniecie, kto to taki? (*Kreda*)
3. Codziennie cię w klasie gości,
Gdy usiądziesz, skrzypi z radości. (*Ławka szkolna*)

(wg Hanny Świdzińskiej, Marii Lorek)

Piosenka «Różowe kwiaty»

1. Te różowe kwiaty
Są dla naszej pani,
By dziś pięknie kwitły,
By dziś pięknie kwitły
I pachniały dla niej.

2. A te ptaszki będą
Dla naszego pana.
By mu dziś wesoło,
By mu dziś wesoło
Śpiewały od rana.

3. Litery zaś czarne
Niech się w złote zmieniają
I dodadzą blasku,
I dodadzą blasku
Tym naszym życzeniom.

Przysłowia

Prawdziwych przyjaciół poznaje się w biedzie.
Przyjaźń szczerą nie umiera.

Tematy 3-4. Przybory szkolne. Liczenie do 10 Шкільне приладдя. Лічба до 10

Maria Kownacka

Plastusiowy pamiętnik

Jestem malutki ludzik z plasteliny. Dlatego na imię mi Plastuś. Mam śliczne mieszkanie: oddzielny drewniany pokoik. Obok mnie, w drugim pokoju, mieszka tłuściutka, biała guma. Ta guma nazywa się myszka. Z początku nie wiedziałem, jak się nasz dom nazywa. Teraz już wiem: piórnik. Naszą gospodynią jest Tosia, która ulepiła mnie z plasteliny. Mam duży, czerwony nos, odstające uszy i zielone majteczki. Wszyscy powiedzieli w klasie, że jestem śliczny.

Zasoby dodatkowe:

link (<https://www.youtube.com/watch?v=tTPmo7iwzw0>)

Wyliczanka

Dwa aniołki w niebie
 piszą list do siebie.
 Piszą, piszą i rachują
 ile kredek po-trze-bu-ją?

Przysłowia

Myśl długo, czyń prędko. Wszyscy za jednego, jeden za wszystkich.

Tematy 5-6. Pory roku. Nazwy miesięcy. Doła. Tydzień Пори року. Назви місяців. Дола. Тиждень

*Barbara Mazur,
 Małgorzata Wąsowska,
 Katarzyna Zagórska*

Przyroda odmierza czas

Wiosna

Słońce mocniej przygrzewa. Drzewa mają już listki. Rozkwitają kwiaty. Ptaki wiją gniazda.

Lato

Na dworze jest gorąco. Dojrzewa zboże. Ptaki karmią pisklęta.

Jesień

Listki zmieniają kolor. Drzewa mają owoce. Lasy są pełne grzybów. Pada deszcz. Ptaki odlatują na południe.

Zima

Niektóre zwierzęta zapadają w sen. Na dworze panuje mróz. Pada śnieg. Zamarzają rzeki.

Danuta Wawiłow

Wieczór

Nadchodzi wieczór cały niebieski:
 niebieskie drzewa,
 niebieskie pieski,
 niebieskie ręce,
 niebieskie głowy
 i tylko księżyc
 pomarańczowy.

Ewa Szelburg-Zarembina

Idzie niebo ciemną nocą

Idzie niebo ciemną nocą,
ma w fartuszkcu pełno gwiazd.
Gwiazdy świecą i migocą,
aż wyrzały ptaszki z gniazd.
Jak wyrzały, zobaczyły,
to nie chciały dłużej spać.
Kaprysiły, grymasiły,
żeby im po jednej dać.
Gwiazdki nie są do zabawy,
tożby nocka była zła.
Bo usłyszysz kot kulawy,
cicho bądźcie! Aaa...

Zgaduj-zgadula

Granatowa łąka,
owieczki błyszczące,
pastuszek pызaty chodzi po tej łące. (*Niebo, gwiazdy, księżyc*)
Niebo jest nimi usiane.
Świecą nocą, gasi je ranek. (*Gwiazdy*)

Przysłowia

Czas pracuje na naszą korzyść. Wszystko ma swój czas.
Dzień, noc i doba mija. Sen przynosi dobrą radę. Co masz zrobić jutro, zrób dziś.

Wyliczanka

Raz, dwa Janek ma.
Trzy, cztery smaczne sery,
pięć, sześć chciał je zjeść.
Siedem, osiem spotkał Zosię.
Dziewięć, dziesięć – schował w kieszeń.

Temat 7. Etykieta. Zwroty grzecznościowe Етикет. Ввічливі слова

Maria Lorek

Magiczne klucze

Te klucze otwierają drzwi do ludzkich serc:

Dzień dobry!

Do widzenia!

Przepraszam, jeśli...

Dziękuję za...

Proszę o...

Czy mogę...

Życzę ci...

Hanna Łochocka

Nasza pani cieszy

Gdy nikt nie spóźnia się do szkoły,
gdy raźnie z teczką każdy spieszy,
gdy każdy grzeczny jest, wesoły –
wtedy nasza pani się cieszy.

Gdy widzi czysty, ładny zeszyt,
gdy ktoś na piątkę odpowiada –
wtedy się nasza pani cieszy
i uśmiechnięta jest, i rada.

Gdy przyjaźń, zgoda zapanuje
wśród hałaśliwej szkolnej rzeszy,
gdy nie ma kłótni, dąsów, bójek –
wtedy się nasza pani cieszy.

A gdy się cieszy, no to właśnie
tak jakby słońce zaświeciło:
jakoś jest w klasie cieplej, jaśniej,
jakoś serdecznie jest i miło.

Więc wiecie?

Zróbmy dziś umowę:
popracujemy
wszyscy w zgodzie,
aby uśmiechy ciągle nowe
na twarzy pani
widzieć co dzień.

Władysław Kozłowski

Grzeczny Janek

Wąska kładka,
bystra woda,
kto babuni rękę poda?
Skoczył Janek,
podał rękę.
Przeprowadził
babuleńkę.

Przysłowia

Dziękuję nic nie kosztuje. Jak cię widzą, tak cię piszą.

Temat 8. Zawieranie znajomości

Знайомство

Stanisław Jachowicz

Dziecię i staruszek

Niosło raz dziecię wody dzbanuszek,
Spotkał je w drodze siwy staruszek;
I rzekł do niego z uprzejmą minką:
«Pozwól się napić, dziecinko!»
Dziecina chętnie schyla dzbanuszką,
I napoiła wodą staruszką.
Raz koło sadu szła ta dziecina,
Patrzy... z owocem drzewo się zgina;
Jakżeby rada zjeść kilka gruszek!
Aż tu wychodzi siwy staruszek:
Ową dziecinę dobrą poznaje.
I najpiękniejszych gruszeczek daje.

Przysłowia

Jak ty komu, tak on tobie. Góra z górą się nie zejdzie, ale człowiek z człowiekiem zawsze.

Temat 9. Dziecięce gry i zabawy

Дитячі ігри та забави

Hanna Łaszczyk

Wspólna praca

Ania, Basia, mały Tomek
Wybudują z klocków domek.
Wybudują dom dla lali.
Będą wspólnie budowali.
Ania już «cegiełki» nosi.
– Pomóż, Basiu! – Tomek prosi.
Już stanęły cztery ściany,
Domek ładny – choć drewniany!
Trzeba zrobić mocny dach...
I tak stanął dom wspaniały,
Lalki będą w nim mieszkały.

*Julian Tuwim***Dwa Michały**

Tańcowały dwa Michały,
 Jeden duży, drugi mały.
 Jak ten duży zaczął krążyć,
 To ten mały nie mógł zdążyć.
 Jak ten mały nie mógł zdążyć,
 To ten duży przestał krążyć.
 A jak duży przestał krążyć,
 To ten mały mógł już zdążyć.

A jak mały mógł już zdążyć,
 Duży znowu zaczął krążyć.
 A jak duży zaczął krążyć,
 Mały znowu nie mógł zdążyć.
 Mały Michał ledwo dychał,
 Duży Michał go popychał,
 Aż na ziemię popadały
 Tańczące dwa Michały.

*Janina Porazińska***Dorotka**

Ta Dorotka, ta malusia, ta malusia,
 Tańcowała dokolusia, dokolusia,
 Tańcowała ranną rosą, ranną rosą,
 I tupała nóżką bosą, nóżką bosą.
 Ta Dorotka, ta malusia, ta malusia,
 Tańcowała dokolusia, dokolusia,
 Tańcowała i w południe, i w południe,
 Kiedy słońko grzało cudnie, grzało cudnie.
 Ta Dorotka, ta malusia, ta malusia,
 Tańcowała dokolusia, dokolusia,
 Tańcowała i z wieczora, i z wieczora,
 Gdy szło słońko do jeziora, do jeziora.
 Teraz śpi już w kolebusi, w kolebusi,
 Na różowej, na podusi, na podusi.
 Chodzi senek koło płotka, koło płotka,
 Cicho... bo tu śpi Dorotka, śpi Dorotka.

*Piotr Anioł***O koniku zgadywanym**

Pytaj mnie, pytaj mnie –
 Ja odpowiem «tak» lub «nie».
 – Czy ten konik, czy ten konik – siano je?
 – Nie, nie, nie. Siana nie.
 – Czy ten konik, czy ten konik w karuzeli – kręci się?
 – Nie, nie, nie. W karuzeli nie!
 – Czy ten konik, czy ten konik na wyścigach inne goni?
 – Nie, nie, nie. Na wyścigach nie.
 – Czy ten konik, czy ten konik – w trawie gra?
 – Tak, tak, tak, ten mój konik, pasikonik gra.

Wyliczanka

Entliczek-pętliczek,
czerwony stoliczek,
na kogo wypadnie –
na tego bęc!

Zabawa

Baloniku mój malutki
Rośnij duży, okrągłutki.
Balon rośnie, że aż strach,
Przebrał miarę – no i bach!

Zestaw tekstów

1. Żeby kózka nie skakała,
To by nóżki nie złamała.
2. Powiedz, powiedz, panie wietrze,
Czemu pan nie chodzi w swetrze?
3. Tańcowały dwa rękawy,
Jeden lewy, drugi prawy.
4. Wpadła bomba do piwnicy,
Napisała na tablicy.
5. Jeden kotek i dwa liski
Piją mleko z jednej miski.
6. Siadła sowa na dzwonnicy,
Umówiła się z księżycem.

Temat 10. Ulubione zabawki Улюблені іграшки

Helena Mazur

Pomoc dla misia

– Ratuunku! Pomooocy!
Słyszy Igor w środku nocy.
– Co się dzieje?
Skąd ten krzyk?
Mamo, tato, straszno mi!
Aż tu miś przemówił bury:
– W mym futerku same dziury!

Nikt nie troszczy się o misia...
Ja o pomoc wołam dzisiaj!
Igor drapie się za uchem:
– Czyżbym takim był wstręciuchem?
Trzeba coś poradzić szybko.
Chyba mam gdzieś igłę z nitką?

*Maria Kowalewska***Znaleziona zabawka**

Z Krzysiem, Hałą jedzie dziś w wózku ich pluszowy miś.
Przez las gęsty biegnie ścieżka. W lesie niedźwiedzica mieszka.
Wypadł dzieciom z wózka miś. To się zmartwi Hała, Krzyś!
Przyszła zaraz niedźwiedzica, wacha, misiem się zachwyca.
«Dobry jest na dziś początek, lalkę mam dla niedźwiedziątek».
To wypadek bardzo rzadki: misiem bawią się niedźwiadki.

*Dorota Gellnerowa***Zuzia lalka nieduża**

Zuzia lalka nieduża
I na dodatek cała ze szmatek.
W kratkę stara spódniczka,
Łzy na policzkach,
A w główce marzeń sto.
Lecz kocham ją najbardziej
ze wszystkich moich lal.
Choć nie ma sukni złotej
Zabiorę ją na bal.
Zuzia lalka nieduża, płaszczyk za krótki,
Zbyt duże butki.
Fartuch biały z kieszonką,
w kieszonce słońko,
A w główce marzeń sto.
Zuzia lalka niewielka,
Bródka malutka,
Nos jak muszelka.
Oczy ma jak pięć złotych,
wełniane loki, a w główce marzeń sto.

*Maria Kownacka***O Klarci ze szmatki i o sukience w kwiatki (Plastusiowy pamiętnik)**

Już miałem iść spać do piórnika, żeby na te lale nie patrzeć, aż tu widzę na Lodzinej ławce siedzi sobie lalusia taka malutka, mało co większa ode mnie, troszkę krzywa w pasie, przekrzywiona na jeden boczek, z noskiem jak kartofelek, siedzi sobie cichutka i zawstydzona. Więc ja zaraz do niej i pytam:

- Z czego ty jesteś?
- Ja, z gałganków...

- A kto cię zrobił?
- A Lodzia.
- A jak ci na imię?
- Klarcia.
- A ty z czego jesteś?
- Ja, z plasteliny.
- A kto cię zrobił?
- A Tosia.
- A jak ci na imię?
- Plastuś.

I zaraz bardzośmy się polubili i wszystkośmy sobie opowiedzieli. A tutaj Honorka z trzeciej ławki mówi do Tosi:

– Patrz, jaką Lodzia ma brzydką, szmacianą lalkę i szyje dla niej taką pa-skudną, burą sukienkę. To wcale nie warto. A Lodzia szyła dla Klarci sukienkę z takiej burej szmatki i jak to usłyszała, to się rozpląkała. Więc Tosia okropnie się rozzłościła na tę Honorkę i powiedziała, że «właśnie warto» i zaraz oddaliśmy dla tej Klarci połowę naszego najładniejszego kwiatkowego materiału. A potem tej Honorce było bardzo żal i chciała zaraz Lodzi oddać własną lalkę, ale Lodzia nie chciała, powiedziała, że woli swoją szmacianą Klarcię. Więc się tylko wycalowały i wszystko było dobrze. A potem Klarcia miała najładniejszą sukienkę ze wszystkich lalek: zieloną w czerwone kwiatuszki!

Wyliczanka

Beksa lala pojechała
do szpitala.
A w szpitalu powiedzieli:
– Takiej beksy
nie widzieli!

Mieczysław Czechowicz

Piosenka Misia Uszatka

«Na dobranoc, dobry wieczór»,
miś pluszowy śpiewa Wam.
Mówią o mnie Miś Uszatek,
bo klapnięte uszko mam.
Jestem sobie mały miś, gruby miś,
znam się z dziećmi nie od dziś.
Jestem sobie mały miś, śmieszny miś,
znam się z dziećmi nie od dziś!

Zasoby dodatkowe:

link (<https://www.youtube.com/watch?v=F06-y1nXdFA>)

Temat 11-12. Kolory. Warzywa i owoce Кольори. Овочі і фрукти

Bogdan Brzeziński

Różowy konik

Wezmę kredkę różową, narysuję konika.
Patrzcie!
Z grzywą rozwianą
Koń różowy pomyka.
Wezmę kredkę niebieską, dorysuję chłopczyka.
Chłopczyk siedzi na siodle.
Razem z koniem pomyka.
Żaba wyszła zielona,
Jakie duże ma oczy!
Koń różowy ją spostrzegł,
zgrabnie żabkę przeskoczył!
Ale oto brązowy
Siedzi kotek na płocie...
Przeskoczmy ten płotek,
nie skrzywdzimy cię, kocie!
Tam jest strumyk, tu krzaczki,
Słowem przeszkód bez liku
ma nasz chłopczyk niebieski na różowym koniku!
Narysuję więc prędko czarną kredką ten domek,
żeby mógł w nim odpocząć Koń różowy i Romek.

Julian Tuwim

Warzywa

Położyła kucharka na stole:
Kartofle,
Buraki,
Marchewkę,
Fasolę,
Kapustę,
Pietruszkę,
Selery
I groch.
Och!
Zaczęły się kłótnie,
Kłóca się okrutnie:
Kto z nich większy,

A kto mniejszy,
Kto ładniejszy,
Kto zgrabniejszy:
Kartofle?
Buraki?
Marchewka?
Fasola?
Kapusta?
Pietruszka?
Selery
Czy groch?
Ach!
Nakrzyczały się, że strach!

Wzięła kucharka –
Nożem ciach!
Pokrajała, posiekała:
Kartofle,
Buraki,
Marchewkę,
Fasolę,
Kapustę,
Pietruszkę,
Selery
I groch –
I do garnka!

Zgaduj-zgadula

Dobra gotowana,
dobra i surowa,
choć nie pomarańcza –
to pomarańczowa.
Kiedy za zielony
pochwycisz warkoczyk
i pociągniesz mocno
– wnet z ziemi wyskoczy.
(*Marchewka*)
Powiem zagadkę
niezwykle prostą,
jakie warzywo
jest marchewki siostrą?
(*Pietruszka*)

Taka jest z natury wścibska,
że nam z oczu łzy wyciska.
Od «C» nazwę swą zaczyna,
lecz to nie cytryna. (*Cebula*)
W ziemi się rodzą,
z jednego – wiele.
Najsmaczniejsze są jesienią
pieczone w popiele. (*Ziemniaki*)
Z grządki w ogródku
zrywamy je co rano,
Najlepiej nam smakują
z bitą śmietaną. (*Truskawki*)

Rymowanka

– Ludwiczku, Ludwiczku co niesiesz w koszyczku?
– Niosę trzy grzyby i główkę kapusty,
Wszystko to na niby, bo koszyczek pusty.

Przysłowie

Niedaleko pada jabłko od jabłoni.

Temat 13. Zwierzęta i ptaki domowe Свійські тварини і птахи

Maria Kownacka

Co kotek miał?

Mały Jasio kotka przy kominku spotkał.
Uklonił się kapeluszem.
– Porozmawiać z kotkiem muszę.
– Miał kotek siostrę? – Miau...
– Miał kotek pazurki ostre? – Miau...
– Miał kotek mamę i tatę? – Miau...
– Miał kotek na grzbiecie łatę? – Miau...
I tak sobie przez godzinę
rozmawiali przed kominkiem.

Maria Lorek

Pies Agi

Trop to jest pies Agi. Aga ma go od niedawna. Trop błąkał się po ulicy. Był głodny. Wujek Paweł spotkał Tropa. Pogłaskał go, a Trop pomerdał ogonem.

Od tej pory Aga ma psa. Trop to kundel. Podobny jest do doga, ale ma kosmatą sierść. Wujek Paweł kupił pieska-maskotkę. Jest ona prawie taka wielka jak pies Agi.

I Aga, i Trop lubią bawić się tą maskotką.

Ewa Szelburg-Zarembina

Szczeniątka

Bez liku jest szczeniątek w koszyku.
 Jedno – podobne do matki.
 Drugie – w białe łatki.
 Trzecie – czarne jak wronka.
 Czwarte – bez ogonka.
 Podpalanych dwoje.
 A ostatnie, to najmniejsze,
 ono... będzie moje!

Ludwik Wiśniewski

Koziołeczek

Stanął koziołeczek przed babuli progiem. Zażądał kapusty i nastawił rogi. Na to babuleńka: – Co za zwyczaj kozi! Prosisz o kapustę i różkami grozisz... – Bodnę cię naprawdę! – Pomału, pomału... Chcesz kapusty dostać, grzeczności się naucz!

A. M. Grabowski

Budzik

Cyk-cyk,	tylko on!
Cyk-cyk,	Budzik, budzik, budzik!
Cyk-cyk,	Kto ogląda nie marudzi,
Miau!!!	Dwa wesołe, grzeczne koty
Budzik, budzik, budzik!	już się biorą do roboty:
Do zabawy dzieci budzi,	Śmiech, zabawa oraz psoty!
Nie ma czasu na ziewanie,	Proszę start!
Na czesanie, ubieranie,	Miau!!!
Bo za chwilę na ekranie	

Rymowanka

Gdzieżeś ty bywał, czarny baranie?
 We młynie, we młynie, mościwy panie.
 Cóż tam robił, czarny baranie?
 Mlął mączkę, miał mączkę, mościwy panie.
 Cóż tam jadał, czarny baranie?
 Kluseczki z mączeczki, mościwy panie.
 Jakże cię bili, czarny baranie?

Łup cup cup, łup cup cup, mościwy panie.
 Jakżeś uciekał, czarny baranie?
 Hop sasa do lasa, mościwy panie.

Zgaduj-zgadula

Cztery nogi, jedna bródka,
 nie puszczaj jej do ogródka. (*Koza*)
 W każdej wsi jest taki budzik,
 który co dzień ludzi budzi.
 Budzik chodzi, łapką grzebie.
 Choć nie czesze się, ma grzebień. (*Kogut*)

Przysłowia

Jajko kurę uczy. Koń ma cztery nogi i też się potknie. Nie ma świnia rogów, bo by bodła. Kota w worku się nie kupuje. Myszy tańczą, gdy kota nie czują. Pies szczeka, wiatr niesie.

Temat 14-16. Zwierzęta dzikie. Ptaki. Owady Дикі тварини. Птахи. Комахи

Maria Drzewuska

Kolczatek

Jesienią znalazł Janek jeża. Zwierzątko miało skaleczoną łapkę. Janek owinał ją bandażem i łapka się zagoiła. Jeż dostawał ciepłe mleko. W dzień lubił siedzieć pod szafą. Za to w nocy spacerował. Tuk-tuk, tuk-tuk – stukał łapkami. Wszyscy polubili Kolczatka. Pewnego dnia jeż znikł. Janek był bardzo zmartwiony. Minęło kilka tygodni, spadł głęboki śnieg. Janek postanowił włożyć filcowe buty. Włożył nogę w cholewkę... – Ojej! – krzyknął przerażony i zajął do buta. – Kolczatek! – zawołał – nasz Kolczatek śpi w bucie. Przeniósł Janek kolczatka do pudła wysłanego gałgankami. – Niech sobie śpi spokojnie do wiosny.

Wanda Chotomska

Co słyhać na wsi?

Co słyhać? Zależy – gdzie.

Na łące słyhać: kle, kle!

Na stawie: kum, kum!

Na polu: ku-ku, ku-ku!

Przed kurnikiem: kukuryku!

Ko- ko-ko- ko- ko – w kurniku.

Koło budy słyhać: hau, hau!

A na progu: miau...

A co słyhać w domu?

Nie powiem nikomu!

Żabie pogwarki

W jednym stawie jedna żaba,
w drugim stawie druga żaba.

Jedna żaba drugiej żabie
swe przygody opowiada:

- Kumo, kumo...
- A co? A co?
- Był tu bociek, ten ladaco!

- Był tu?
- Był?
- I co?
- I nic! Bo my wszystkie w wodę hyc.
- Toś ty rada i ja rada.
- Rada, rada, rada, rada.

Rymowanki

Zajączki, zajączki, zajączki
skakały przez pola i łączki,
stanęły pod lasem i patrzą
jak dzieci się bawią i skaczą.
A dzieci podały im rączki
i z dziećmi skakały zajączki.

Ślimak, ślimak pokaż rogi,
dam ci sera na pierogi.
Jak nie sera, to kapusty,
od kapusty będziesz tłusty.

Nad deseczką, na karmniku daszek,
leci jeden, drugi, trzeci ptaszek.
I już dziobki zaczynają stukać,
są ziarenka, nie trzeba ich szukać.

Zgaduj-zgadula

Choć przytulne ma mieszkanie,
zimą futro zmienia.
Żaden orzech nie jest dla niej
trudny do zgryzienia. (*Wiewiórka*)
Długie, cienkie nogi, długi ostry dziób.
Uciekajcie żaby, bo to jest wasz wróg. (*Bocian*)
Napotkałem dziś konika,
który skacze, lecz nie bryka.
Jest zielony, piosnki dzwoni.
Czy wiesz, jak się zwie ten konik? (*Konik polny*)

Przysłowia

Kto się wilka boi, niech do lasu nie chodzi. Kto dwa zające goni, żadnego nie złapie.
Każdy ptak swe piórka chwali. Poznać ptaka po pierzu. Orła można z lotu poznać.

Temat 17. Jesień. Przyroda jesienią Осінь. Природа восени

Edyta Wolica

Liście i igiełki

Na polanie rośnie brzoza.
Może zgadlibyście,
Czy ma liście, czy igiełki?
Macie rację – liście.
Są na świecie różne drzewa
Małe albo wielkie,

Ale wszystkie zawsze mają
Liście lub igiełki.
Rośnie w lesie wielka sosna,
Może nam powiecie
Czy igiełki ma, czy liście?
Igły – brawo, dzieci.

Anna Warecka

Jesień chodzi po lesie

Jesienią, jesienią
lecą liście na ziemię,
lecą jabłka czerwone,
liście żółtozielone.
Jesienią, jesienią
lecą z drzewa na ziemię

wielkie, twarde kasztany,
w liściach leżą schowane.
Jesień chodzi po lesie,
zbiera grzyby brązowe,
wiatr koszyki jej niesie
i orzechy w nie chowa.

Władysław Broniewski

Zbieramy kasztany

Zbieramy kasztany,
robimy w nich dziurki,
a wtedy je można
nawlekać na sznurki.
Tak robi się lejce,
naszyjnik z koralu.
Kasztany, kasztany
będziemy zbierali.
... i żołędzie.

Hanna Ożogowska

Tęcza

Lśni na niebie tęcza,
śliczna, kolorowa.
Pytają się dzieci:
– Kto ją wymalował?
Słońce malowało
pędzelkiem ze złota.
Udała się słońku
malarska robota.

Burza

Zamknięte okno, drzwi.
 Błysnęło.
 Grzmi!
 Wiatr zgina stare drzewa. Deszcz zaczyna. Ulewa.
 I tak ciemno na dworze,
 że już ciemniej być nie może.
 A Renia w oknie stoi i wcale się nie boi.

Rymowanka

Poszła Ola na spacerek
 na słońeczko, na wiaterek.
 A tu lecą jej na głowę
 liście złote i brązowe.
 Myśli Ola – liści tyle,
 zrobię bukiet z nich za chwilę.

Przysłowie

Im dalej w las, tym więcej drzew.

Zgaduj-zgadula

Bez nóg, bez rąk, bez głowy i brzucha,
 jeśli się obróci, wszędzie dmucha. (*Wiatr*)
 Barwny most na niebie,
 Najczęściej po burzy,
 kolorami świeci
 i pogodę wróży. (*Tęcza*)

Piosenka «Idzie pani jesień»

1. Idzie, idzie pani jesień
 Różne dary w koszu niesie.
 Ma tam liście piękne, nowe,
 Bardzo barwne, kolorowe.
 2. I kasztany, i żołędzie,
 Rozsypuje wszędzie, wszędzie.
 Niesie również jarzębinę
 Na korale dla dziewczynek.
 3. Wszystko piękne jest i nowe.
 I czerwone, i brązowe,
 No i żółte, oczywiście.
 I jest wszędzie uroczyście.

Temat 18. W ogrodzie zoologicznym У зоопарку

Jan Brzechwa

Idziemy do ZOO

Małpy

Małpy skaczą niedościgle.
Małpy robią małpie figle.
Niech pan spojrzy na pawiana:
Co za małpa, proszę pana!

Tygrys

«Co słyhać, panie tygrysie?»
«A nic. Nudzi mi się».
«Czy chciałby pan wyjść z za tych krat?»
«Pewnie. Przynajmniej bym pana zjadł».

Pantera

Pantera jest cała w cętki,
A przy tym ma bieg tak prędkie,
Że chociaż tego nie lubi,
Biegnać – własne cętki gubi.

Niedźwiedź

Proszę państwa, oto miś.
Miś jest bardzo grzeczny dziś,
Chętnie państwu łapę poda.
Nie chce podać? A to szkoda.

Krokodyl

«Skąd ty jesteś, krokodylu?»
«Ja? Znad Nilu.
Wypuść mnie na kilka chwil,
To zawiozę cię nad Nil».

Karol Szpalski, Marian Załucki

Lew

Wielkie łapy. Wielka głowa.
Wokół głowy grzywa płowa.
Żal mi trochę pana lwa,
Że tak wielką grzywę ma.
Kłopot musi mieć prawdziwy.
Z uczesaniem takiej grzywy.

Zebra

Owa zebra na obrazku
 Ma zmartwienie dziś niemałe.
 Czy jest biała w czarne paski,
 Czy jest czarna w paski białe?
 Może z was ktoś odgadnie,
 Gdy obejrzy dokładnie.

Żyrafa

Gdybym spotkał gdzieś żyrafę,
 Która stałaby przy szafie,
 To wdrapałbym się na szafę
 I bym szepnął tej żyrafie:
 – Wie pani co?
 Nie wiedziałem, odkąd żyję,
 Żeby ktoś miał taką szyję!

Rymowanka

Idzie rak
 nieborak,
 czasem naprzód,
 czasem wspak,
 jak ugryzie, będzie znak.

Zagadka

W zimie w wodnej jamie siedzi,
 a jak słońce, to na wierzch wychodzi. (*Rak*)

Przysłowie

Na bezrybiu i rak ryba.

Temat 19. Człowiek. Budowa ciała człowieka Людина. Будова тіла людини

Joanna Kulmowa

Gdybym miał dziesięć rąk...

Gdybym miał dziesięć rąk,
 to jedną drapałbym się w głowę.
 Drugą jadłbym lody czekoladowe.
 Trzecią grałbym w guziki.
 Czwartą szarpałbym dziewczynskie warkoczyki.
 Piątą sprząłbym tych dwóch od sąsiadki.

Szóstą skubałbym kwiatki.
 Siódmą od niechcenia kierowałbym ulicznym ruchem.
 Ósmą łapałbym muchę.
 Dziewiątą waliłbym w ogromny bęben.
 A dziesiątą?
 Dziesiątej używać nie będę.
 Bo co?
 Bo rzecz wiadoma.
 Straszniem się napracowałam tamtymi dziewięcioma.

Pokazywanki Kubusia Puchatka

Policzymy, co się ma:
 Mam dwie dłonie, łokcie dwa,
 Dwa kolanka, nogi dwie,
 Wszystko pięknie zgadza się.
 Dwoje uszu, oczka dwa,
 No i buzię też się ma.
 A ponieważ buzia je,
 chciałbym buzie też mieć dwie!

Zagadka

Czerwona grządka, białe kurczątko. (*Zęby, język*)

Przysłowia

Są gusty i guściki. Co głowa, to rozum. Kto nie ma w głowie, ten ma w nogach.
 W jedno ucho wchodzi, a drugim wychodzi. Słuchaj uchem, a nie brzuchem.
 Choć blisko łokieć, ale go nie ugryziesz. Daj mu palec, a on całą rękę chwyta.
 W zdrowym ciele zdrowy duch. Trzymaj język za zębami.

Temat 20. Ubranie

Одяг

Adam Hort

Idą buty do przedszkola

Już od rana tupu-tup
 Po chodniku tupią buty!
 Każdy but śpieszy się,
 Do przedszkola zdążyć chce!
 Do przedszkola... la la la,
 Biegnie Grześ i Ola la!
 Jeden but i drugi but...
 Hop la la la, tupu tup!

Tupią buty tupu-tup,
 Jak piłeczki sobie skaczą,
 Każdy but dobrze wie,
 Sznurówka wiąże się!
 A w przedszkolu buty śpią
 W kolorowych ciepłych workach.
 Każdy but i we śnie
 Do przedszkola śpieszy się!

Temat 21. **Moja rodzina** **Моя родина**

Danuta Wawiłow

Trudna zagadka

Tatuś, powiem ci zagadkę!
Na ulicy stoi klatka,
a w tej klatce sobie siedzi
bardzo dużo złych niedźwiedzi
i pilnuje klatki pies!
Zgadnij, tatuś, co to jest?
Nie wiesz? Trudna ta zagadka?
Ja ci powiem: to jest klatka!!!
Taka klatka, w której siedzi
bardzo dużo złych niedźwiedzi
i pilnuje klatki pies!
A ty nie wiesz, co to jest!

Stanisław Jachowicz

Dobry braciszek

– Siostrzyczko! Na dwoje jabłuszko rozkroję, połowę ci dam.
– Znam twoje serduszko, lecz małe jabłuszko, zjedz, braciszku, sam.
– Oj, tego nie zrobię, ja muszę dać tobie...
Piękny byłby brat! Cóżby powiedziano, gdyby też wiedziano, żem sam jabłko zjadł?

Rymowanka

Kosi, kosi łapci,
Pojedziem do babci,
Babcia da nam serka,
A dziadek cukierka,
Od babci do mamy,
Mama da śmietany,
Od mamy do taty,
Jest tam pies kudłaty,
Leży pod łóżkiem,
Przykryty kożuszkciem.

Przysłowie

Miło u ludzi, najmilej w domu.

Temat 22. Mój dzień. Zegar. Higiena osobista Мій день. Годинник. Особиста гігієна

Maria Kownacka

Kukuryku na ręczniku

Mama woła przed każdym jedzeniem: – Zosiu! Tadziku! Umyjcie ręce!

I co dzień musi mama to powtarzać, a te ręce zawsze zapomną się umyć i potem trzeba wstawać od stołu i biec do umywalni.

Mamie bardzo się sprzykrzyło, więc wreszcie wymyśliła sobie pomocnika.

A ten pomocnik nie byle jaki! Posłuchajcie! Wzięła mama długi kawał szarego płótna, wzięła dużo bawełnianych nitek: czerwonych, zielonych, szafirowych, pomarańczowych, żółtych... Szyła, szyła... Igiełką migała, do siebie się uśmiechała.

Najpierw wyskoczył z szarego płótna żółty dzióbek, potem czerwony grzebień, potem piórka: czerwone, zielone, szafirowe, pomarańczowe. Oj! We wszystkich kolorach! A na końcu... złote butki, jak to mają kogutki! I kogutek Złotobutek był gotów! A potem mama powiedziała do kogutka:

*– Mój kogutku Złotobutku,
wieszam cię tu na gwoździку,
piejże głośno: kukuryku!
Kukurykaj z całej siły,
Żeby dzieci ręce myły!*

Dzieci wracają ze szkoły, zaglądną do umywalni, a kogutek tam woła: – Kukuryku! Kukuryku! Myj się Zosiu i Tadziku!

I od tej pory mama już nie potrzebuje mówić nic o myciu rąk przed jedzeniem, bo kogutek o tym przypomina.

Przysłowia

Najpierw praca, potem zabawa. Żart żartem, ale sprawa sprawą. Lepiej późno, niż wcale. W zdrowym ciele zdrowy duch.

Temat 23. Zima. Przyroda zimą Зима. Природа взимку

Edward Szymański

Mróz

Chodził malarz
od chaty
do chaty,
wszystkie szyby
malował nam w kwiaty –
wszystkie okna
malował srebrzyście
w małe gwiazdki
i w palmowe liście.

A choć każdy
z malarzem się spotkał,
nikt go nie chciał
zaprosić do środka,
nikt go nie chciał
zaprosić do chaty –
nikt za pracę
mu nie dał zapłaty.

*Czesław Janczarski***Siedzi kotek w oknie**

Siedzi kotek w oknie
i patrzy na pole.
– Nie pójdę na spacer,
w domu siedzieć wolę.
Nie przejdę po śniegu
bosymi łapkami.
Może mi kto kupi
buty z cholewami?

*Stanisław Jachowicz***Ptaszek w gościnie**

Puk, puk, ptaszek do okienka:
«Niech otworzy nam panienka,
bo to teraz straszna zima,
nigdzie ni ziarneczka nie ma».
I ptaszynie otworzyli,
Ogrzali i nakarmili.
A ptaszyna, wdzięczna za to,
Śpiewała im całe lato.

*Barbara Mazur,**Małgorzata Wiązowska,**Katarzyna Zagórska***Przygotowania zwierząt do zimy**

Mroźna zima to trudny okres dla zwierząt. Gdy pola, łąki i lasy pokryte są śniegiem, zwierzęta mają kłopoty z nabyciem pokarmu. Dlatego niektóre ptaki – bociany, jaskółki, żurawie – już odleciały. Wiewiórka i mysz polna zbierają zapasy, zanim spadnie śnieg. Borsuk, jeź i niedźwiedź nie robią zapasów. Te zwierzęta zasypiają na zimę.

Sarny, zające, wilki i lisy nie zapadają w sen zimowy. Mają grube futra, co pomaga im przetrwać mrozy.

*Tadeusz Śliwiak***Zimowa kołysanka**

Synku, śnieg pada,
syneczku, zaśnij,
noc opowiada zimowe baśnie.
Ręk nie wyciągaj
ku śnieżnym gwiazdom,
gdy ich dosięgniesz,
gwiazdy pogasną.

Temat 24. **Święta i rozrywki zimowe. Tradycje i zwyczaje ludowe** **Зимові свята і розваги. Народні традиції і звичаї**

Zbigniew Wroński

Pięknego bałwana...

Pięknego bałwana ulepiły dzieci,
ma czarne guziki i biały zakiecik.
W rękę trzyma miotłę,
garnek ma na głowie.
Może nam zimową bajeczkę opowie?

Helena Kruk

Choinka zielona

Choinka, choinka, choinka zielona
z zielonego lasu przyszła tutaj do nas.
A z nią wszystkie leśne ludki,
ptaszki, żabki, krasnoludki,
przyszły tutaj do nas wesoło!
Choinka, choinka, choinka przybrana w słodyczne
szczęśliwego roku wszystkim dzieciom życzy.
A z nią wszystkie leśne ludki,
ptaszki, żabki, krasnoludki,
wszystkie dzieciom życzą wesoło!

Hanna Ożogowska

Na choince

Na choince Nastki
kolorowe gwiazdki.
Słomiany łańcuszek,
z wydmuszki – dzbanuszek.
Dwa patyczki na krzyż,
cztery słomki w rzędzie,
choinka u Nastki
bardzo ładna będzie.

*Dorota Gellnerowa***Prezent dla Mikołaja**

A ja się bardzo, bardzo postaram
i zrobię prezent dla Mikołaja.
Zrobię mu szalik piękny i nowy,
żeby go nosił w noce zimowe
i żeby nie zmarzł w szyję i w uszy,
gdy z burej chmury śnieg zacznie prószyć.
Niech się ucieszy Mikołaj Święty,
tak rzadko ktoś mu daje prezenty!

Piosenka «Święty Mikołaj»

Święty Mikołaj nocą wędruje.
W okna zagląda i nasłuchuje.
Gwiazdka w okna świeci,
gdzie są grzeczne dzieci.
O każdym grzecznym dziecku pamięta
dobry dziadunio, Mikołaj Święty.
Co za radość będzie,
gdy do nas przybędzie!

*Helena Metera***Boże Narodzenie**

Chłodna, cicha noc. W żłobku leży mały Jezus. Matka Boża otula Go chustą.
Jej pomaga święty Józef. Pasterze przynoszą dary dla Jezuska. Przybyli z darami Trzej Mędrcy ze Wschodu Kacper, Melchior i Baltazar.

*Czesław Janczarski***Przyszedł Nowy rok**

Nowy Rok przyszedł,
ukłonił się nisko:
– Niosę upominki.
Zaraz rozdám wszystko.
A oto – lusterko.
Kto do niego zerka,
zawsze uśmiechniętą
ujrzy twarz z lusterka.
Dla tych, co nie lubią wstawać rano z łóżka,
mam zegar, co woła:
«Nie ma już leniuszka».
Mam też na uprzejmość niezawodny proszek.

Kto łyknie, ten powie:
 «Przepraszam» i «Proszę».
 Mam także w kopercie przepis tajemniczy,
 jak się dobrze uczyć: pisać, czytać, liczyć.
 Mam wiele radości na wszystkie miesiące,
 inne na dni mroźne, inne – na gorące.
 Na zimę, na wiosnę, na lato, na jesień.
 Niechaj każdy weźmie tyle, co uniesie!

Kolęda «Dzisiaj w Betlejem»

Dzisiaj w Betlejem, dzisiaj w Betlejem wesoła nowina,
 że Panna czysta, że Panna czysta porodziła Syna.
 Chrystus się rodzi, nas oswobodzi,
 anieli grają, króle witają,
 pasterze śpiewają, bydłęta klękają.
 Cuda, cuda ogłaszają.

Przysłowie

Nowy Rok nastaje, każdemu ochoty dodaje.

Temat 25. Dzień babci. Dzień dziadka День бабусі. День дідуся

Anna Kamieńska

Babcia

Babcia to są miłe ręce, książka, herbata słodka,
 Śmieszne słowa w dawnej piosence, suknia dla lalki i szarlotka.
 Babcia to bajka, której nie znamy, pudełeczka, perfumy, włóczka,
 Babcia to mama mojej mamy, a ja jestem wnuczka.

Dziadek

Mój dziadzio jest dobry.
 Mój dziadzio wszystko naprawia:
 Gdy się zepsuje światło albo maszyna do szycia, albo dzwonek przy drzwiach.
 Mój dziadzio umie zrobić latawca, a nawet łuk i strzały.
 – Patrz, dziadziu, zepsuł się księżyc!
 Niedawno był okrągły, a dziś już cały wyszczerbiony.
 Napraw księżyc, dziadziu!

Temat 26. **Miasto, wieś** **Місто, село**

Polska

Uczysz się języka polskiego, który jest państwowym językiem w Polsce. Ukraina ma granicę z Polską. Godło Polski – to Orzeł Biały. Flaga Polski – biało-czerwona.

Stolicą Polski jest Warszawa. Do znanych zabytków Warszawy należą Stare Miasto, Zamek Królewski. Warszawa leży nad rzeką Wisłą. Wisła to największa polska rzeka. Wypływa z gór i wpada do morza.

Julian Tuwim

Warszawa

Jaka wielka jest Warszawa!
Ile domów, ile ludzi!
Ile dumy i radości
W sercach nam stolica budzi!
Ile ulic, szkół, ogrodów,
Placów, sklepów, ruchu, gwaru,
Kin, teatrów, samochodów
I spacerów i obszaru!
Aż się stara Wisła cieszy,
Że stolica tak urosła,
Bo pamięta ją maleńką,
A dziś taka jest dorosła.

Czesław Janczarski

Wisła

Wisła błękitna, szara Wisła,
najmilsza rzeka i najbliższa.
Płynęła tutaj przed wiekami
i zawsze jest tu wiernie z nami.
Owija wstęgą Kraków sławny
i płynie, płynie do Warszawy.
W Gdańsku na Wisłę morze czeka,
śpieszy tam Wisła, polska rzeka.
Wisła błękitna, szara Wisła,
najmilsza jest mi i najbliższa.
I zawsze – gdy o Polsce myślę –
myśli jak mewy są przy Wiśle.

Temat 27. Mój dom, mieszkanie Мій дім, квартира

Julian Tuwim

Okulary

Biega, krzyczy pan Hilary:
«Gdzie są moje okulary?»
Szuka w spodniach i w surducie,
W prawym bucie, w lewym bucie.
Wszystko w szafach przewracał.
Maca szlafrok, palto maca.
«Skandal! – krzyczy – nie do wiary!
Ktoś mi ukradł okulary!»
Pod kanapą, na kanapie,

Wszędzie szuka, parska, sapie!
Szuka w piecu i w kominie,
W mysiej dziurze i w pianinie.
Już podłogę chce odrywać,
już policję zaczął wzywać.
Nagle zerknął do lusterka...
Nie chce wierzyć... Znowu zerka.
Znalazł! Są! Okazało się,
Że je ma na własnym nosie.

Zasoby dodatkowe:

link (<https://www.youtube.com/watch?v=ZugpUqUaAJQ>)

Zagadka

Ma nogi – nie chodzi, ma rogi – nie bodzie. (*Stół*)

Przysłowia

Wszędzie dobrze, a w domu najlepiej.
Nie wystrój zdobi chatę, lecz gościnność. Gość w dom, Bóg w dom.
W cudzym domu ręce za pas zatknij.

Temat 28. Naczynia stołowe i kuchenne. Posiłki Столовий і кухонний посуд. Їжа

Jan Brzechwa

Entliczek-pentliczek

Entliczek-pentliczek, czerwony stoliczek,
A na tym stoliczku pleciony koszyczek,
W koszyczku jabłuszko, w jabłuszku robaczek,
A na tym robaczku zielony kubraczek.
Powiada robaczek: «I dziadek, i babka,
I ojciec, i matka jadali wciąż jabłka,
A ja już nie mogę! Już dosyć! Już basta!
Mam chęć na befsztyczek!» I poszedł do miasta.
Szedł tydzień, a jednak nie zmienił zamiaru,
Gdy znalazł się w mieście, poleciał do baru.
Są w barach – wiadomo – zwyczajnie utarte:

Podchodzi doń kelner, podaje mu kartę,
 A w karcie – okropność! – przyznacie to sami:
 Jest zupa jabłkowa i knedle z jabłkami,
 Duszone są jabłka, pieczone są jabłka
 I z jabłek szarlotka, i placek, i babka!
 No, widzisz, robaczku! I gdzie twój befsztyczek?
 Entliczek-pentliczek, czerwony stoliczek.

Zasoby dodatkowe:

link (<https://www.youtube.com/watch?v=OFyIb2ZQLN4>)

Zagadka

Trzy konie o jednym ogonie. (*Widelec*)

Przysłowia

Gdzie kucharek sześć, tam nie ma co jeść. Kto zjada ostatki, ten jest piękny i gładki. Głód to najlepszy kucharz. Głodnego bajkami nie nakarmisz. Sucha łyżka naciera usta.

Temat 29. Moje ulubione książki Мої улюблені книжки

Czesław Janczarski

Nad książką

Wieczorem biorę książki z półki,
 za oknem cicho wiatr szeleści.
 Stronice książki-przyjaciółki
 przeróżne prawią opowieści.
 Książki o ludziach mówią dawnych,
 o morzach, wyspach, miastach, lasach,
 o bohaterach, wodzach sławnych,
 o naszych i o dawnych czasach.

Wars i Sawa (legenda o tym, jak powstała Warszawa)

Dawno temu na Mazowszu, nad brzegiem Wisły rozciągała się wielka puszcza księcia mazowieckiego. Pewnego razu książę wybrał się na polowanie. W pogoni za jeleniem oddalił się od towarzyszy. Nawołują go, ale daremnie. A książę ściga zwierzę. Nagle jeleni znikł mu z oczu. Zmęczony książę poczuł pragnienie. Nachylił się nad wodą Wisły i... ujrzał syrenę – pół kobietę, pół rybę.

– Idź za strzałą i zatrzymaj się tam, gdzie ona upadnie. Zatrzymał się przed chatą, skąd zalatywał zapach wędzonej ryby. Gospodarz zaprosił go do chaty. Przy ognisku siedziała kobieta z dwojgiem małych dzieci na rękach. Książę posilił się i rzekł: – Niech wasz syn nazywa się Wars, a córka – Sawa. Ziemię tę

im oddaję na zawsze. Niech z ich pracy powstanie tu wieś, a za lata wielki gród. I tak się stało. Mała wioska urosła w wielkie miasto. A nazwa jego powstała z imion dzieci: Wars, Sawa – Warszawa, a syrena została herbem miasta (*wg Ewy Szelburg-Zarembiny*).

Bajeczka o sześciu myszkach

Mama mysz poszła w odwiedziny do ciotki. Zostawiła w domu sześć córek myszek. Kazała im ugotować kaszy. – Tylko nie zapomnijcie o soli.

Jedna myszka drewnka porąbała. Druga myszka ogień rozpałała. Trzecia garnuszek wymyła. Czwarta wody do garnuszka nalała. Piąta kaszę zasypała. Szósta słoninę pokrajała. A potem pobiegły do spiżarni tańcować.

Przypomniała sobie pierwsza myszka, że kasza nie posolona. Pobiegła. Łyżkę soli wsypała do garnuszka. I wróciła do zabawy. Przypomniała sobie druga myszka, że kasza nie posolona. Pobiegła. Łyżkę soli wsypała do garnuszka. I wróciła do zabawy.

Przypomniała sobie trzecia myszka, że kasza nie posolona. Pobiegła. Łyżkę soli wsypała do garnuszka. I wróciła do zabawy.

Przypomniała sobie czwarta myszka, że kasza nie posolona. Pobiegła. Łyżkę soli wsypała do garnuszka. I wróciła do zabawy. Przypomniała sobie piąta myszka, że kasza nie posolona. Pobiegła. Łyżkę soli wsypała do garnuszka. I wróciła do zabawy.

Przypomniała sobie szósta myszka, że kasza nie posolona. Pobiegła. W tej samej chwili nadeszła mama mysz. Pyta szóstej myszki: – Kasza posolona?

– Oj, nie, mamó.

Więc mama kaszę posoliła. A potem siadły do obiadu. Ojej!

Bajka o kogucie

Jedna baba, uboga żebraczka, chodziła po proszonym chlebie od chaty do chaty. Odprawiano ją zwykle z niczym. Ale jedna litościwa kobieta, sama niebogata, dała jej ziarnko grochu, gdy nie mogła dać nic lepszego.

Żebraczka, odebrawszy to ziarnko grochu, zasadziła je w ziemię i czekała wiosny i lata. A tu z ziarnka wyrosły strączki i wiły się po tyczce w górę, wiły się coraz wyżej i wyżej, aż nareszcie dosięgły samego nieba. Baba, ciekawa, jak też to tam jest w niebie, schwyciła się wijącej latorośli i czepiając się rękami kruchych gałązek, drapała się po nich coraz wyżej a wyżej, aż nareszcie doszła do nieba. W niebie zobaczyła świętego Piotra i pokłoniła mu się. A święty Piotr dał jej jajko i złoty kubek, przeżegnał ją i kazał na świat wrócić, mówiąc, że z kubka będzie miała napoju, ile tylko zechce i jakiego zechce.

Gdy się znów na powrót po tyczce i gałązkach grochu spuściła na dół – trzymając jajko pod ciepłą pachą, dostrzegła, że już z niego wylągl się śliczny kogut, który powiedział: – Dzień dobry!

A kubek, ile razy tego zażądała, napełniał się do wierzchu mlekiem, piwem lub innym trunkiem. Dowiedziała się jednak wkrótce o tym cudownym kubku wieś cała; dowiedział się o nim i sam pan dziedzic. Pan zalecił lokajowi użyć fortelu i kubek wykraść.

Jakoż razu jednego, wpadł lokaj do chałupy baby z nagłym okrzykiem:

– Pali się we wsi, gore, gore! – i zniknął niby, ukrywszy się za drzwi. Przestraszona baba wyleciała z chałupy, ale już kubka w izbie nie zastała.

Pan, przekonawszy się wkrótce potem o obfitości cudownego kubka, sprosił wszystkich sąsiadów i wielu innych gości na ucztę do siebie i częstował ich z owego kubka. Goście cieszyli się wszyscy a pili. Wtem, odzywa się nagle trzykrotnie za oknem kogut, który zapowiedział babce, że pójdzie po ten kubek i odzyska go:

– Kukuryku, kukuryku! Pijecie nie z pańskiego, ale ze skradzionego babce kubka!

Rozgniewany pan kazał koguta natychmiast schwytać i wrzucić w głęboką studnię na podwórzu. Tutaj ów kogut w wodzie jak zaczął pić a pić wodę, tak całutką wodę wypił, aż w studni zrobiło się sucho i przyleciał znowu pod okno i zaczyna krzyczeć:

– Kukuryku, kukuryku, ze skradzionego babce kubka!

Zdziwiony tym i rozgniewany pan każe powtórnie łapać koguta i wrzucić go w rozpalony piec. Ale kogut wkrótce cały ten ogień zalał, wypuściwszy z siebie wszystką ze studni wypitą wodę, znowu poleciał pod okno i wrzeszczeć począł o skradzionym kubku.

Zniecierpliwiony pan znowu go kazał schwytać i wrzucić do stajni między bystre konie, żeby go roztratowały. Ale tu kogut, jak zaczął z siebie wypuszczać połknięty dym, tak wszystkie konie się podusiły. Pan, widząc tak wielką szkodę, kazał znów koguta schwytać, oskubać, upiec go na rożnie i wreszcie zjadł go.

Aż tu nagle w brzuchu jego odzywa się znowu ów kogut:

– Kukuryku! Ze skradzionego kubka! – A głos ten bezustannie się powtarza i nie ma sposobu go zagłuszyć. W końcu poradził panu doktor wziąć lekarstwo i koguta na powrót przez gardło wyrzucić. Gdy zatem oddał koguta, ten wyskoczył żywy i zdrow, mówiąc, że nie da panu pokoju, dopóki kubka nie zwróci babce. I nie mógł pan z nim sobie poradzić, więc kubek sam babce odniósł i przeprosił ją.

Jacob Wilhelm Grimm

O wilku i siedmiu kozłatkach

Była pewnego razu jedna stara koza, która miała siedem kozłatek. Kochała je bardzo, jak każda matka kocha swoje dzieci. Pewnego razu poszła koza do lasu po trawę, a przed odejściem rzekła do dziątek:

– Drogie dziatki, idę teraz do lasu, strzeżcie się wilka; gdyby się tu dostał, pożarłby was wszystkie ze skórą i kośćmi. Umie on dobrze udawać, ale poznacie go po grubym głosie i czarnych łapach. Kozłęta odparły:

– Kochana mateczko, możesz być spokojna, będziemy bardzo uważać! Koza meknęła zadowolona i poszła do lasu.

Nie minęło wiele czasu, gdy zapukał ktoś do drzwi i zawołał:

– Otwórzcie, drogie dzieci, to ja, wasza matka! Wróciłam już z lasu i każdemu przyniosłam coś w podarunku. Ale gdy kozłątka usłyszały gruby głos, poznały, że to był wilk.

– Nie otworzymy ci – zawołały – nasza mateczka ma miły i cienki głosik, a ty masz głos gruby! Nie jesteś naszą mateczką, lecz złym wilkiem!

Pobiegł więc wilk do sklepu i kupił sobie wielki kawał kredy. Gdy go zjadł, głos jego natychmiast stał się cienki i delikatny. Potem wrócił do drzwi, zapukał i zawołał:

– Otwórzcie, drogie dzieci, to ja, wasza matka! Wróciłam już z lasu i każdemu przyniosłam coś w podarunku.

Ale kozłątka dojrzały czarną łapę, którą wilk wsadził w okienko, i zawołały:

– Nie otworzymy ci, nasza mateczka nie ma czarnych łap jak ty! Nie jesteś naszą mateczką, lecz złym wilkiem! Pobiegł więc wilk do piekarza i powiedział:

– Uderzyłem się w łapę, nasmaruj ją ciastem. Potem pobiegł do młynarza i powiedział:

– Nasyp mi mąki na łapę. Młynarz domyślił się, że wilk chce kogoś oszukać, i wzbierał się, ale wilk powiedział: – Jeżeli nie uczynisz tego, to cię pożrę.

Wtedy młynarz przeląkł się i pobieł mu łapę mąką. Teraz wilk pobiegł po raz trzeci do chaty, zastukał i zawołał:

– Otwórzcie, drogie dzieci, to ja, wasza matka! Wróciłam już z lasu i każdemu przyniosłam coś w podarunku. Ale kozłętka zawołały:

– Pokaż nam swoją łapę, żebyśmy się mogły przekonać, czy jesteś naszą mateczką.

Wilk wsunął umączoną łapę w okienko, a gdy kozłętka ją ujrzały, myśląc, że to powraca ich mateczka, otworzyły drzwi. Ale w drzwiach ukazał się – wilk! Kozłętka przeraziły się i próbowały się ukryć. Jedno wlało pod stół, drugie pod łóżko, trzecie do pieca, czwarte do kuchni, piąte do szafy, szóste pod umywalnię, siódme do skrzynki ściennego zegara. Ale wilk odnalazł je szybko i niedługo się z nimi bawił: połknął jedno po drugim; tylko najmłodszego kozłętka w skrzynce zegarowej nie mógł znaleźć. Kiedy się już zły wilk najadł do syta, wygramolił się z domu, legł na zielonej łączce pod drzewem i zasnął chrapiąc głośno.

Wkrótce potem wróciła z lasu stara koza. Ach, cóż ujrzała! Drzwi stały otworem, stół, krzesła i ławki były przewracane, umywalnia potłuczona, poduszki i kołdra ściągnięte z łóżka. Poczęła szukać swoich dzieci, ale nigdzie nie mogła ich znaleźć. Daremnie wołała je po imieniu, nikt nie odpowiadał. Dopiero, gdy zawołała najmłodszego kozłętka, usłyszała głosik:

– Tu jestem, droga mamo, w skrzynce od zegara. Biedna koza wydobyła kozłętka z ukrycia, ono zaś opowiedziało jej, że przyszedł wilk i pożarł wszystkich. Możecie sobie wyobrazić, jak gorzko płakała biedna koza po swoich kozłętkach!

Wreszcie wyszła, w rozpaczy, przed dom na łąkę, a kozłátko biegło za nią. Wtem ujrzała leżącego pod drzewem wilka, który chrapał, aż drżały gałęzie. Obejrzała go ze wszystkich stron i spostrzegła nagle, że w brzuchu jego coś się porusza i...

«O Boże – pomyślała koza – czyżby moje biedne dziatki były jeszcze żywe?!»

Prędko posłała najmłodsze kozłę do domu po nożyczki, igłę i nitkę. Potem rozcięła wilkowi brzuch i w tejże chwili wszystkie kozłátka, całe i zdrowe, wyskoczyły z brzucha wilczyśka, który w pośpiechu ich nie pogryzł, lecz połknął w całości.

Toż to była radość dopiero! Kozłéta ścisnęły swą kochaną mateczkę, a koza z radości skakała do góry! Potem rzekła:

– Teraz biegnijcie szybko i przynieście mi tyle ciężkich kamieni, ile udźwigniecie!

Siedem kozłátek naznosiło w mig mnóstwo kamieni, a koza nakładła wilkowi w brzuch, ile wlażło. Potem prędko zaszyła mu brzuch, a wilk nawet się nie obudził.

Kiedy się wilk nareszcie wyspał porządnie, wstał, ale ponieważ kamienie w żołądku wzbudziły w nim wielkie pragnienie, pobiegł do studni, aby się napić wody. Ale gdy tylko ruszył z miejsca, kamienie poczęły uderzać jeden o drugi w jego brzuchu. Wykrzyknął wtedy:

– Co się tak tłucze w moim brzuchu,
Dlaczego takie mam pragnienie?
Myślałem, że kozłátka połknął,
A to są chyba kamienie!

A gdy przyszedł do studni i nachylił się nad wodą, ciężkie kamienie wciągnęły go w głąb wody. Kiedy to ujrzały kozłátka, przybiegły i zawołały głośno:

– Zginął zły wilk! Zginął zły wilk! – I tańczyć poczęły ze swą mateczką dokoła studni.

Zasoby dodatkowe:

link (<https://www.youtube.com/watch?v=mZ1oNZYloLA>)

Zagadka

Najpierw człowiek mnie wymyślił, potem drukarz wydrukował.
Do księgarni po mnie przyszli, by dla dzieci mnie kupować.
(*Książka*)

Przysłowia

Papier jest cierpliwy (złe i dobre wytrzyma). Za dotknięciem różdżki czarodziejskiej.

Temat 30. Wiosna. Przyroda na wiosnę Весна. Природа навесні

Wanda Chotomska

List do wiosny

Jak się czujesz, pani Wiosno?
Czy już nowe pączki rosną?
Czy już trawa rozpędziła się do słońka?
Czy z rękawa wypuściłaś już skowronka?

Irena Suchorzewska

W marcu

Raz śnieg pada, a raz deszczyk.
Na jeziorze lód już trzeszczy.
Błękit nieba lśni w kałuży,
Bałwan w słońcu oczy mruży.
– Koniec zimy. Przerwa. Dzwonek.
– To nie dzwonek, to skowronek!

Joanna Kulmowa

Młode listki

Młode listki
cieszą się wszystkim:
wiatrem –
że je huśta i kolebie,
obłokami –
że tańczą po niebie,
szpakiem –
co gałązki w locie trąca
i zielonym cieniem,
i promieniem słońca.
Młode listki
cieszą się razem z nami,
że są młodymi listkami.

Przysłowie

Jedna jaskółka wiosny nie czyni.

Temat 31. **Wielkanoc. Tradycje i zwyczaje ludowe** **Великдень. Народні традиції і звичаї**

Mieczysława Buczkówna

Wielkanoc

Alleluja! Biją dzwony.
Zmartwychwstanie.
Chleb i jaja poświęcone
Na stół zanieś.
Tam już owies się zieleni,
Przy nim malowanki.
Chorągiewka się czerwieni
Nad białym barankiem.
To Pan Jezus nam zmartwychwstał.
A wy? Co robicie mili?
Przecież może się tu zjawić
W każdej chwili!

Temat 32. **Moja mama. Dzień Matki** **Моя мама. День матері**

Dariusz Zagórski

Nasza mama

Kiedy kłopot jakiś mamy,
moja siostra albo ja,
to biegniemy z nim do mamy,
ona dobrą radę da.
Zawsze nas uśmiechem wita,
a gdy trzeba otrze łzy.
Gdy nam smutno bajki czyta,
świat już nie jest taki zły.
Rysujemy razem drzewa,
bo czas zawsze dla nas ma.
Braciszkowi cicho śpiewa,
kołysanki aaa...
Tak wspaniałą mamę mamy,
wszyscy bardzo ją kochamy.

Laurka

Wymaluję na laurce czerwone serduszko,
Ptaka, co ma złote pióra, i kwiaty w dzbanuszk.
Żyj, mamusiu moja miła,
Sto lat albo dłużej!
Bądź szczęśliwa i wesoła,
Zdrowie niech ci służy!

Temat 33. Lato. Przyroda latem. Wakacje
Літо. Природа влітку. Канікули

*Hanna Ożogowska***Są na polu...**

Są na polu stokrotki,
są na łące rumianki.
Pójdę, kwiatów nazbieram
i uplotę wianki.
Jeden wianek dla Basi,
drugi wianek dla Zosi,
trzeci wianek dam Halince,
jeśli mnie poprosi.

*Ludwik Wiszniewski***Mija roczek szkolny**

Nadchodzą wakacje,
mija roczek szkolny!
Będę sobie hasał jak ten konik polny.
Odwiedzę najdalsze ustronia, pieczary....
Powitam znajomków i młodych, i starych.
Będę kosił zborze, gdy nadejdą żniwa,
będę w dni upalne w jeziorczku pływał.
Wyjadę nad morze albo lepiej w góry
i tam wejdę na szczyt,
który sięga w chmury...
Gdy nadejdzie chwila,
By do szkoły wrócić,
uczynię to chętnie, bo się lubię uczyć!

POMOC METODYCZNA

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ

(Орієнтовний перелік лексики, діалогів, запитань,
ігрових і творчих завдань за темами курсу)

Temat 1. Nasza szkoła Наша школа

Słownictwo:

aula – актова зала;
 biblioteka – бібліотека;
 bibliotekarz, bibliotekarka – бібліотекар, бібліотекарка;
 boisko – спортивний майданчик;
 grzeczne dziecko – хороша, чемна дитина;
 kolega – товариш, колега;
 koleżanka – подруга, колега;
 korytarz – коридор;
 kto (co) to jest? – хто це? (що це?);
 kucharz – кухар;
 ładny – гарний, хороший;
 mówić po polsku – розмовляти по-польськи;
 nauczyciel – учитель;
 nauczycielka – учителька;
 pomieszczenie – приміщення;
 praca – робота, праця;
 sala gimnastyczna – спортивна зала;
 słuchać – слухати;
 stołówka – їдальня;
 szatnia – шатня, роздягальня;
 szkoła – школа;
 uczennica – учениця;
 uczeń – учень, школяр;
 uczeń (uczennica) pierwszej klasy – учень (учениця) першого класу;
 uczęszczać do szkoły – ходити до школи;
 uczyć się – вчитися;
 znać – знати.

Pytania

Jaka jest nasza szkoła? Gdzie ona się znajduje? Z jakich pomieszczeń składa się nasza szkoła? Jak ma na imię nasza pani (nasz pan)? Jak ma na imię twój kolega (twoja koleżanka)? Jak należy zachowywać się wobec osób pracujących w szkole? Jak upłynął twój pierwszy dzień w szkole?

Wyrażenia i zwroty

To jest nasza szkoła. Ona jest ładna. Szkoła ma bibliotekę, salę gimnastyczną, boisko, aulę, stołówkę, szatnię. Jesteśmy uczniami pierwszej klasy. Nasza pani (nasz pan) mówi, a my słuchamy.

Zadania

Opowiedz, co się dzieje na obrazkach. Powiedz, jakie pomieszczenia są w twojej szkole i nazwij je. Powiedz, kto pracuje w szkole i jaką pracę wykonuje.

Temat 2. Nasza klasa Наш клас

Słownictwo:

drukarka – принтер;
 drzwi – двері;
 dziennik klasowy – класний журнал;
 Dzień dobry! – Добрий день!;
 globus – глобус;
 klasa – клас;
 komputer – комп'ютер;
 kreda – крейда;
 krzesło – стілець;
 książka – книга;
 lekcja – урок;
 ławka – парта;
 mapa – мапа, карта;
 myśleć – думати, мислити;
 obraz – картина;
 odpowiadać – відповідати;
 odrabiać lekcję – готувати урок;
 plan lekcji – розклад уроків;

powiedzieć – сказати;
 półka – полиця;
 przerwa – перерва;
 przyjaciel – друг, приятель;
 przyjaciółka – подруга, приятелька;
 przyjaźń – дружба;
 regał – стелаж, стінка;
 stół – стіл;
 tablica – дошка;
 tablica ogłoszeń – дошка оголошень;
 telewizor – телевізор;
 uwaga – увага;
 wejść – увійти;
 wolne miejsce – вільне місце;
 wskaźnik – указка;
 wyjść – вийти.

Pytania

Jak wygląda twoja klasa? Kto jest w klasie? Jakie meble stoją w twojej klasie? Co trzeba powiedzieć, kiedy wchodzisz do klasy? Co trzeba powiedzieć, kiedy wychodzisz z klasy? Co możesz zrobić, aby w twojej klasie było jeszcze ładniej?

Wyrażenia i zwroty

To jest nasza klasa. Jestem Ania (Michał). To Piotr, a to Helenka. Oni są moimi przyjaciółmi. W naszej klasie tu są okna, a tam – drzwi. Są też ławki, krzesła, stół, tablica. Na regale stoją książki. Zaczyna się lekcja. Nasza klasa jest duża i jasna.

Zadanie

Opowiedz, jak wygląda twoja klasa.

Zabawa

Uczniowie siedzą w kole, ciasno obok siebie. Tylko w jednym miejscu krąg jest przerwany. Uczeń, który ma wolne miejsce obok siebie, zaczyna zabawę mówiąc: Po mojej prawej stronie jest wolne miejsce, zapraszam na nie...(wymienia imię zaproszonego albo zaproszonej). Osoba zaproszona siada obok osoby zapraszającej. Następnie zaprasza ucznia (uczennicę), który/-a teraz ma wolne miejsce obok siebie.

Tematy 3-4. Przybory szkolne. Liczenie do 10 **Шкільне приладдя. Лічба до 10**

Słownictwo:

długopis – авторучка;
 blok rysunkowy – альбом для малювання;
 brulion – чернетка;
 cyrkiel – циркуль;
 farba – фарба;
 gumka – гумка;
 kalkulator – калькулятор;
 klej – клей;
 kolorowy ołówek – кольоровий олівець;
 komórka, telefon komórkowy – мобільний телефон;
 linijka – лінійка;
 notatnik – записник;
 nożyczki – ножиці;
 ołówek – олівець;
 papier – папір;
 pióro – ручка;
 pisak – фломастер;
 plastelina – пластилін;
 plecak – рюкзак;
 podręcznik – підручник;
 powtórzyć – повторити;
 pudełko – коробка;
 spinacz – скріпка;
 teczka – портфель; папка;
 temperówka – точилка;

tornister – ранець;
 wzór – зразок;
 zeszyt – зошит;
 zeszyt do nut – нотний зошит;
 ile? – скільки?
 jeden – один;
 dwa – два;
 trzy – три;
 cztery – чотири;
 pięć – п'ять;
 sześć – шість;
 siedem – сім;
 osiem – вісім;
 dziewięć – дев'ять;
 dziesięć – десять.

Pytania

Jakie przedmioty nosi uczeń w piórniku? A co ty nosisz w piórniku? A jakie przedmioty nosi uczeń w tornistrze (w plecaku)? Gdzie leży zeszyt? Co leży na ławce? Gdzie jest blok rysunkowy? O co powinien dbać każdy uczeń?

Wyrażenia i zwroty

Książka, długopis, zeszyt, ołówek to przedmioty szkolne. Na stole leżą piórnik, papier, pędzelek. Do tornistra zapakuj podręczniki, zeszyty, blok rysunkowy, piórnik.

Zadanie

Powiedz, co nosisz w piórniku?

Rozmawiamy

- Cześć! Jestem Igor.
- Cześć! Jestem Irenka.
- Bardzo mi się podoba nasza szkoła.
- Czy macie w waszej szkole boisko?
- Nie, takiego dużego boiska jak w twojej szkole nie mamy, ale mamy nową bibliotekę.

Zabawa

«Kto szybciej zapakuje tornister?»

Tematy 5-6. Pory roku. Nazwy miesięcy. Doba. Tydzień Пори року. Назви місяців. Доба. Тиждень

Słownictwo:

doba – доба;
 dobra pogoda – добра, хороша погода;
 Dobranoc! – (На) добраніч!
 dzień – день;
 gwiazda – зірка;
 jutro – завтра;
 księżyc – місяць;
 noc – ніч;
 południe – південь;
 popołudnie – післяобідній час;
 przedpołudnie – дообідній час;
 rano – вранці;
 sen – сон;
 słońce – сонце;
 tęcza – райдуга;
 w ciągu doby – протягом доби;
 wczoraj – вчора;
 wieczór – увечері;
 zegar – годинник;
 tydzień – тиждень;
 poniedziałek – понеділок;
 wtorek – вівторок;
 środa – середа;
 czwartek – четвер;
 piątek – п'ятниця;
 sobota – субота;
 niedziela – неділя;

pora roku – пора року;
 jesień – осінь;
 zima – зима;
 wiosna – весна;
 lato – літо;
 nazwy miesięcy – назви місяців;
 wrzesień – вересень;
 październik – жовтень;
 listopad – листопад;
 grudzień – грудень;
 styczeń – січень;
 luty – лютий;
 marzec – березень;
 kwiecień – квітень;
 maj – травень;
 czerwiec – червень;
 lipiec – липень;
 sierpień – серпень.

Pytania

Ktorego dzisiaj mamy? Jaka teraz jest pora roku? Jaki teraz jest miesiąc? Jaka teraz jest część doby? Jaka jest pogoda? Kiedy wstajesz? Kiedy idziesz spać? Dlaczego jest nam potrzebny spokojny i długi sen?

Wyrażenia i zwroty

Teraz jest jesień. Jest miesiąc wrzesień. Po wrześniu nastąpi październik. Po październiku – listopad. Po jesieni nastąpi zima.

Zadanie

Narysuj swój najpiękniejszy sen.

Tematy 7-8. Etykieta. Zwroty grzecznościowe. Zawieranie znajomości Етикет. Ввічливі слова. Знайомство

Słownictwo:

Bardzo dziękuję. – Широ дякую.
 Bardzo proszę. – Будь ласка.
 Bardzo przyjemnie. – Дуже приємно.
 Bądź tak dobry, bądź łaskaw. – Будь так добрий, будьте так добрі.
 Cześć! – Привіт!
 Czy ma ktoś jeszcze pytania? – Чи має хтось ще питання?
 Do jutra! – До завтра!
 Do widzenia! – До побачення!
 Dziękuję. – Дякую.
 Jak się nazywasz? – Як тебе звати?
 Która jest godzina? – Котра година?
 Na imię mam... – Мое ім'я...
 Nazywam się Anna Nowicka. – Мене звуть Анна Новицька.
 Nie ma za co. – Немає за що.
 niestety – на жаль;
 pan – пан; ви; чоловік;
 pani – pani; ви; жінка;
 państwo – держава; подружжя; ви;
 Proszę siadać. – Сідайте, прошу.
 Proszę uprzejmie. – Будь ласка.
 Przepraszam. – Вибачте.
 Smacznego! – Смачного!
 zwracać – звертатися;
 Życzę ci... – Бажаю тобі...

Pytania

Jak masz na imię? Jak się nazywasz? Kto wita się pierwszy w klasie? Jak trzeba zachowywać się w środkach komunikacji miejskiej? Jak trzeba pomagać osobom starszym? Jak należy zachowywać się w szkole, na ulicy?

Rozmawiamy

– Jak masz na imię?
 – Jestem Maria.
 – A ja Marek. Proszę, powiedz mi, gdzie jest biblioteka miejska?

- W centrum miasta.
- Czy to jest blisko?
- Niestety, to dosyć daleko. Trzeba jechać trolejbusem.
- Jaki numer?
- Jedyńka.
- Dziękuję bardzo.
- Proszę.

Zadanie

Podaj kilka przykładów sytuacji, w których są niezbędne zwroty grzecznościowe.

Uczymy się na pamięć

«Przepraszam», «proszę» i «dziękuję»

trzy słowa, których użycie

nic nas zupełnie nie kosztuje, lecz bardzo ułatwia życie (M. Majewski).

Tematy 9-10. Dziecięce gry i zabawy. Ulubione zabawki Дитячі ігри та забави. Улюблені іграшки

Słownictwo:

balonik – повітряна кулька;
 bawić się – гратися;
 bawić się lalką – грати з лялькою;
 bęben – бубен;
 ciuciubabka – жмурки;
 deskorolka – роликова дошка;
 gry komputerowe – комп'ютерні ігри;
 hulajnoga – самокат;
 jeździć na rowerze – кататися на велосипеді;
 klaser – клясер;
 klaun – клоун;
 klocki – кубики;
 kolekcjonować – колекціонувати;
 kreskówka – мультфільм;
 lala, lalka – лялька;
 miś, misiek – ведмедик;
 motorower – мопед;
 naklejki – наклейки;
 paleta – палітра;
 piaskownica – пісочниця;
 piłka – м'яч;
 pociąg – потяг;
 podwórko – дворик;
 rower – велосипед;
 samochód – машина;
 skakanka – скакалка;
 śpiewać – співати;
 tańczyć – танцювати;
 teatr lalek – театр ляльок;
 wózek – коляска;
 wrotki – ролики;
 zabawa – гра, іграшка;
 zabawka – іграшка.

Pytania

Jak bawią się dzieci? Jakie masz ulubione zabawy i zabawki? Jak należy dbać o swoje zabawki? Czy kolekcjonujesz jakieś rzeczy? Jakie przedmioty można zbierać?

Rozmawiamy

- Romku, jakie masz ulubione zabawki?
- Podoba mi się grać w piłkę na podwórku, lubię gry komputerowe. A ty jak lubisz bawić się?
- Lubię śpiewać, tańczyć, bawić się misiem, grać w gry komputerowe.
- Dzisiaj po obiedzie idę z kolegami do kina na kreskówkę. Zapraszam cię.
- Dziękuję, chętnie pójdę z wami.
- Będziemy pod kinem «Warszawa» o drugiej. Cześć.
- Do widzenia.

Zabawa

Gra-korowód «Stary niedźwiedź mocno śpi».

Tematy 11-12. Kolory. Warzywa i owoce
Кольори. Овочі і фрукти

Słownictwo:

biały – білий;
czarny – чорний;
czerwony – червоний;
fioletowy – фіолетовий;
granatowy – темно-синій;
niebieski – голубий, світло-синій;
pomarańczowy – оранжевий;
różowy – рожевий;
zielony – зелений;
żółty – жовтий;
warzywa – овочі;
burak – буряк;
cebula – цибуля;
czosnek – часник;
fasola – квасоля;
groch – горох;
kabaczek – кабачок;
kapusta – капуста;
koperek – кріп;
kukurydza – кукурудза;
marchew, marchewka – морква, морквинка;
ogórek – огірок;
pieprz, papryka – перець;
pietruszka – петрушка;
pomidor – помідор;
rzodkiew – редька;
rzodkiewka – редиска;
seler – селера;
ziemniaki – картопля;

owoce – фрукти; плоди;
ananas – ананас;
arbuz – кавун;
banan – банан;
borówka – брусниця;
brzoskwinia – персик;
cytryna – лимон;
czarne jagody – чорниця;
czereśnia – черешня;
granat – гранат;
grejpfrut – грейпфрут;
gruszka – груша;
jabłko – яблуко;
jagody – ягоди;
malina – малина;
mandarynka – мандарин;
melon – диня;
morela – абрикос;
orzech – горіх;
pigwa – айва;
pomarańcza – апельсин;
porzeczka (czarna, czerwona) – порічка (чорна, червона);
porzeczka – суниця;
śliwka – слива;
truskawka – полуниця;
winogrona – виноград;
winogrono – виноградне гроно;
wiśnia – вишня;
żurawina – журавлина.

Pytania

Pe kolorów ma tęcza? Jakiego koloru jest niebo? Jakiego koloru mają jesienne liście?

Jakiego koloru są liście trawy? Jakiego koloru są oczy twojego kolegi (twojej koleżanki)?

Jakie warzywa mają czerwony kolor? Co rośnie w ogrodzie, a co w sadzie? Dlaczego przy cebuli «wszyscy płaczą»? Dlaczego przygotowujemy zapasy owoców i warzyw na zimę?

Wyrażenia i zwroty

Mama kupiła w sklepie owoce – rzodkiewkę, ogórki, pomidory, cebulę. W domu umyła je, obrała, pokroiła i zrobiła sałatkę. Bardzo lubię sałatki mamy. Jabłoń, grusza to nazwy drzew, a jabłko, gruszka to nazwy owoców. Malina, truskawka, winogrona to nazwy jagód.

Zadanie

Wymień owoce i warzywa, z których można robić przetwory.

Zabawa

«W sklepie spożywczym».

Tematy 13-16. Zwierzęta i ptaki domowe. Zwierzęta dzikie. Ptaki. Owady
Свійські тварини і птахи. Дикі тварини. Птахи. Комахи

Słownictwo:

baran – баран;
bąk – гедзь;
biedronka – сонечко;
bosian – лелека;
borsuk – борсук;
byk – бик;
cielę – теля;
czapla – чапля;
dudek – одуд;

dusza poszła (uciekła) w pięty – душа в п'яти сховалася;
duży – великий;
dzięcioł – дятел;
gęś, gąska – гуска;
indyk, indor – індик;
jagnię – ягня;
jaskółka – ластівка;
jeź – їжак;
kaczętko – каченя;

kaczka – качка;
 kaczor – качур;
 kogut – півень;
 koń – кінь;
 kot – кіт, кішка;
 kotek, kocię – кошеня;
 kret – кріт;
 krowa – корова;
 królik – кролик;
 kura – курка;
 kurczę – курча;
 lis – лис;
 lisica – лисиця;
 łabędź – лебідь;
 mały – малий;
 mewa – чайка;
 motyl – метелик;
 mucha – муха;
 musz – миша;
 niedźwiedzica – ведмедиця;
 niedźwiedź – ведмідь;
 nietoperz – кажан;
 orzeł – орел;

Pytania

Jakie zwierzęta żyją w naszym kraju? Jakie ptaki żyją w naszej miejscowości?
 Kaczka to ptak domowy, a orzeł? Baran to on, a owca? Wilk to zwierzę drapieżne, a krowa?
 Jakie zwierzęta są na wiejskim podwórku? Czy karmi się ptaki domowe?
 Jakie znasz zwierzęta zamieszkujące las?

Wyrażenia i zwroty

Mamy zwierzęta domowe i ptaki. Krowa daje nam mleko. Nasz pies mieszka w budzie. Mamy kury i koguta. Na wiosnę będziemy mieli kurczęta. One są żółte, małe, puszyste. Lubią chleb i kaszę.

Zadania

Wymień nazwy zwierząt domowych i drapieżnych przedstawionych na ilustracji. Wymień nazwy młodych zwierząt, w których słychać głoskę «ę». Spróbuj naśladować głosy zwierząt: bociana (Kle, kle!), żaby (Kwa, kwa!), wrony (Kraa!), koguta (Kukuryku!), kury (Ko, ko!), psa (Hau!), kota (Miau!). Powiedz, co lubią robić koty. Wymień nazwy ptaków. Powiedz, jak opiekujesz się swoim ulubionym zwierzątkiem.

owad – комаха;
 owca – вівця;
 pająk – павук;
 pies – собака, пес;
 piesek – песик;
 prosię – порося;
 pszczoła – бджола;
 ptak – птах;
 skowronek – жайворонок;
 szczenię, szczeniak – цуценя;
 szop – енот;
 ślimak – слимак;
 świnia – свиня;
 wiewiórka – білка;
 wilk – вовк;
 wrona – ворона;
 zając – заць;
 zwierzę – тварина;
 źrebak – лоша;
 żółw – черепаха;
 żuraw – журавель.

Temat 17. Jesień. Przyroda jesienią Осінь. Природа восени

Słownictwo:

babie lato – бабине літо;
 błoto – болото;
 błyskawica – блискавка;
 brzoza – береза;
 burza – буря, гроза;
 chmura – хмара;
 chodzić – ходити;
 dąb – дуб;
 deszcz – дощ;
 deszcz leje jak z cebra – дощ ллє як з відра;
 deszcz pada – дощить;
 drzewo – дерево;
 grzyb – гриб;
 kasztan – каштан;
 klon – клен;
 krzak – кущ;
 liść – лист;
 niebo – небо;
 parasol – парасоля;
 park – парк;
 powietrze – повітря;
 przyroda – природа;

roślina – рослина;
 spacerować – гуляти;
 topola – тополя;
 wiatr – вітер;
 woda – вода;
 ziemia – земля;
 żołądź – жолудь.

Pytania

Jaka teraz jest pora roku? Jakiego koloru są liście na drzewach? Dokąd idą dzieci?
 Co dzieci zbierają w jesiennym parku? Co jesień przynosi nam w darze?

Wyrażenia i zwroty

Jesienią listki zmieniają swój kolor. Drzewa mają owoce. Lasy są pełne grzybów. Pada deszcz. Ptaki odlatują na południe.

Zabawa

«Jesienny korowód» (uczniowie tworzą koło, w centrum którego jest pani Jesień).

Temat 18. W ogrodzie zoologicznym У зоопарку

Słownictwo:

delfin – дельфін;
 flaming – фламінго;
 chomik – хом'як;
 hipopotam – бегемот;
 jeleń – олень;
 kangur – кенгуру;
 konik morski – морський коник;
 krokodyl – крокодил;
 lew – лев;
 łось – лось;
 małpa – мавпа;
 mors – морж;
 nosorożec – носоріг;
 papuga – папуга;
 paw – пав;
 pelikan – пелікан;
 pingwin – пінгвін;
 płakać krokodylowymi łzami – плакати крокодилячими сльозами;
 pokazać, gdzie raki zimują – показати де раки зимують;
 rekin – акула;
 renifer, ren – північний олень;
 słoń – слон;
 szczupak – щука;
 tygrys – тигр;
 wąż – вуж, змія;
 wielbłąd – верблюду;
 wieloryb – кит;
 wycieczka – екскурсія, прогулянка;
 zebra – зебра;
 zoo, ogród zoologiczny – зоопарк;
 żubr – зубр;
 żyrafa – жирафа.

Pytania

Czy byłeś na wycieczce w zoo? Jakie zwierzęta i ptaki mieszkają tam?
 Które zwierzęta żyją w wodzie lub blisko wody? Które z nich najbardziej ci się podobają?

Rozmawiamy

- Czy widzisz tego tygrysa?
- Widzę, jest piękny!
- A mi bardziej podoba się słoń. Jest duży i spokojny. Czy masz w domu zwierzątko?
- Mam małego kotka i chomika. A ty?
- A ja mam psa.

Zadanie

Wymień zwierzęta, które można oglądać w zoo.

Tematy 19, 22. Człowiek. Budowa ciała człowieka. Mój dzień. Zegar. Higiena osobista
Людина. Будова тіла людини. Мій день. Годинник. Особиста гігієна

Słownictwo:

brzuch – живіт;
 chłopak – юнак;
 chłopczyk – хлопчик;
 czesać się – причісуватися;
 człowiek – людина;
 czoło – чоло;
 czyścić – чистити;
 dbać – дбати;
 dłoń – долонь;
 dziecko – дитина;
 dziewczyna, dziewczynka – дівчина, дівчинка;
 głowa – голова;
 język – язик;
 kobieta – жінка;
 kolacja – вечеря;
 kolano – коліно;
 ludzie – люди;
 mąż, mężczyzna – чоловік;
 myć się – вмиватися;
 mydło – мило;
 nie brudzić – не бруднити;
 niemowlę – немовля;
 noga – нога;
 nos – ніс;
 obiad – обід;

oczy – очі;
 palec – палець;
 pasta do zębów – зубна паста;
 pięta – п'ята;
 pilnować – стежити;
 plecy – спина;
 prać – прати;
 ramię – плече;
 ręcznik – рушник;
 ręka, ręce – рука, руки;
 serce – серце;
 słuchać – слухати;
 sprzątać – прибирати;
 śniadanie – сніданок;
 tułów – тулуб;
 twarz – обличчя;
 ubierać się – одягатися;
 ucho – вухо;
 usta – рот, уста, губи;
 wiek – вік;
 włosy – волосся;
 ząb, zęby – зуб, зуби;
 żona – дружина;
 życie – життя.

Pytania

Czym piszemy? Czym chodzimy? Dlaczego są potrzebne oczy?
 Dlaczego są potrzebne uszy? Dlaczego jest potrzebny nos?

Wyrażenia i zwroty

Dziecko uczy się chodzić. Dzieci bawią się misiem. Chłopczyk i dziewczynka idą do szkoły. Kobieta i mężczyzna pobrali się, założyli rodzinę. Rano wstaję, myję się, ubieram, jem śniadanie i idę do szkoły.

Zadanie

Opowiedz, co robisz w ciągu dnia.

Zabawa

Uczniowie stają w kręgu i, mówiąc następujące słowa, pokazują do tego odpowiednie części ciała. Tekst wymawiamy na początku bardzo powoli, a następnie zwiększamy jego tempo.

Głowa,	ramiona,	kolana,	pięty,
kolana,	pięty,	kolana,	pięty,
głowa,	ramiona,	kolana,	pięty,
oczy,	uszy,	usta,	nos.

Temat 20. Ubranie

Одяг

Słownictwo:

adidasy – кросівки;
 bluzka – блузка;
 but – чобіт;
 buty z cholewami – чоботи;
 czapka – шапка;
 drogi – дорогий;
 garnitur – чоловічий костюм;
 guzik – гудзик;
 Jak ci się podoba? – Як тобі це подобається?
 kamizelka – жилетка;
 kapelusz – капелюх;
 kieszeń – кишеня;
 kostium – жіночий костюм;
 koszula – сорочка;

kurtka – куртка;
 majtki – труси;
 marynarka – піджак;
 mieć – мати;
 obuwie – взуття;
 okulary – окуляри;
 pantofle – туфлі;
 pasek – ремінь;
 płaszcz – пальто;
 płaszcz nieprzemakalny; peleryna – плащ;
 podkoszulek – майка;
 podobać się – подобатися;
 rajstopy – колготи;
 rękawiczki – рукавички;

sandały – сандалі;
 skarpetki – шкарпетки;
 sklep – магазин;
 spodnie – брюки;
 spódnica – спідниця;
 sukienka – сукня, плаття;
 sweter – светр;
 szalik – шарф;
 tani – дешевий;
 ubranie – одяг; чоловічий костюм.

Pytania

W co się ubierasz latem, zimą, jesienią? Czym się różni zimowe ubranie od ubrania, które nosimy wiosną? W co należy się ubierać w chłodne zimowe dni? W co się ubierają dziewczynki?

A jakie ubranie noszą chłopcy? Co jest krótsze, a co dłuższe? Suknia czy podkoszulek? Skarpetki czy rajstopy? Kurtka czy płaszcz? Spodnie czy szorty? Spódnica czy fartuch?

Wyrażenia i zwroty

Mam nowy granatowy płaszcz. On jest ładny i modny. W szkole zdejmuję płaszcz i oddaję go do szatni. Dbam o swoje ubranie i obuwie.

Zadania

Wymień nazwy ubrań. Wymień nazwy obuwia.

Zabawa

Uczniowie siedzą w kręgu. Jeden z nich wybiera sobie w myślach daną osobę, którą stara się opisać, robi to w ten sposób, iż wymienia jej charakterystyczne cechy wyglądu, np. «Osoba, o której myślę, ma brązowe włosy, ciemne oczy, granatowe spodnie itd.». Zadaniem grupy jest odgadnąć, o kim mowa. Komu pierwszemu się to uda i powie imię szukanej osoby, kontynuuje zabawę opisując kolejną osobę.

Tematy 21, 25. Moja rodzina. Dzień babci. Dzień dziadka Моя родина. День бабусі. День дідуся

Słownictwo:

babcia – бабуся;
 brat – брат;
 córka – дочка;
 dom rodzinny – рідний дім;
 dorosły – дорослий;
 dziadek – дідусь;
 dziadkowie – дідусь і бабуся;
 gość – гість;
 krewni – рідні;
 mama, matka – мама, мати;
 matka chrzestna – хрещена мати;
 odwiedzać – відвідувати;
 ojciec – батько;
 patrzeć – дивитися;
 podobne/-ni jak (dwie) krople wody – подібні як дві краплини води;
 przyjmować gości – приймати гостей;
 rodzeństwo – рідні брат і сестра;
 rodzice – батьки;
 rodzina – сім'я, родина;
 siostra – сестра;
 stryj, stryjek – дядько (по батькові);
 stryjenka – тітка (по батькові);
 stryjostwo – тітка і дядько (по батькові);
 syn – син;
 tata, tatuś – тато;
 wuj, wujek – дядько (по матері);
 wujenka – тітка (по матері);
 wujostwo – дядько і тітка (по матері).

Pytania

Jaka jest twoja rodzina? Czy masz rodzeństwo? Jak pomagasz dziadkom?

Co lubią robić twoi rodzice w wolnych chwilach?

Wyrażenia i zwroty

To są moje zdjęcia rodzinne. To jest moja mama. Ona ma na imię... A to jest tata. On ma na imię... Moja mamusia i mój tatuś to moi rodzice. Mam babcię i dziadka. Tata i mama pracują. Dziadek i babcia bawią wnuków. Mam rodzeństwo – brata i siostrę. Moja rodzina jest duża, żyjemy w zgodzie.

Zadanie

Opowiedz o swojej rodzinie.

Tematy 23-24. Zima. Przyroda zimą. Święta i rozrywki zimowe. Tradycje i zwyczaje ludowe
Зима. Природа взимку. Зимові свята і розваги. Народні традиції і звичаї

Słownictwo:

bałwanek – snігова баба;

Boże Narodzenie – Різдво Христове;

choinka – ялинка;

ferie – зимові канікули;

jasełka, szopka – вертеп;

Jezus Chrystus – Ісус Христос;

kolęda – коляда;

lodowisko – ковзанка;

lód – лід;

łyżwy – ковзани;

mikołajki – День Святого Миколая;

mróz – мороз;

narty – лижі;

niespodziewany gość – несподіваний гість;

Nowy Rok – Новий рік;

obchodzić – відзначати, святкувати;

opłatek – облатка;

ozdoby choinkowe – ялинкові прикраси;

pada śnieg – падає сніг;

sanie, sanki – сани, санчата;

składać życzenia – поздоровляти;

śnieg – сніг;

śnieżki – сніжки;

śnieżyca – метелиця;

śnieżynka – сніжинка;

święto – свято;

święty Mikołaj – Святий Миколай;

ubierać choinkę – прикрашати ялинку;

upominek – подарунок;

wesoło – весело;

Wesołych Świąt! – Веселих свят!

Wigilia – Святвечір;

wzór – узор;

zimno – холодно;

życzenie – побажання.

Pytania

Jaka jest pora roku? Czy zgadzasz się z tym, że mróz to doskonały malarz?

Czy lubisz tę porę roku? Jak lubisz się bawić zimą? Jakie ptaki odlatują do ciepłych krajów? Gdzie rośnie choinka? Jakie ozdoby są na choince? Dlaczego dzieci czekają na świętego Mikołaja?

Jakie prezenty chciałbyś / chciałybyś dostać na święta?

Wyrażenia i zwroty

Przyszła zima. Niektóre zwierzęta zapadają w sen. Na dworze panuje mróz. Pada śnieg. Zamarzają rzeki. Zimą dzieci jeżdżą na łyżwach, nartach, sankach, bawią się w sніжки. Dzieciom jest wesoło. Jaka Wigilia, taki cały rok. Dzieci ubierają

choinkę. Kładą sianko pod obrusem, ustawiają na stole dwanaście potraw i jedno dodatkowe nakrycie. Dzieci wyglądają przez okno, aby zobaczyć pierwszą gwiazdkę. Potem wszyscy łamią się opłatkiem, składają życzenia, śpiewają kolędy i siadają do stołu.

Zadania

Wymień zimowe miesiące. Opowiedz o zimie. Narysuj wzory, jakie mógłby zrobić mróz.

Uczymy się na pamięć

Niech o wszystkich w święta
Mikołaj pamięta,
w worek zaklęty
niech sypie prezenty.

Tematy 26-27. Miasto, wieś. Mój dom, mieszkanie Місто, село. Мій дім, квартира

Słownictwo:

autobus – автобус;
budynek – будинок;
dom – дім;
dworzec – вокзал;
dywan – килим;
dzielnica – район;
fabryka – фабрика; завод;
fotel – крісло;
kanapa – диван;
kawiarnia – кав'ярня, кафе;
kościół – костел;
kraj – край;
kuchnia – кухня;
lodówka – холодильник;
lustro – дзеркало;
łazienka – ванна;
łóżko – ліжко;
meble – меблі;
miasto – місто;
mieszkać przy ulicy – мешкати на вулиці;
mieszkanie – квартира;
muzeum – музей;
na wsi – в селі;
ojczyzna – вітчизна;
osiedle – селище;

parking – стоянка;
plac – площа;
poczta – пошта;
podłoga – підлога;
pokój – кімната;
przedpokój – прихожа;
przedszkole – дитячий садок;
rynek – ринок;
salon, pokój gościnny – вітальня;
skrzyżowanie – перехрестя;
sufit – стеля;
sygnalizator świetlny – світлофор;
sypialnia – спальня;
szafa – шафа;
szpital – лікарня;
ściana – стіна;
taksówka – таксі;
toaleta – туалет;
tramwaj – трамвай;
trolejbus – тролейбус;
ulica – вулиця;
wieś – село;
zakład – підприємство;
zyrandol – люстра.

Pytania

W jakim mieście (w jakiej wsi) mieszkasz? Na którym piętrze mieszkasz? Gdzie trzeba przechodzić w mieście przez drogę? Czy często zapraszacie do siebie gości?

Wyrażenia i zwroty

Mieszkam w mieście. Mieszkam na wsi. Moje miasto nazywa się... Ono jest duże, ładne. W mieście teraz jest duży ruch. Na ulicy jeżdżą samochody – autobusy, trolejbusy, tramwaje, taksówki. Rano ludzie jadą do pracy. To jest zakład, a to fabryka. Na wsi jest sklep, przedszkole, szkoła. Bardzo lubię swój wieś.

Zadanie

Opowiedz o swoim mieszkaniu według niniejszego planu.

W jakim budynku mieszkasz?

Czy mieszkanie jest duże?

Jakie meble są w pokojach?

Kto korzysta z tych mebli?

Zabawa

«Na imieninach».

Temat 28. Naczynia stołowe i kuchenne. Posiłki Стовий і кухонний посуд. Їжа

Słownictwo:

artykuły spożywcze – продукти харчування;
barszcz – борщ;
bułeczka – булочка;
bułka paryska, batonik – батон;
butelka – пляшка;

chleb (biały, ciemny) – хліб (білий, чорний);
 ciastko – тістечко;
 cukierek – цукерка;
 cukiernica – цукерниця;
 czajnik – чайник;
 czekolada – шоколад;
 dzbanek – глечик;
 filiżanka – чашка;
 garnek – каструля;
 gołąbki – голубці;
 gotować jedzenie – готувати їжу;
 herbata – чай;
 herbatniki – печиво;
 idzie jak po maśle – йде як по маслу;
 jabłecznik – яблучний пиріг;
 jagodzianka – булочка з ягодами;
 jajecznica – яєчня;
 jajko – яйце;
 jeść – їсти;
 kanapki – канапки;
 kawa – кава;
 kielbasa – ковбаса;
 konfitury – варення;
 kotlet – котлета;
 kura pieczona – смажена курка;
 lody – морозиво;
 łyżeczka – ложечка;
 łyżka – ложка;

Pytania

Jakie znasz naczynia? Czy masz w domu serwis do herbaty?

Jakie naczynia są w tym serwisie? Co zwykle jesz na śniadanie, obiad i kolację?

Co pijesz na śniadanie? Jaka jest twoja ulubiona potrawa? A jakie są twoje ulubione słodycze?

Jaką potrawę umiesz gotować?

Wyrażenia i zwroty

Szklanka, talerz, łyżka to naczynia. Ser, mięso, mleko to artykuły spożywcze. Barszcz, jajecznica, jabłecznik to są potrawy. Chce mi się jeść. Jestem głodny. Chce mi się pić. W szkolnej stołówce kupujemy bułeczki i paszteciki, sok pomarańczowy. Za smaczne jedzenie dziękujemy naszym kucharzom.

Zadanie

Pomyśl o spisie potraw na swoje imieniny, o tym, co zaproponujesz do jedzenia dla gości?

Zabawa

«Poszedł Marek na jarmarek». Nauczyciel zaczyna zabawę i mówi: «Poszedł Marek na jarmarek i kupił masło...», uczeń powtarza ten tekst i dodaje od siebie np. «Poszedł Marek na jarmarek i kupił masło i chleb...» Zabawa trwa dopóty, dopóki nie nastąpi pomyłka.

masło – масло;
 mięso – м'ясо;
 mleko – молоко;
 naleśniki – налисники;
 napój – напій;
 nóż – ніж;
 obwarzanek – бублик;
 pasztecik – пиріжок;
 pączki – пончики;
 piernik – пряник, медяник;
 pierożki – вареники;
 pojemnik na chleb – хлібниця;
 rodzynki – родзинки;
 ser żółty – сир (голландський);
 sklep z pieczywem – булочна;
 słodycze – солодощі, ласощі;
 sok – сік;
 sól – сіль;
 spodek – блюдо;
 szklanka – склянка;
 szynka – шинка;
 śmietana – сметана;
 talerz – тарілка;
 twaróg – сир;
 uszka, pierożki z mięsem – пельмені;
 widelec – виделка;
 woda mineralna – мінеральна вода;
 zupa – суп.

Temat 29. Moje ulubione książki Мої улюблені книжки

Słownictwo:

bajka – байка;
 baśniowy – казковий;
 baśń – казка;
 dowiedzieć się – дізнатися;
 interesować się – цікавитися;
 krasnoludek, krasnal, skrzat – гном;
 legenda – легенда;
 ludowy – народний;
 strona – сторінка;
 temat – тема;
 tytuł – назва;
 utwór, dzieło – твір;
 wiedzieć – знати;
 wiersz – вірш;
 ciekawy – цікавий.

Pytania

O czym opowiadają bajki? Jakie bajki lubisz najbardziej?

Zadania

- Zgadnij, z jakiej bajki jest ten fragment.
«Idź za strzałą i zatrzymaj się tam, gdzie ona upadnie».
«Masz tu sto dukatów. Musisz je wydać przez jeden dzień».
«Kukuryku! Ze skradzionego kubka!»
- Jaką piosenkę śpiewała koza?

Tematy 30-31. Wiosna. Przyroda na wiosnę. Wielkanoc. Tradycje i zwyczaje ludowe
Весна. Природа навесні. Великдень. Народні традиції і звичаї

Słownictwo:

baranek – баранчик;
bazie – котики;
Chrystus zmartwychwstał! – Христос воскрес!;
gniazdo – гніздо;
koszyk – кошик;
kraszanka – крашанка;
kwiat – квітка;
na Wielkanoc – на Пасху;
rączki – бруньки;
pierwiosnek – первоцвіт;
pisanka – писанка;
pisklę – пташеня;
pokarm – страва;
przebudzenie przyrody – пробудження природи;
radosny – радісний;
rzeżucha – жеруха;
słoneczny dzień – сонячний день;
święcić – святити;
święconka – poświęчені паски, пасхальні яйця;
topienie Marzanny – топлення Марени (Мари) (весняний звичай слов'ян: напередодні нового землеробського року роблять опудала Марени, які сплянуть або топлять у воді для того, щоб настала весna);
Wielkanoc – Пасха;
wielkanocny – пасхальний.

Pytania

Jaka pora roku następuje? Jak grzeje słońce? Czy podoba się tobie wiosna?
Jak przygotowujemy się do Wielkanocy? Kto pomaga przy malowaniu pisanek?
Co jest w koszyku wielkanocnym?

Wyrażenia i zwroty

Słońce mocniej przygrzewa. Drzewa mają już listki. Rozkwitają kwiaty. Ptaki wiją gniazda.

Zadanie

Wymień nazwy wiosennych miesięcy.

Temat 32. Moja mama. Dzień Matki
Моя мама. День матері

Słownictwo:

laurka – лаурка (вітальна листівка з малюнком);
uroczystość – урочистість;
przygotowywać się – готуватися;
samodzielnie wykonane prezenty – самостійно виконані подарунки;
dedykacja – посвята;
bardzo kocham matkę – я дуже люблю маму;
niespodzianka – несподіванка;
wręczenie prezentów mamie – вручення подарунків мамі;
Jaka jest twoja mama? – Якою є твоя мама?

Pytania

Co lubi robić twoja mama? Jak wspólnie spędzacie wolny czas?

Wyrażenia i zwroty

Dzień Matki to święto. Dzieci przygotowują dla mamy prezenty. One sprzątają pokój, gotują jedzenie, robią laurki. Dzieci wręczają swoim mamom laurki i kwiaty. Wszyscy bardzo kochamy naszą wspaniałą mamę.

Kochana Mamusiu! Dziękuję za twoją miłość, dobroć, cierpliwość. Bardzo Cię kocham. Dziękuję, że zawsze witasz mnie uśmiechem, czytasz bajki, dajesz mi dobrą radę. Życzę Ci dużo zdrowia i szczęścia. Twoja córka. (Twój syn).

Zadanie

Narysuj portret mamy w kwiatowej ramce.

Temat 33. Lato. Przyroda latem. Wakacje

Літо. Природа влітку. Каникули

Słownictwo:

basen – басейн;
 ciepły – теплий;
 czuć się, pływać w czymś jak ryba w wodzie – почуватися як риба в воді;
 gorący – гарячий;
 góry – гори;
 letni dzień – літній день;
 łąka – лука;
 morze – море;
 namiot – намет;
 obóz – табір;
 opalać się – засмагати;
 piaszczysta plaża – піщаний пляж;
 piesza wycieczka – пішохідна екскурсія;
 pływać – плавати;
 rzeka – річка;
 spędzać dużo czasu na świeżym powietrzu – проводити багато часу на свіжому повітрі;
 staw – ставок;
 uprawiać sport – займатися спортом;
 wakacje – (літні) каникули;
 wędką – вудочка;
 wypoczynek – відпочинок.

Pytania

Powiedz, czy lubisz lato? Dlaczego? Gdzie chciałbyś spędzić wakacje? Na morzu? Czy pojedziesz w góry? Czy umiesz pływać? Czy pójdziesz do lasu? Jakie skarby przywieziesz z wakacji?

Wyrażenia i zwroty

Na dworze jest gorąco. Dojrzewa zboże. Na łące kwitną kwiaty. Ptaki karmią pisklęta.
 Latem temperatura wzrasta. Lubimy pływać w lecie. Miłych wakacji letnich!

Zadanie

Opowiedz, jak będziesz odpoczywał (odpoczywała) na wakacjach.

SPIS TREŚCI

Temat 1. Nasza szkoła. Наша школа	4
Temat 2. Nasza klasa. Наш клас.....	6
Temat 3. Przybory szkolne. Шкільне приладдя.	8
Temat 4. Liczenie do 10. Лічба до 10	10
Temat 5. Pory roku. Nazwy miesięcy. Пори року. Назви місяців	12
Temat 6. Doba. Tydzień. Доба. Тиждень	14
Temat 7. Etykieta. Zwroty grzecznościowe. Етикет. Ввічливі слова	16
Temat 8. Zawieranie znajomości. Знайомство	18
Temat 9. Dziecięce gry i zabawy. Дитячі ігри та забави.....	20
Temat 10. Ulubione zabawki. Улюблені іграшки.....	22
Temat 11. Kolory. Кольори.....	24
Temat 12. Warzywa i owoce. Овочі і фрукти.....	26
Temat 13. Zwierzęta i ptaki domowe. Свійські тварини і птахи	28
Temat 14. Zwierzęta dzikie. Дикі тварини	30
Temat 15. Ptaki. Птахи	32
Temat 16. Owady. Комахи	34
Temat 17. Jesień. Przyroda jesienią. Осінь. Природа восени.....	36
Temat 18. W ogrodzie zoologicznym. У зоопарку	38
Temat 19. Człowiek. Budowa ciała człowieka. Людина. Будова тіла людини.....	40
Temat 20. Ubranie. Одяг.....	42
Temat 21. Moja rodzina. Моя родина.....	44
Temat 22. Mój dzień. Zegar. Higiena osobista. Мій день. Годинник. Особиста гігієна	46
Temat 23. Zima. Przyroda zimą. Зима. Природа взимку	48

Temat 24. Święta i rozrywki zimowe. Tradycje i zwyczaje ludowe. Зимові свята і розваги. Народні традиції і звичаї	50
Temat 25. Dzień babci. Dzień dziadka. День бабусі. День дідуся.....	54
Temat 26. Miasto, wieś. Місто, село.....	56
Temat 27. Mój dom, mieszkanie. Мій дім, квартира	58
Temat 28. Naczynia stołowe i kuchenne. Posiłki. Столовий і кухонний посуд. Їжа	60
Temat 29. Moje ulubione książki. Мої улюблені книжки	62
Temat 30. Wiosna. Przyroda na wiosnę. Весна. Природа навесні.....	64
Temat 31. Wielkanoc. Tradycje i zwyczaje ludowe. Великдень. Народні традиції і звичаї	66
Temat 32. Moja mama. Dzień Matki. Моя мама. День матері.....	68
Temat 33. Lato. Przyroda latem. Wakacje. Літо. Природа влітку. Канікули.....	70
Słuchamy po polsku: teksty do rozwijania sprawności mówienia. Слухаємо польською: тексти з розвитку зв'язного мовлення	72
Pomoc metodyczna. Методичні поради	110

Навчальне видання

ВОЙЦЕВА Олена Андріївна
БУЧАЦЬКА Тетяна Григорівна

ПОЛЬСЬКА МОВА

підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти
з навчанням українською мовою

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Видано за рахунок державних коштів.

Продаж заборонено

В оформленні обкладинки використані матеріали з вільних інтернет-джерел

Редактор *Т. Калуські*
Коректор *М. Лисюк*
Художник *В. Дунаєва*
Дизайн і верстка *П. Давиденка*

Формат 60x90/8. Ум.-друк. арк. 16,00. Обл.-вид. арк. 12,00. Наклад 1739 прим. Зам. № 1343.

Видавець і виготовлювач видавничий дім «Букрек»,
вул. Радищева, 10, м. Чернівці, 58000
Тел./факс: (0372) 55-29-43. E-mail: info@bukrek.net
www.bukrek.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єкта видавничої справи ЧЦ № 1 від 10.07.2000 р.

Українські витинанки з паперу

Polskie wycinanki z papieru

Alfabet w obrazkach

Абетка в малюнках

Aa

Aa

Bb

Cc

Ćć

Dd

Ee

Ee

Ff

Gg

Hh

Ii

Jj

Kk

Ll

Ll

Mm

Nn

Nn

Oo

Oo

Pp

Rr

Ss

Ss

Tt

Uu

Ww

Yy

Zz

Zz

Zz

HELENA WOJCEWA
TATIANA BUCZACKA

JĘZYK POLSKI

**podręcznik dla klasy 1 szkół ogólnokształcących
z ukraińskim językiem nauczania**

ОЛЕНА ВОЙЦЕВА
ТЕТЯНА БУЧАЦЬКА

ПОЛЬСЬКА МОВА

**підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти
з навчанням українською мовою**

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Чернівці
«Букрек»
2018

УДК 811.162.1(075.3)
В 65

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ від 06.07.2018 № 734)*

Видано за рахунок державних коштів.
Продаж заборонено

Войцева О. А., Бучацька Т. Г.

В 65 Польська мова : підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою. – Чернівці : Букрек, 2018. – 128 с. : іл.
ISBN 978-617-7663-02-6

УДК 811.163(075.3)

Wojcewa H., Buczacka T.

В 65 Język polski : podręcznik dla klasy 1 szkół ogólnokształcących z ukraińskim językiem nauczania. – Czerniowce : Bukrek, 2018. – 128 s. : il.
ISBN 978-617-7663-02-6

УДК 811.163(075.3)

ISBN 978-617-7663-02-6

© Войцева О. А., Бучацька Т. Г., 2018
© Видавничий дім «Букрек», 2018

Дорогі хлопчики й дівчатка!

Ви тримаєте в руках перший у своєму житті підручник з польської мови, зі сторінок якого щиро посміхаються Адаць і Ева, головні герої повісті «Адаць і Ева в школі» письменниці Мілади Мотлової.

Вони запрошують вас, своїх нових друзів, на заняття з польської мови. Разом ви подорожуватимете сторінками цього підручника, зможете навчитися правильно вимовляти польські звуки, називати предмети, дії предметів, їхні ознаки (за кольорами, формою та розміром), розповідати про різноманітні життєві ситуації та висловлювати свої думки польською мовою.

За допомогою цікавих ілюстрацій Адаць і Ева познайомлять вас зі школою та її буднями, природою і природними явищами, з повсякденним життям людини, реальним світом і світом фантазії, цікавими, гумористичними ситуаціями та навчать розповідати про це польською мовою.

Разом з ними ви спробуєте порівнювати прості речі, логічно мислити та рахувати по-польськи до 10. Будете слухати різноманітні цікаві історії, казки, невеличкі дитячі художні твори, вірші та навчитеся розуміти тексти польською мовою й обговорювати їхній зміст.

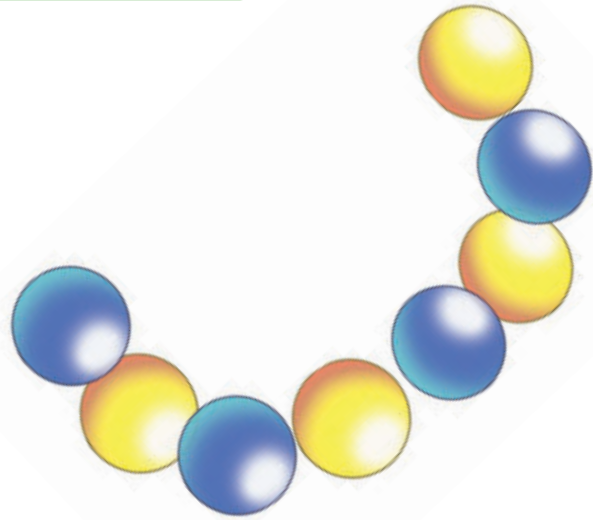
Адаць і Ева запрошують вас цікаво поєднати забаву з наукою вивчення первинних понять польської мови. Тому розмальовуйте, ліпите, вирізайте, співайте та розігруйте невеличкі театралізовані інсценування польською мовою. Також навчайтеся розпізнавати польські друковані літери та готуйтеся до занять за букварем у другому класі.

Ми, автори підручника, запрошуємо вас у цікаву подорож разом з Адацем і Евою.

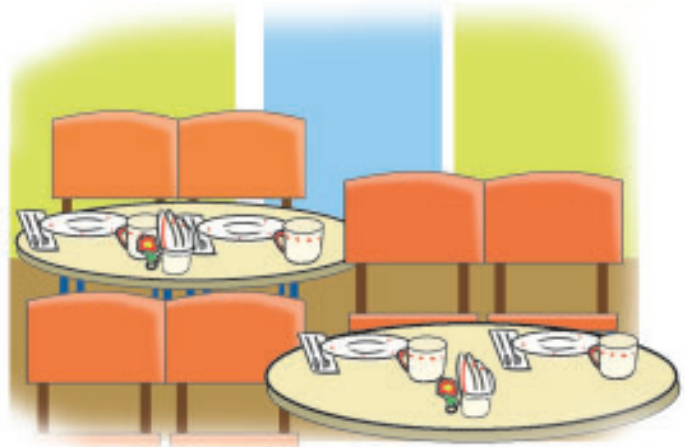
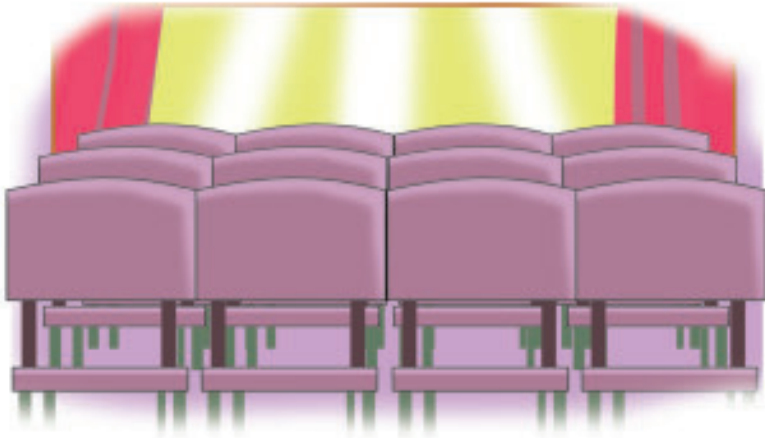
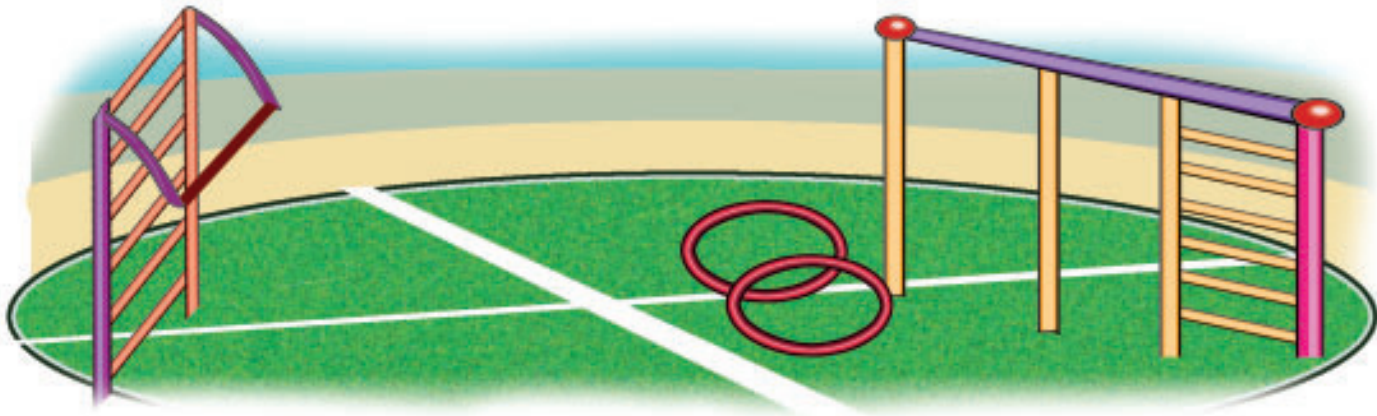
Успіхів! Грайтеся і навчайтеся із задоволенням!

Temat 1

Nasza szkoła
Наша школа

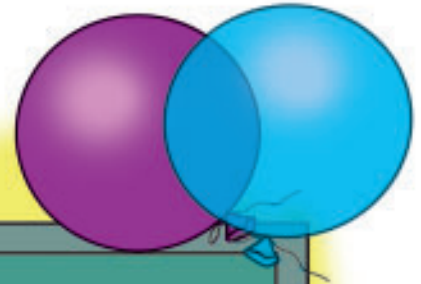

Temat 2

Nasza klasa
Наш клас

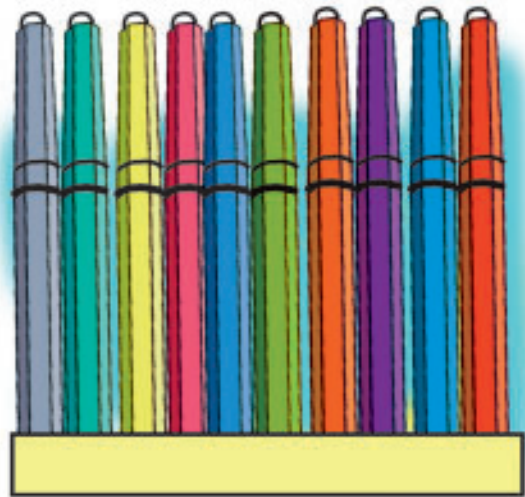
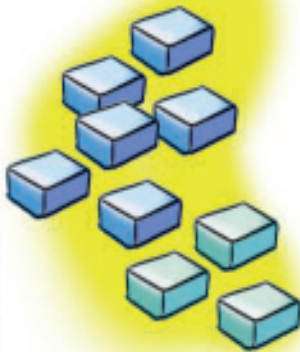
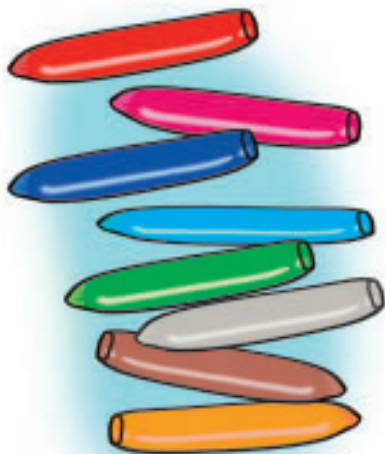
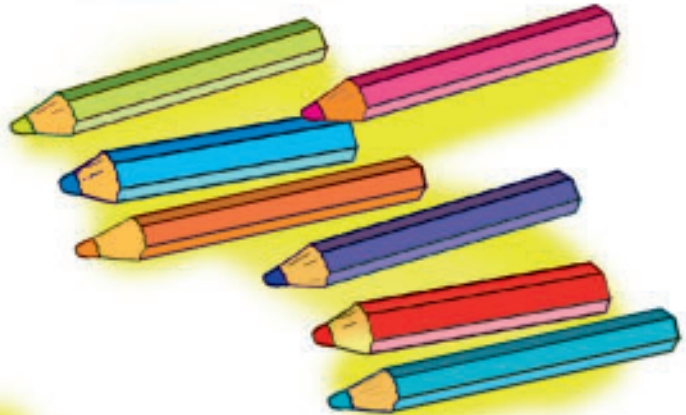
Temat 3

Przybory szkolne
Шкільне приладдя

Тема 4

Liczenie do 10
Лічба до 10

Temat 5

Pory roku. Nazwy miesięcy
Пори року. Назви місяців

Grudzień

Styczeń

Luty

Marzec

Kwiecień

Maj

Czerwiec

Lipiec

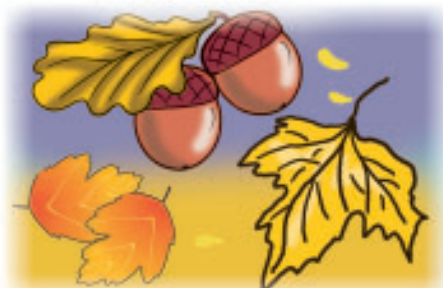
Sierpień

Wrzesień

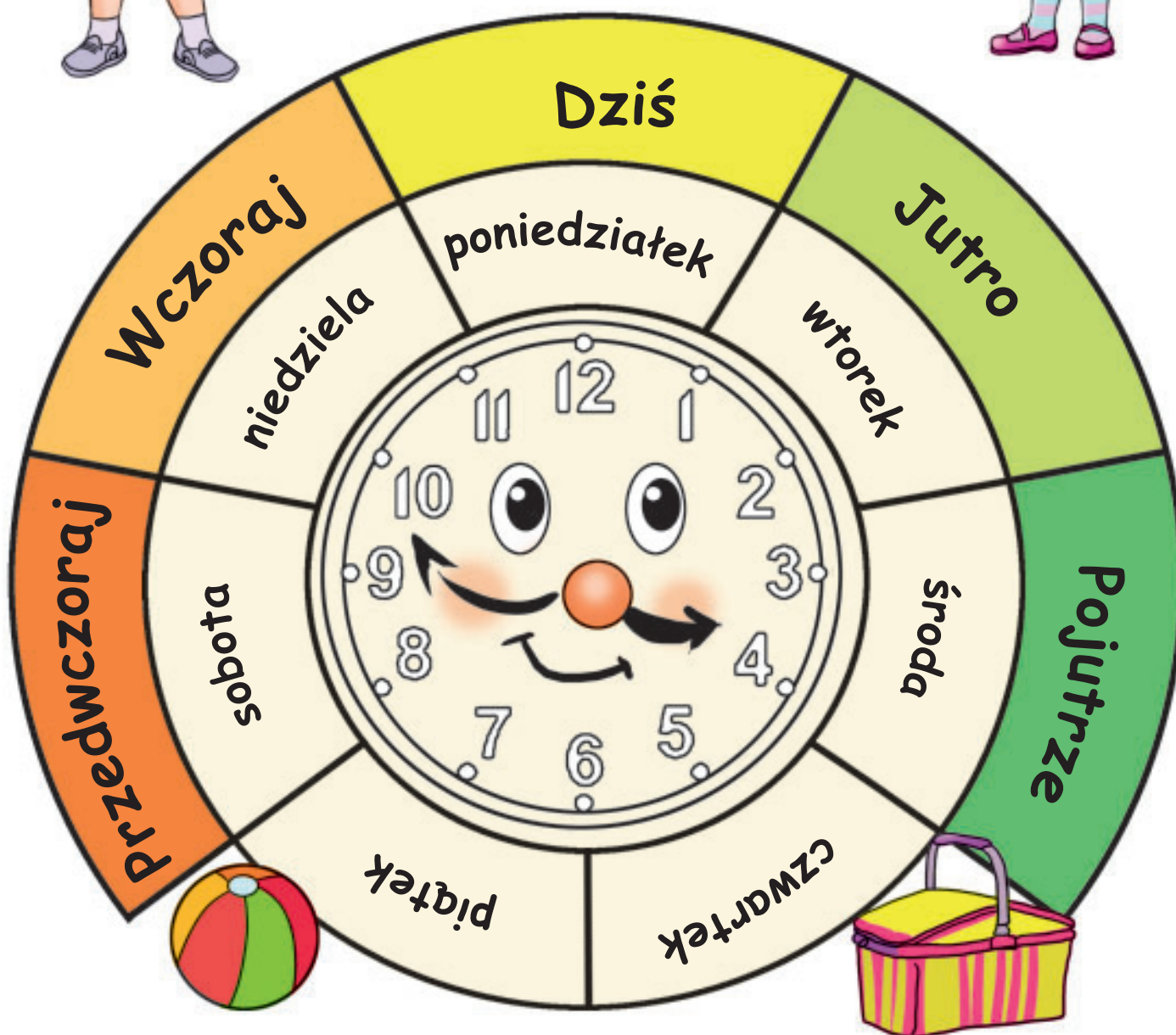
Październik

Listopad

Temat 6

Doba. Tydzień
Доба. Тиждень

Temat 7

Etykieta. Zwroty grzecznościowe
Етикет. Ввічливі слова

Dzień dobry!
Jak się masz?

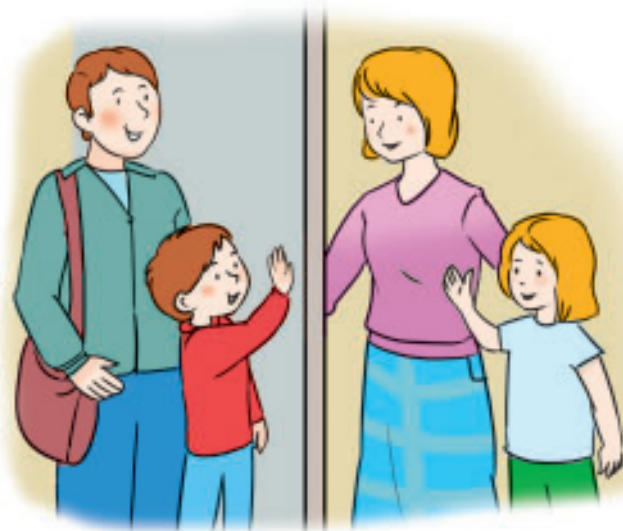
Do widzenia!

Dziękuję!

Proszę!

Przepraszam!

Temat 8

Zawieranie znajomości
Знайомство

Halo, dzień dobry!
Czy mogę Cię
prosić o numer
telefonu Ewy?

Темат 9

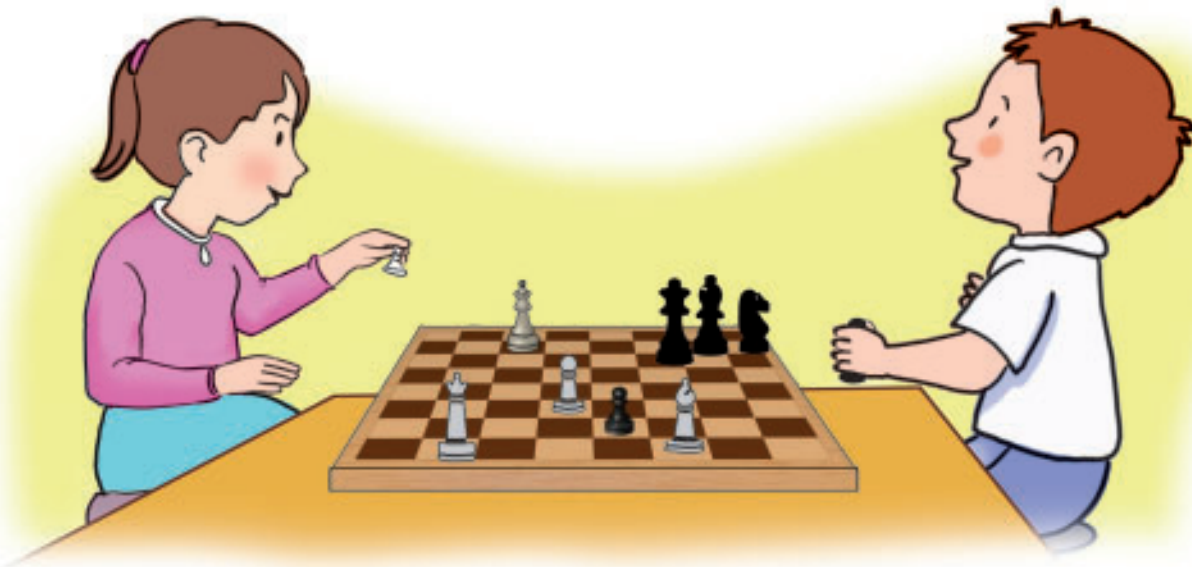
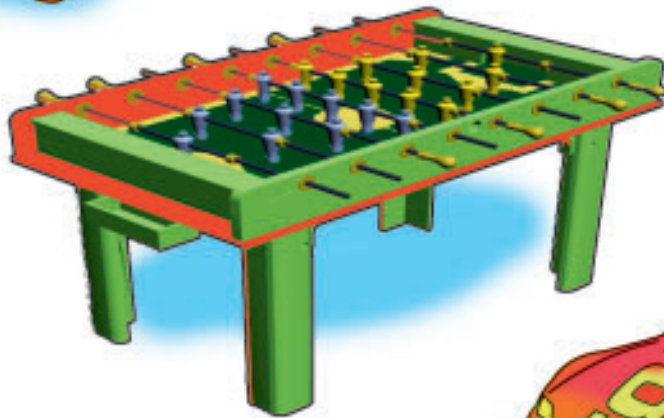
Дзiesięце gry i zabawy
Дитячі ігри та забави

Тема 10

Uлюбione zabawki
Улюблені іграшки

Тема 11

Колоры Кольори

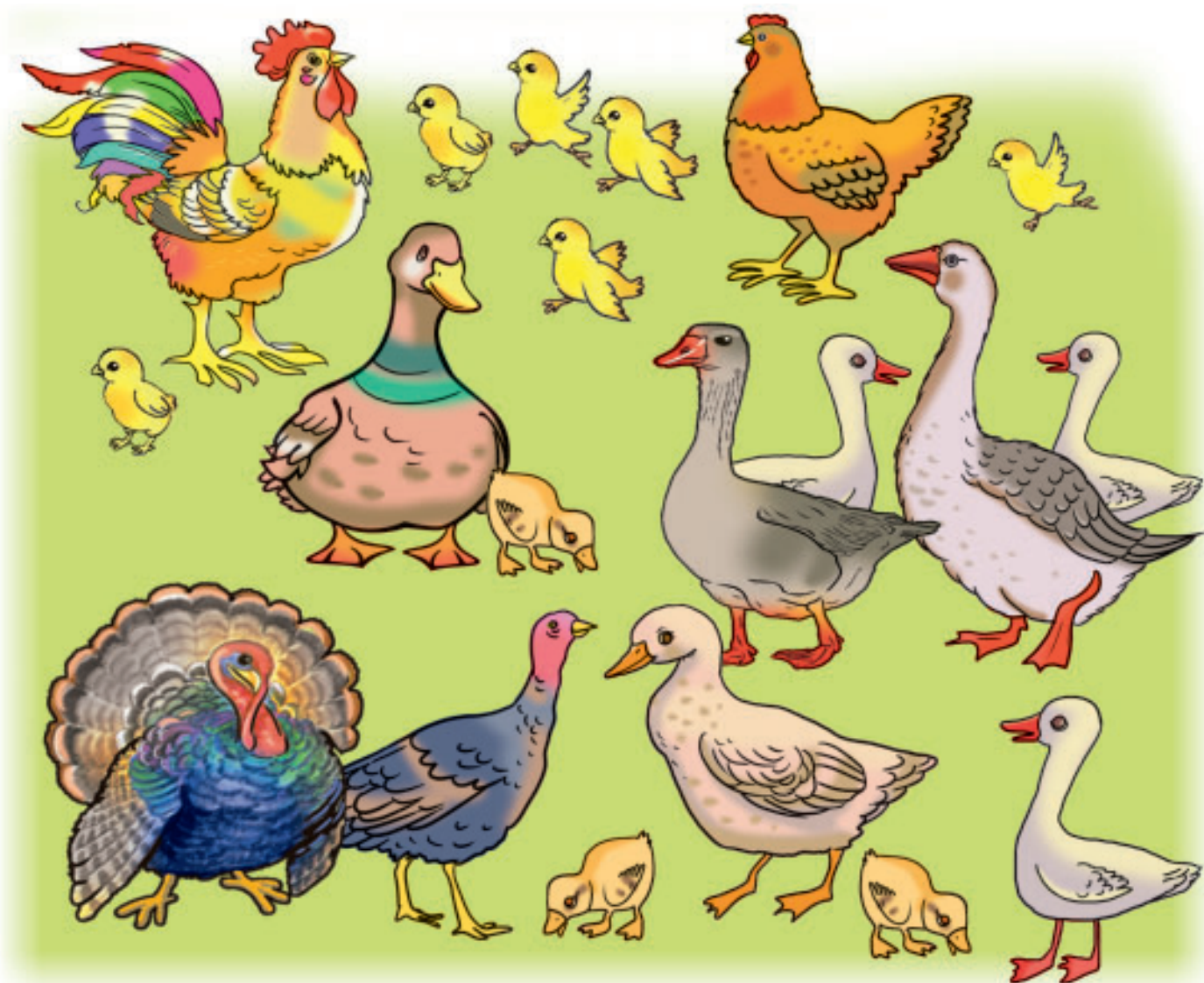

Тема 12

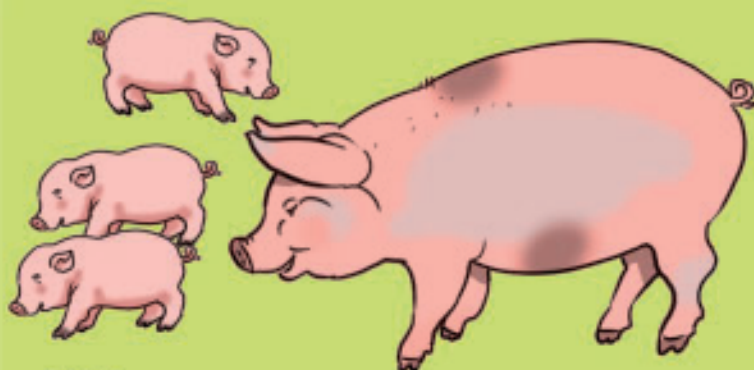
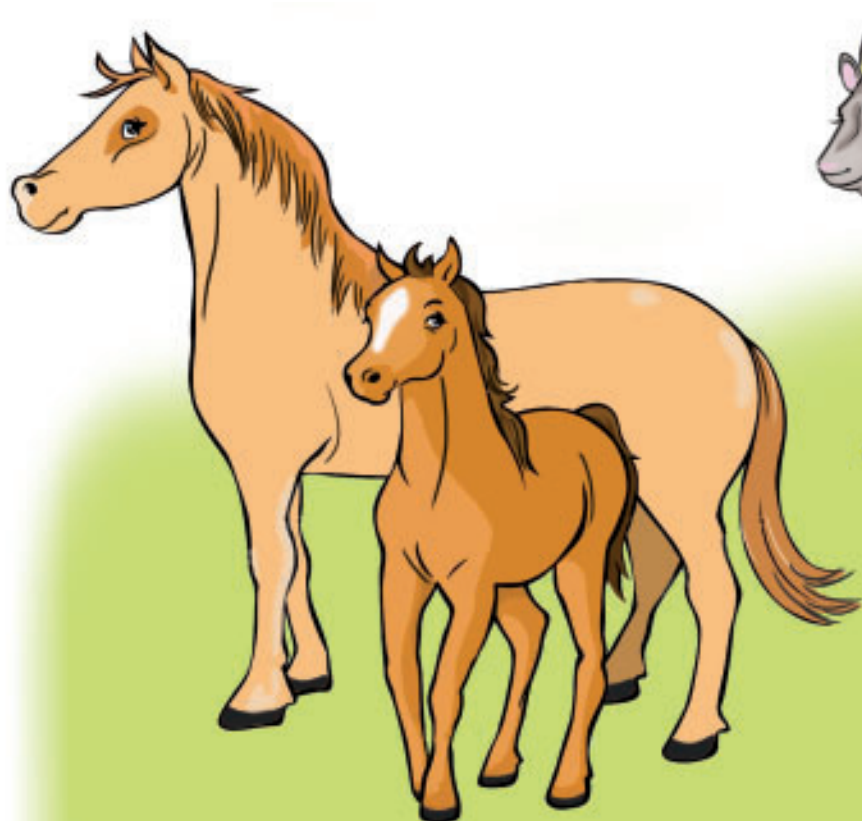
Warzywa i owoce
Овочі і фрукти

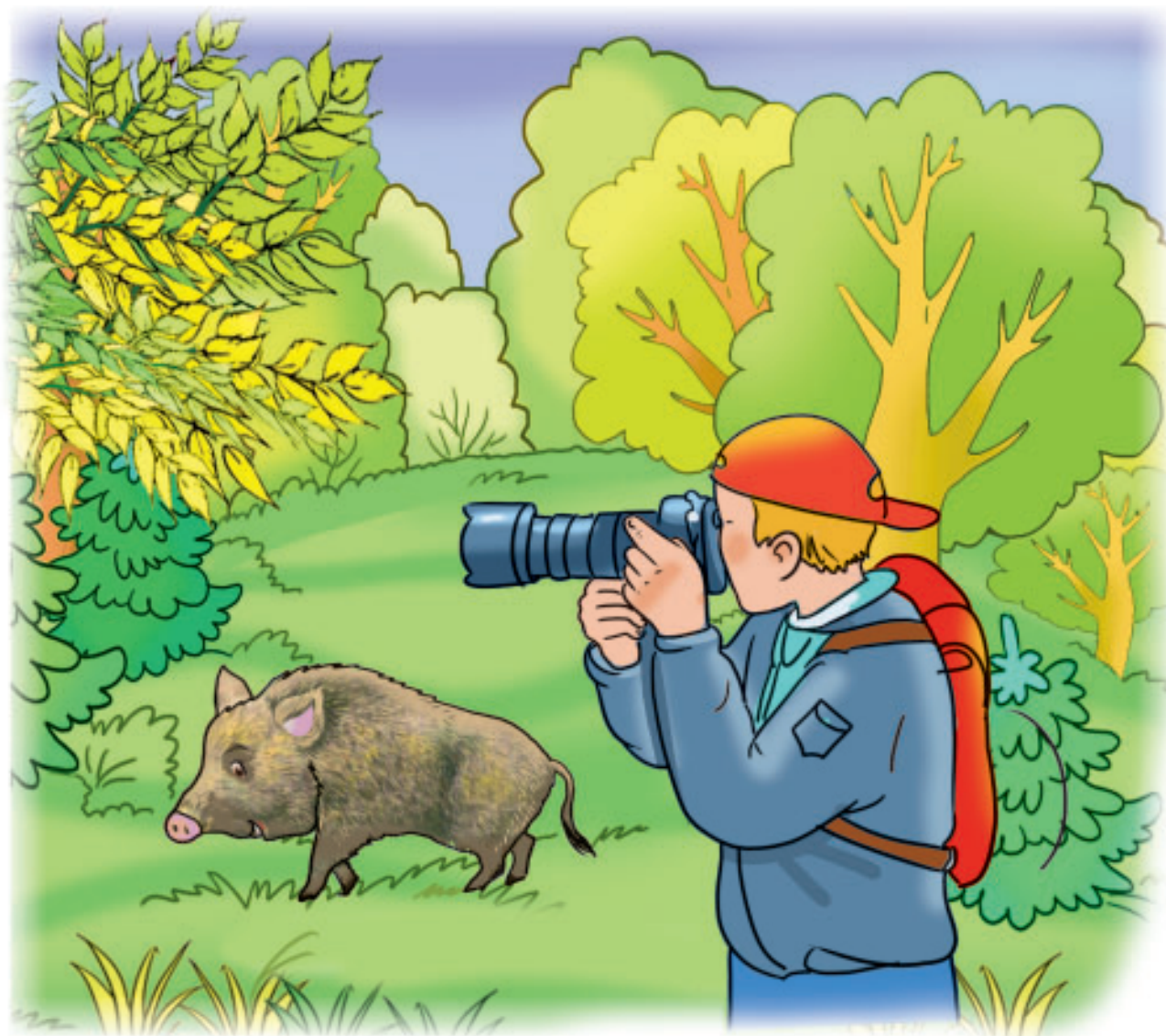
Тема 13

Zwierzęta i ptaki domowe
Свійські тварини і птахи

Temat 14

Zwierzęta dzikie
Дикі тварини

Тема 15

Рtакi Птахи

Temat 16

Owady Комахи

Temat 17

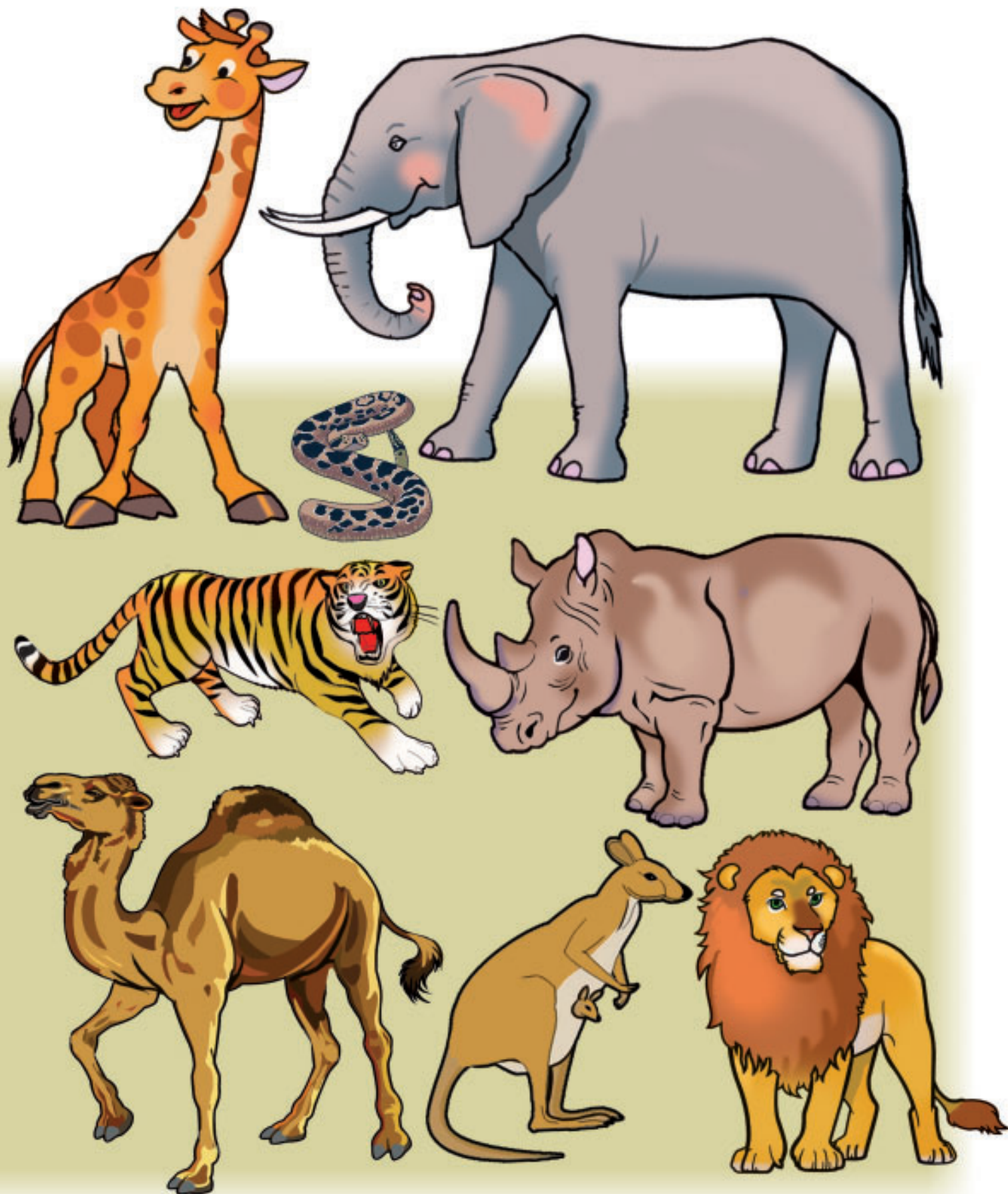
Jesień. Przyroda jesienia
Осінь. Природа восени

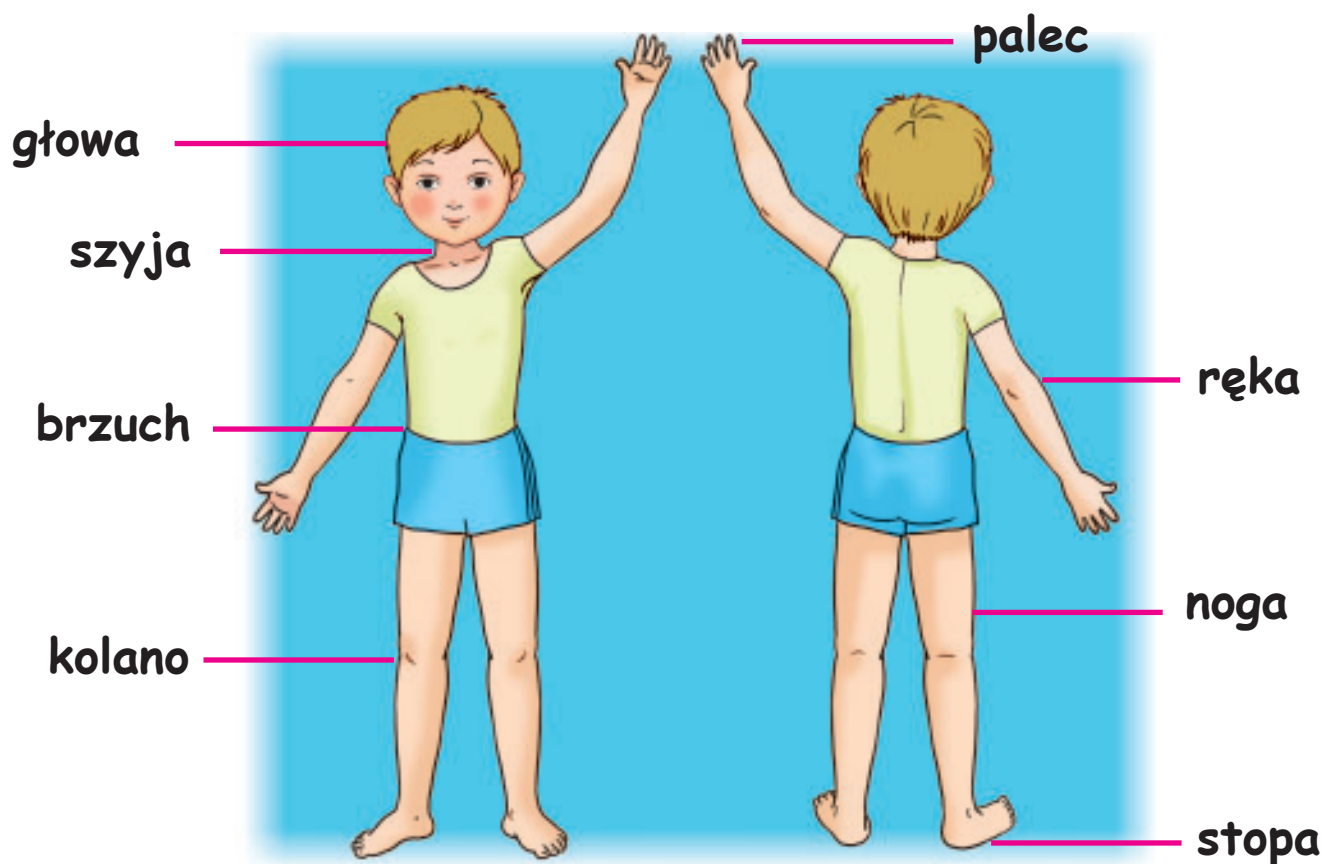

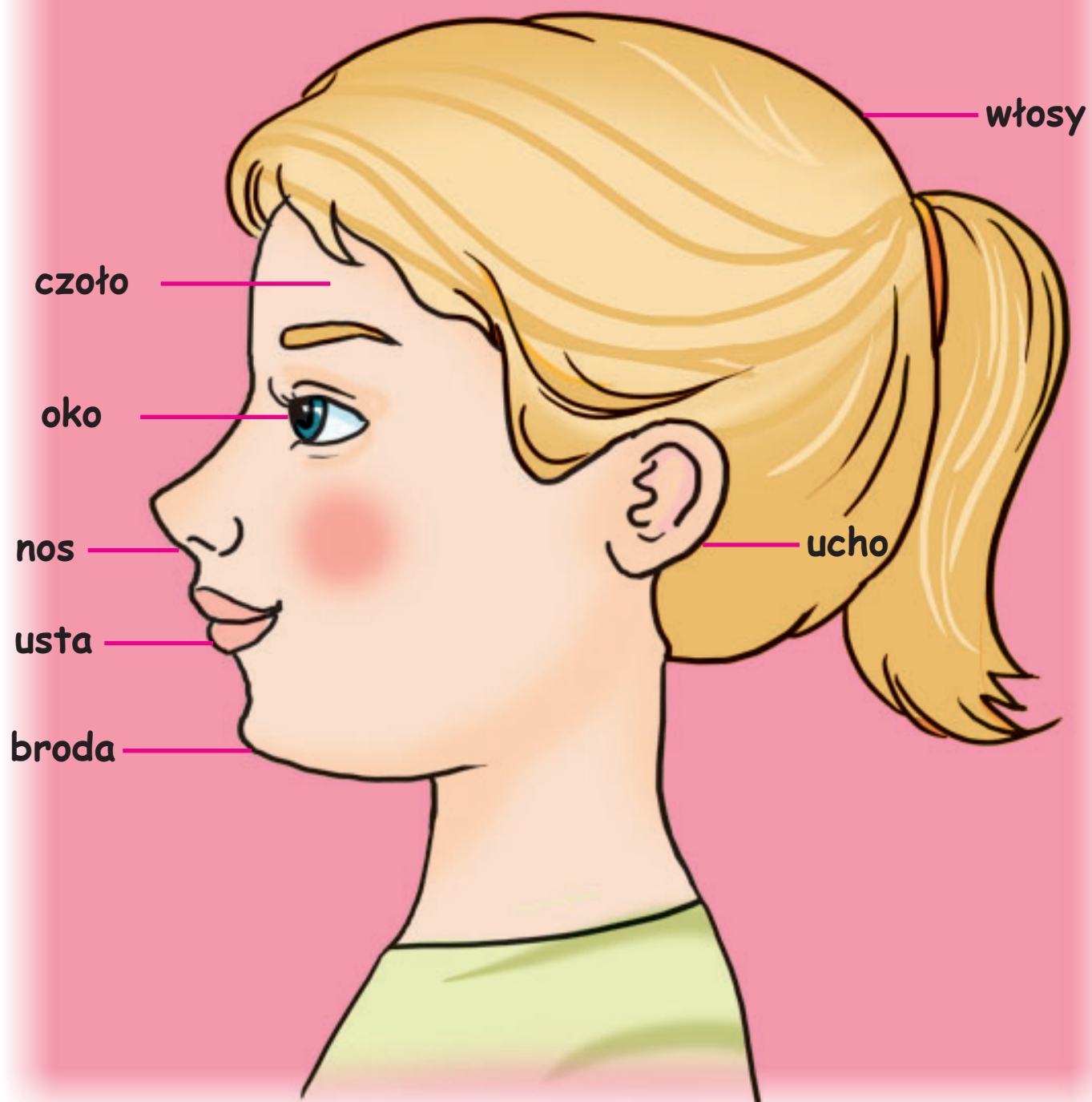
Temat 18

W ogrodzie zoologicznym
У зоопарку

Temat 19

Człowiek. Budowa ciała człowieka
Людина. Будова тіла людини

Тема 20

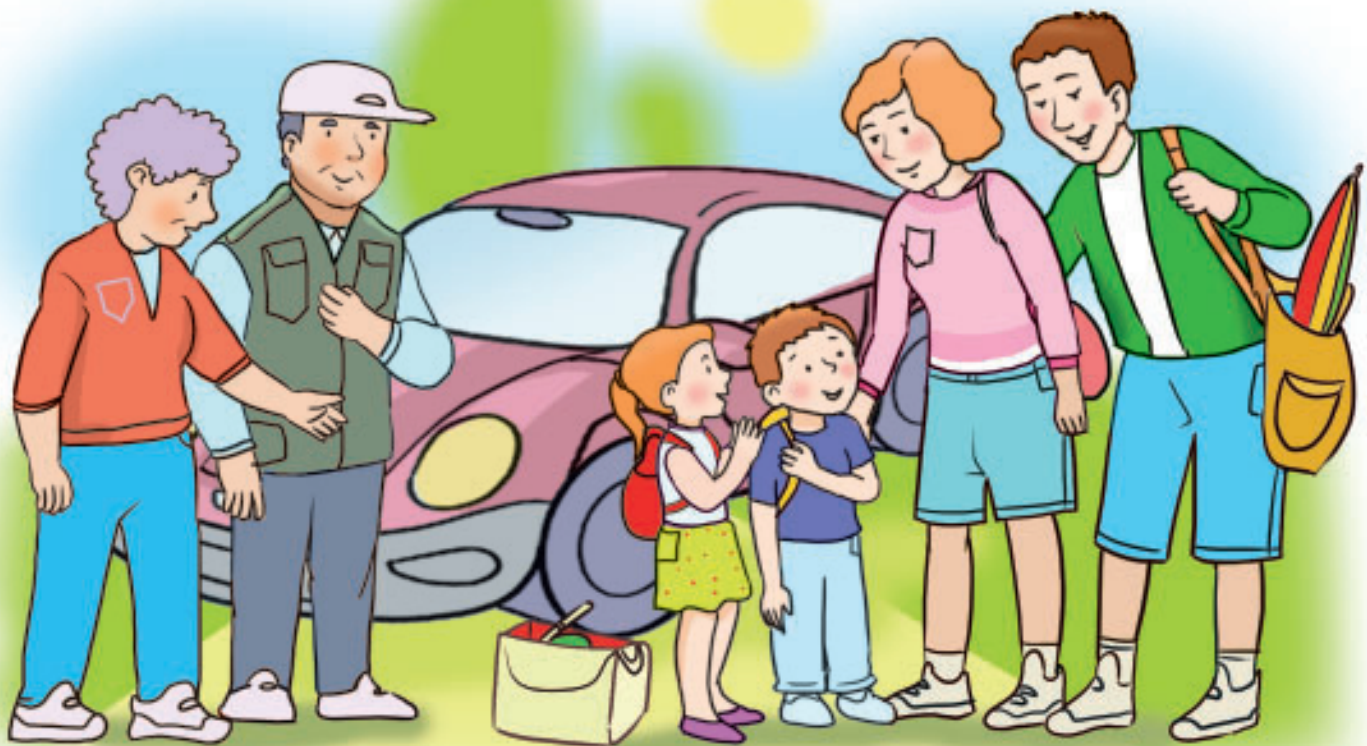
Ubranie
Одяг

Тема 21

Моја родзина
Моя родина

Temat 22

Mój dzień. Zegar. Higiena osobista
Мій день. Годинник. Особиста гігієна

Temat 23

Zima. Przyroda zimą
Зима. Природа взимку

Temat 24

Święta i rozrywki zimowe
Tradycje i zwyczaje ludowe
Зимові свята і розваги
Народні традиції і звичаї

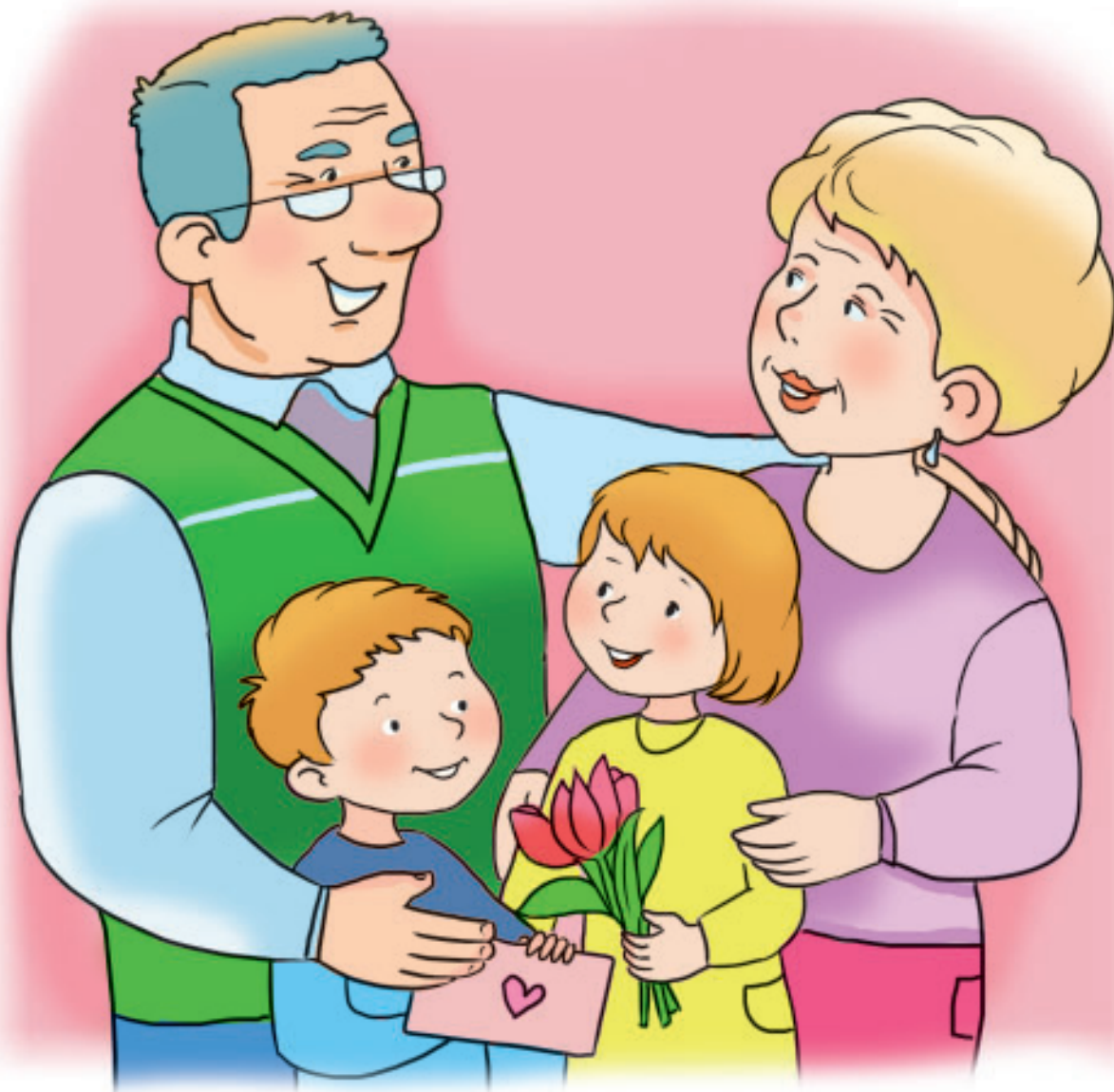

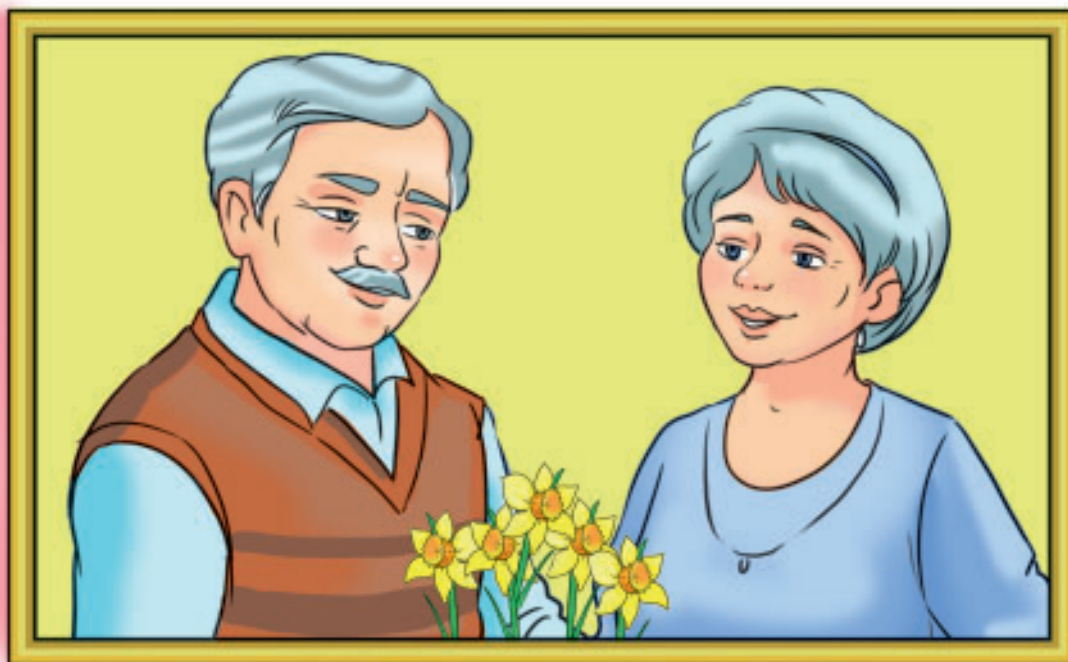

Temat 25

Dzień babci. Dzień dziadka
День бабусі. День дідуся

Temat 26

Miasto, wieś
Місто, село

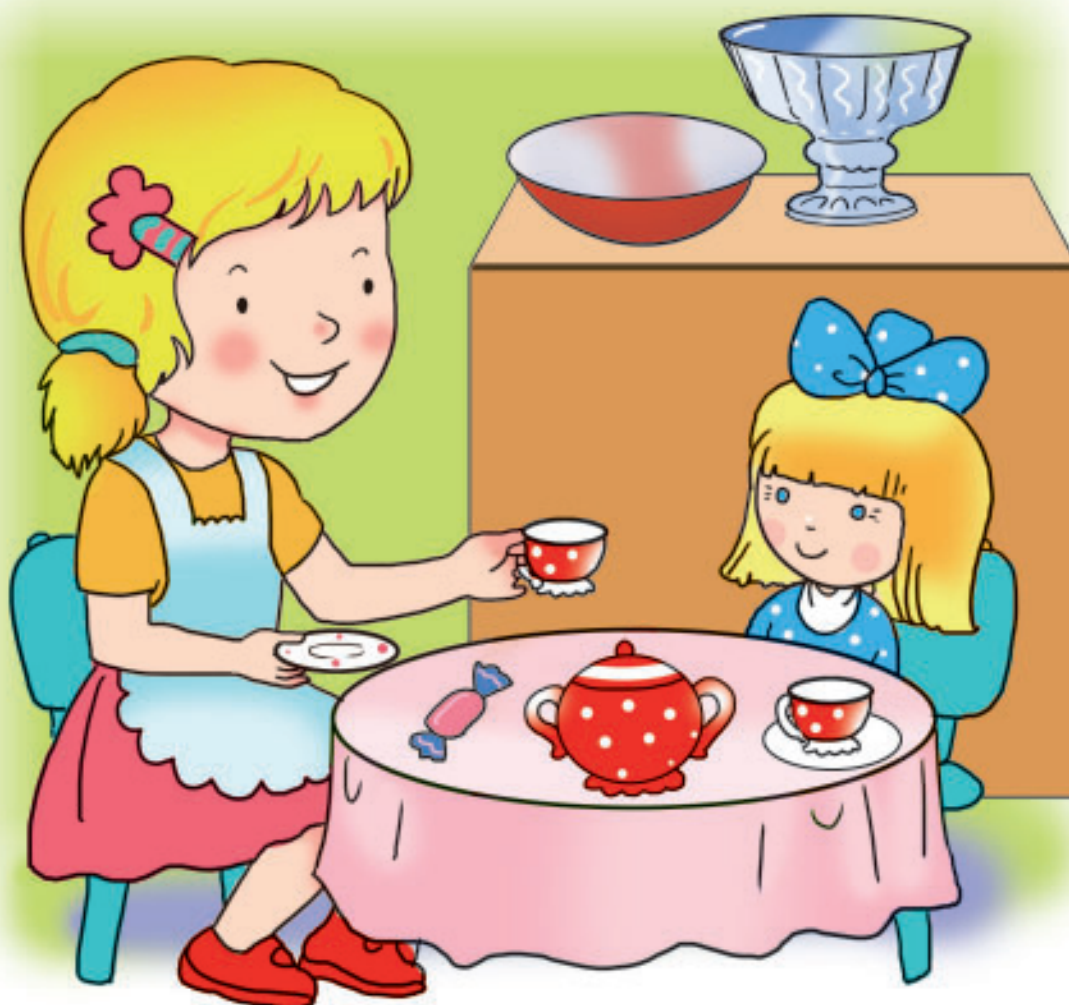

Temat 27

Mój dom, mieszkanie
Мій дім, квартира

Temat 28

Naczynia stołowe i kuchenne. Posiłki
Столовий і кухонний посуд. Їжа

Temat 29

Moje ulubione książki
Мої улюблені книжки

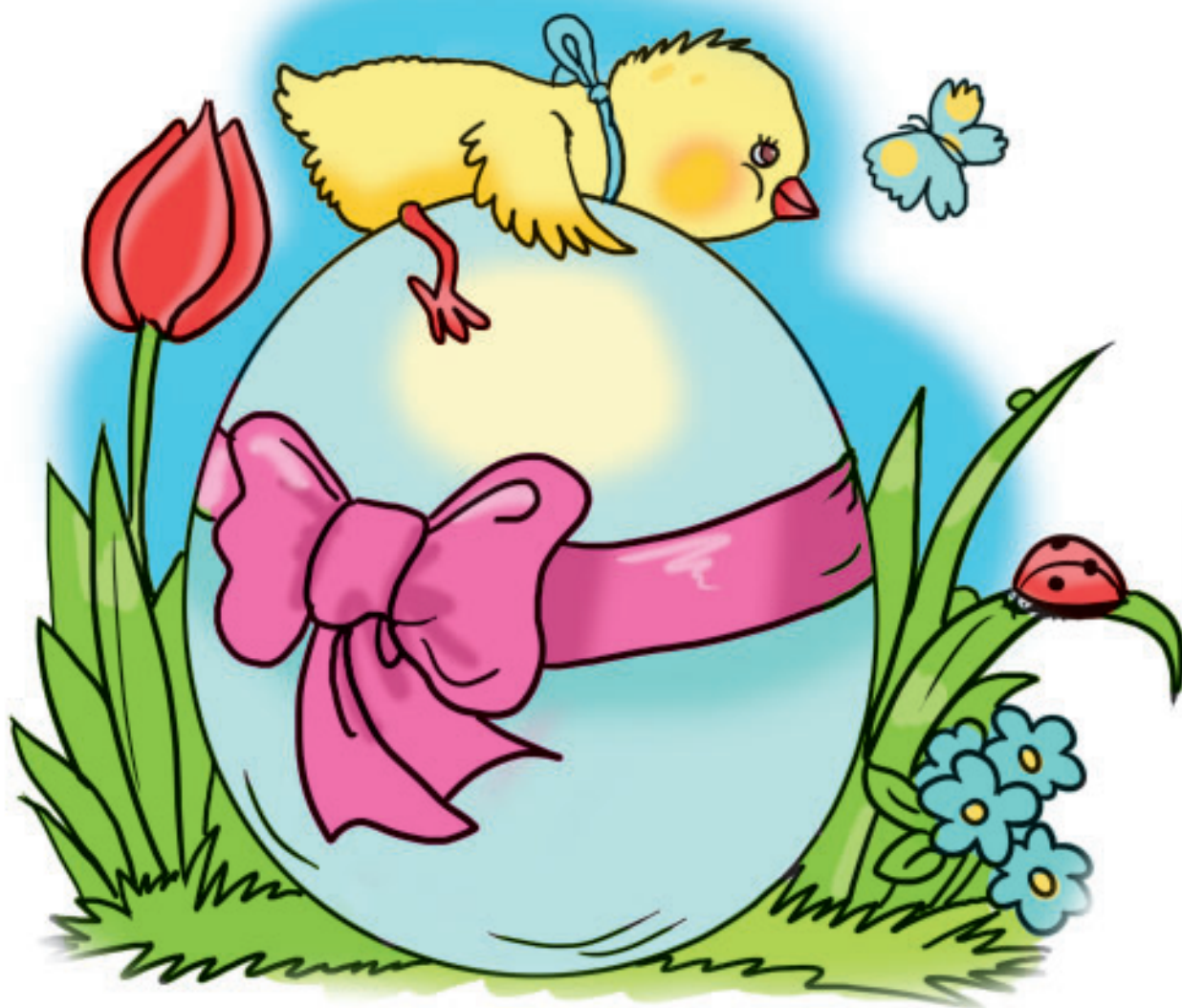
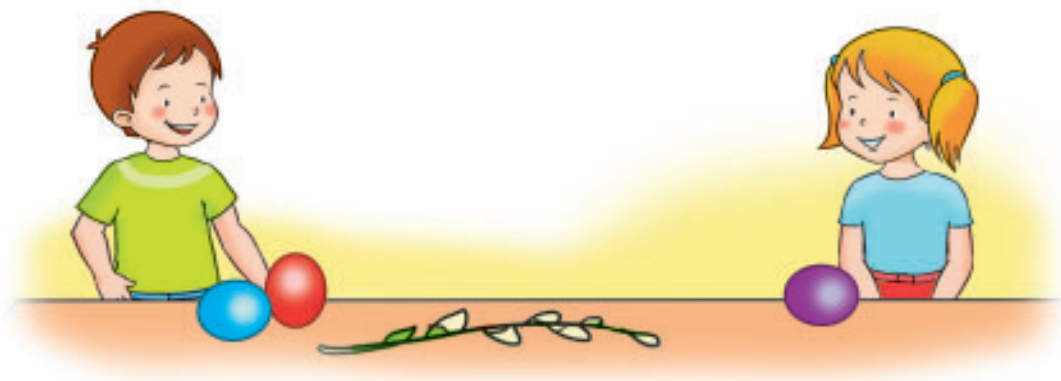

Temat 30

Wiosna. Przyroda na wiosnę
Весна. Природа навесні

Temat 31

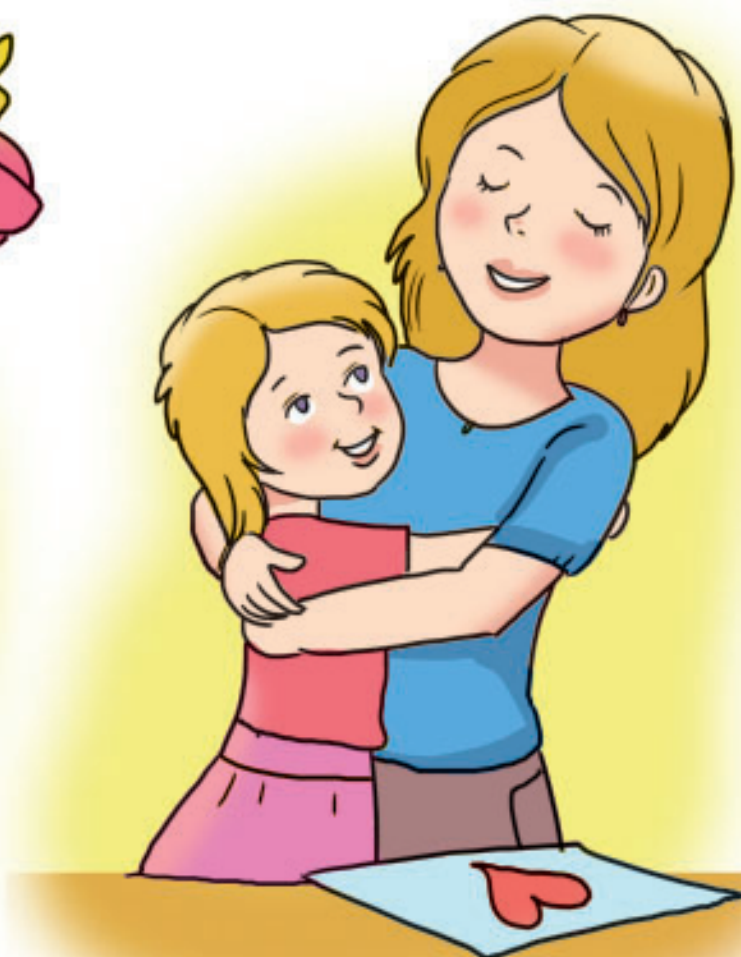
Wielkanoc. Tradycje i zwyczaje ludowe
Великдень. Народні традиції і звичаї

Temat 32

Moja mama. Dzień Matki
Моя мама. День матери

Temat 33**Lato. Przyroda latem. Wakacje**
Літо. Природа влітку. Канікули

**SŁUCHAMY PO POLSKU:
TEKSTY DO ROZWIJANIA
SPRAWNOŚCI MÓWIENIA**
Klasa 1

**СЛУХАЄМО ПОЛЬСЬКОЮ:
ТЕКСТИ З РОЗВИТКУ
ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ**
1 клас

Temat 1. Nasza szkoła Наша школа

Maria Niwińska

Pierwszak

Jestem bardzo wesoły,
bo już idę do szkoły.
Piaskownicę zostawiam bez żalu.
Książki niosę w tornistrze,
od czystości aż błyszczę.
Przecież jestem już pierwszak.
Nie maluch.

Tadeusz Kubiak

Dzień dobry, szkoło!

Żegnajcie, lasy zielone,
żegnajcie, rzeki błękitne.
Już jesień idzie przez łąki
i wrzosem liliowo kwitnie.
Żegnajcie, letnie przygody,
czas już powracać do domu.
Złocą, czerwienią się liście
dębów, jesionów i klonów.
Witaj nam, szkoło radosna,
grająca dzwonkiem co rano!
Dzień dobry, szkoło wesoła.
Lesie i łąko, dobranoc.

Maria Lorek

Jak należy zachowywać się w szkole

1. Jeśli powiedzieć chcesz coś ważnego, podnieś do góry rękę.
2. Choćbyś miał inne sprawy – uważaj na lekcji, to więcej się dowiesz.
3. Nasi dyżurni dbają o porządek – okna otwierają, kwiaty podlewają, tablicę ścierają.

Przysłowie

Człowiek całe życie się uczy.

Piosenka

Rozpoczęcie zabawy

Gdy się dzieci mają bawić,
To «Dzień dobry» mówią sobie.
Uśmiechają się do siebie
I podają ręce obie.

W kole wszyscy tu stoimy.
Każdy czyjaś rękę trzyma
I «Dzień dobry» już mówimy,
Tak zabawa się zaczyna.

Zakończenie zabawy

Gdy się dzieci chcą pożegnać
«Do widzenia» mówią sobie,
Uśmiechają się do siebie
I podają ręce obie.

W kole wszyscy tu stoimy
I za ręce się trzymamy,
«Do widzenia» już mówimy
Tak ze sobą się żegnamy.

Temat 2. Nasza klasa

Наш клас

Maria Terlikowska

Cudowna klasa

Nasza klasa – to jest klasa!
Nie znajdziecie tu brudasa!
Wszystko czyste.
Wszystko świeże.
Czyste ręce.
I kołnierze.
A popatrzcie na zeszyty!
Każdy zeszyt – znakomity!
I nalepka.
I okładka.

Czyściuteńka, świeża, gładka!
A jak cicho w naszej klasie!
Mowy nie ma o hałasie!
Nikt nie gada. Nie chichocze.
Nikt nie ciągnie za warkocze.
Nikt nie ściąga cudzych zadań.
Każdy świetnie odpowiada.
Nikt się jękać nie ośmiela...
Bo dziś Dzień Nauczyciela!

Zgaduj-zgadula

1. W każdej mieszka klasie,
czarne ma oblicze,
na niej często piszę,
rysuję lub liczę. (*Tablica*)
2. Po tablicy biega, skacze,
kreśląc na niej białe znaki.
Wszyscy ją ze szkoły znacie.
Czy zgadniecie, kto to taki? (*Kreda*)
3. Codziennie cię w klasie gości,
Gdy usiądziesz, skrzypi z radości. (*Ławka szkolna*)

(wg Hanny Świdzińskiej, Marii Lorek)

Piosenka «Różowe kwiaty»

1. Te różowe kwiaty
Są dla naszej pani,
By dziś pięknie kwitły,
By dziś pięknie kwitły
I pachniały dla niej.

2. A te ptaszki będą
Dla naszego pana.
By mu dziś wesoło,
By mu dziś wesoło
Śpiewały od rana.

3. Litery zaś czarne
Niech się w złote zmieniają
I dadzą blasku,
I dadzą blasku
Tym naszym życzeniom.

Przysłowia

Prawdziwych przyjaciół poznaje się w biedzie.
Przyjaźń szczerą nie umiera.

Tematy 3-4. Przybory szkolne. Liczenie do 10 Шкільне приладдя. Лічба до 10

Maria Kownacka

Plastusiowy pamiętnik

Jestem malutki ludzik z plasteliny. Dlatego na imię mi Plaster. Mam śliczne mieszkanie: oddzielny drewniany pokój. Obok mnie, w drugim pokoju, mieszka tłuściutka, biała guma. Ta guma nazywa się myszka. Z początku nie wiedziałem, jak się nasz dom nazywa. Teraz już wiem: piórnik. Naszą gospodynią jest Tosia, która ulepiła mnie z plasteliny. Mam duży, czerwony nos, odstające uszy i zielone majteczki. Wszyscy powiedzieli w klasie, że jestem śliczny.

Zasoby dodatkowe:

link (<https://www.youtube.com/watch?v=tTPmo7iwzw0>)

Wyliczanka

Dwa aniołki w niebie
 piszą list do siebie.
 Piszą, piszą i rachują
 ile kredek po-trze-bu-ją?

Przysłowia

Myśl długo, czyń prędko. Wszyscy za jednego, jeden za wszystkich.

Tematy 5-6. Pory roku. Nazwy miesięcy. Doła. Tydzień Пори року. Назви місяців. Дола. Тиждень

*Barbara Mazur,
 Małgorzata Wąsowska,
 Katarzyna Zagórska*

Przyroda odmierza czas

Wiosna

Słońce mocniej przygrzewa. Drzewa mają już listki. Rozkwitają kwiaty. Ptaki wiją gniazda.

Lato

Na dworze jest gorąco. Dojrzewa zboże. Ptaki karmią pisklęta.

Jesień

Listki zmieniają kolor. Drzewa mają owoce. Lasy są pełne grzybów. Pada deszcz. Ptaki odlatują na południe.

Zima

Niektóre zwierzęta zapadają w sen. Na dworze panuje mróz. Pada śnieg. Zamarzają rzeki.

Danuta Wawiłow

Wieczór

Nadchodzi wieczór cały niebieski:
 niebieskie drzewa,
 niebieskie pieski,
 niebieskie ręce,
 niebieskie głowy
 i tylko księżyc
 pomarańczowy.

Ewa Szelburg-Zarembina

Idzie niebo ciemną nocą

Idzie niebo ciemną nocą,
 ma w fartuszkcu pełno gwiazd.
 Gwiazdy świecą i migocą,
 aż wyrzały ptaszki z gniazd.
 Jak wyrzały, zobaczyły,
 to nie chciały dłużej spać.
 Kaprysiły, grymasiły,
 żeby im po jednej dać.
 Gwiazdki nie są do zabawy,
 tożby nocka była zła.
 Bo usłyszysz kot kulawy,
 cicho bądźcie! Aaa...

Zgaduj-zgadula

Granatowa łąka,
 owieczki błyszczące,
 pastuszek pyzaty chodzi po tej łące. (*Niebo, gwiazdy, księżyc*)
 Niebo jest nimi usiane.
 Świecą nocą, gasi je ranek. (*Gwiazdy*)

Przysłowia

Czas pracuje na naszą korzyść. Wszystko ma swój czas.
 Dzień, noc i doba mija. Sen przynosi dobrą radę. Co masz zrobić jutro, zrób
 dziś.

Wyliczanka

Raz, dwa Janek ma.
 Trzy, cztery smaczne sery,
 pięć, sześć chciał je zjeść.
 Siedem, osiem spotkał Zosię.
 Dziewięć, dziesięć – schował w kieszeń.

Temat 7. Etykieta. Zwroty grzecznościowe Етикет. Ввічливі слова

Maria Lorek

Magiczne klucze

Te klucze otwierają drzwi do ludzkich serc:

Dzień dobry!

Do widzenia!

Przepraszam, jeśli...

Dziękuję za...

Proszę o...

Czy mogę...

Życzę ci...

Hanna Łochocka

Nasza pani cieszy

Gdy nikt nie spóźnia się do szkoły,
gdy raźnie z teczką każdy spieszy,
gdy każdy grzeczny jest, wesoły –
wtedy nasza pani się cieszy.

Gdy widzi czysty, ładny zeszyt,
gdy ktoś na piątkę odpowiada –
wtedy się nasza pani cieszy
i uśmiechnięta jest, i rada.

Gdy przyjaźń, zgoda zapanuje
wśród hałaśliwej szkolnej rzeszy,
gdy nie ma kłótni, dąsów, bójek –
wtedy się nasza pani cieszy.

A gdy się cieszy, no to właśnie
tak jakby słońce zaświeciło:
jakoś jest w klasie cieplej, jaśniej,
jakoś serdecznie jest i miło.

Więc wiecie?

Zróbmy dziś umowę:
popracujemy
wszyscy w zgodzie,
aby uśmiechy ciągle nowe
na twarzy pani
widzieć co dzień.

Władysław Kozłowski

Grzeczny Janek

Wąska kładka,
bystra woda,
kto babuni rękę poda?
Skoczył Janek,
podał rękę.
Przeprowadził
babuleńkę.

Przysłowia

Dziękuję nic nie kosztuje. Jak cię widzą, tak cię piszą.

Temat 8. Zawieranie znajomości

Знайомство

Stanisław Jachowicz

Dziecię i staruszek

Niosło raz dziecię wody dzbanuszek,
Spotkał je w drodze siwy staruszek;
I rzekł do niego z uprzejmą minką:
«Pozwól się napić, dziecinko!»
Dziecina chętnie schyla dzbanuszką,
I napoiła wodą staruszką.
Raz koło sadu szła ta dziecina,
Patrzy... z owocem drzewo się zgina;
Jakżeby rada zjeść kilka gruszek!
Aż tu wychodzi siwy staruszek:
Ową dziecinę dobrą poznaje.
I najpiękniejszych gruszeczek daje.

Przysłowia

Jak ty komu, tak on tobie. Góra z górą się nie zejdzie, ale człowiek z człowiekiem zawsze.

Temat 9. Dziecięce gry i zabawy

Дитячі ігри та забави

Hanna Łaszczyk

Wspólna praca

Ania, Basia, mały Tomek
Wybudują z klocków domek.
Wybudują dom dla lali.
Będą wspólnie budowali.
Ania już «cegiełki» nosi.
– Pomóż, Basiu! – Tomek prosi.
Już stanęły cztery ściany,
Domek ładny – choć drewniany!
Trzeba zrobić mocny dach...
I tak stanął dom wspaniały,
Lalki będą w nim mieszkały.

*Julian Tuwim***Dwa Michały**

Tańcowały dwa Michały,
 Jeden duży, drugi mały.
 Jak ten duży zaczął krążyć,
 To ten mały nie mógł zdążyć.
 Jak ten mały nie mógł zdążyć,
 To ten duży przestał krążyć.
 A jak duży przestał krążyć,
 To ten mały mógł już zdążyć.

A jak mały mógł już zdążyć,
 Duży znowu zaczął krążyć.
 A jak duży zaczął krążyć,
 Mały znowu nie mógł zdążyć.
 Mały Michał ledwo dychał,
 Duży Michał go popychał,
 Aż na ziemię popadały
 Tańczące dwa Michały.

*Janina Porazińska***Dorotka**

Ta Dorotka, ta malusia, ta malusia,
 Tańcowała dokolusia, dokolusia,
 Tańcowała ranną rosą, ranną rosą,
 I tupała nóżką bosą, nóżką bosą.
 Ta Dorotka, ta malusia, ta malusia,
 Tańcowała dokolusia, dokolusia,
 Tańcowała i w południe, i w południe,
 Kiedy słońko grzało cudnie, grzało cudnie.
 Ta Dorotka, ta malusia, ta malusia,
 Tańcowała dokolusia, dokolusia,
 Tańcowała i z wieczora, i z wieczora,
 Gdy szło słońko do jeziora, do jeziora.
 Teraz śpi już w kolebusi, w kolebusi,
 Na różowej, na podusi, na podusi.
 Chodzi senek koło płotka, koło płotka,
 Cicho... bo tu śpi Dorotka, śpi Dorotka.

*Piotr Anioł***O koniku zgadywanym**

Pytaj mnie, pytaj mnie –
 Ja odpowiem «tak» lub «nie».
 – Czy ten konik, czy ten konik – siano je?
 – Nie, nie, nie. Siana nie.
 – Czy ten konik, czy ten konik w karuzeli – kręci się?
 – Nie, nie, nie. W karuzeli nie!
 – Czy ten konik, czy ten konik na wyścigach inne goni?
 – Nie, nie, nie. Na wyścigach nie.
 – Czy ten konik, czy ten konik – w trawie gra?
 – Tak, tak, tak, ten mój konik, pasikonik gra.

Wyliczanka

Entliczek-pętliczek,
czerwony stoliczek,
na kogo wypadnie –
na tego bęc!

Zabawa

Baloniku mój malutki
Rośnij duży, okrągłutki.
Balon rośnie, że aż strach,
Przebrał miarę – no i bach!

Zestaw tekstów

1. Żeby kózka nie skakała,
To by nóżki nie złamała.
2. Powiedz, powiedz, panie wietrze,
Czemu pan nie chodzi w swetrze?
3. Tańcowały dwa rękawy,
Jeden lewy, drugi prawy.
4. Wpadła bomba do piwnicy,
Napisała na tablicy.
5. Jeden kotek i dwa liski
Piją mleko z jednej miski.
6. Siadła sowa na dzwonnicy,
Umówiła się z księżycem.

Temat 10. Ulubione zabawki Улюблені іграшки

Helena Mazur

Pomoc dla misia

– Ratuunku! Pomooocy!
Słyszy Igor w środku nocy.
– Co się dzieje?
Skąd ten krzyk?
Mamo, tato, straszno mi!
Aż tu miś przemówił bury:
– W mym futerku same dziury!

Nikt nie troszczy się o misia...
Ja o pomoc wołam dzisiaj!
Igor drapie się za uchem:
– Czyżbym takim był wstręciuchem?
Trzeba coś poradzić szybko.
Chyba mam gdzieś igłę z nitką?

*Maria Kowalewska***Znaleziona zabawka**

Z Krzysiem, Halą jedzie dziś w wózku ich pluszowy miś.
Przez las gęsty biegnie ścieżka. W lesie niedźwiedzica mieszka.
Wpadł dzieciom z wózka miś. To się zmartwi Hala, Krzyś!
Przyszła zaraz niedźwiedzica, wacha, misiem się zachwyca.
«Dobry jest na dziś początek, lalkę mam dla niedźwiedziątek».
To wypadek bardzo rzadki: misiem bawią się niedźwiadki.

*Dorota Gellnerowa***Zuzia lalka nieduża**

Zuzia lalka nieduża
I na dodatek cała ze szmatek.
W kratkę stara spódniczka,
Łzy na policzkach,
A w główce marzeń sto.
Lecz kocham ją najbardziej
ze wszystkich moich lal.
Choć nie ma sukni złotej
Zabiorę ją na bal.
Zuzia lalka nieduża, płaszczyk za krótki,
Zbyt duże butki.
Fartuch biały z kieszonką,
w kieszonce słońko,
A w główce marzeń sto.
Zuzia lalka niewielka,
Bródka malutka,
Nos jak muszelka.
Oczy ma jak pięć złotych,
wełniane loki, a w główce marzeń sto.

*Maria Kownacka***O Klarci ze szmatki i o sukience w kwiatki (Plastusiowy pamiętnik)**

Już miałem iść spać do piórnika, żeby na te lale nie patrzeć, aż tu widzę na Lodzinej ławce siedzi sobie lalusia taka malutka, mało co większa ode mnie, troszkę krzywa w pasie, przekrzywiona na jeden boczek, z noskiem jak kartofelek, siedzi sobie cichutka i zawstydzona. Więc ja zaraz do niej i pytam:

- Z czego ty jesteś?
- Ja, z gałganków...

- A kto cię zrobił?
- A Lodzia.
- A jak ci na imię?
- Klarcia.
- A ty z czego jesteś?
- Ja, z plasteliny.
- A kto cię zrobił?
- A Tosia.
- A jak ci na imię?
- Plastuś.

I zaraz bardzośmy się polubili i wszystkośmy sobie opowiedzieli. A tutaj Honorka z trzeciej ławki mówi do Tosi:

– Patrz, jaką Lodzia ma brzydką, szmacianą lalkę i szyje dla niej taką pa-skudną, burą sukienkę. To wcale nie warto. A Lodzia szyła dla Klarci sukienkę z takiej burej szmatki i jak to usłyszała, to się rozplakała. Więc Tosia okropnie się rozzłościła na tę Honorkę i powiedziała, że «właśnie warto» i zaraz oddaliśmy dla tej Klarci połowę naszego najładniejszego kwiatkowego materiału. A potem tej Honorce było bardzo żal i chciała zaraz Lodzi oddać własną lalkę, ale Lodzia nie chciała, powiedziała, że woli swoją szmacianą Klarcię. Więc się tylko wycalowały i wszystko było dobrze. A potem Klarcia miała najładniejszą sukienkę ze wszystkich lalek: zieloną w czerwone kwiatuszki!

Wyliczanka

Beksa lala pojechała
do szpitala.
A w szpitalu powiedzieli:
– Takiej beksy
nie widzieli!

Mieczysław Czechowicz

Piosenka Misia Uszatka

«Na dobranoc, dobry wieczór»,
miś pluszowy śpiewa Wam.
Mówią o mnie Miś Uszatek,
bo klapnięte uszko mam.
Jestem sobie mały miś, gruby miś,
znam się z dziećmi nie od dziś.
Jestem sobie mały miś, śmieszny miś,
znam się z dziećmi nie od dziś!

Zasoby dodatkowe:

link (<https://www.youtube.com/watch?v=F06-y1nXdFA>)

Temat 11-12. Kolory. Warzywa i owoce Кольори. Овочі і фрукти

Bogdan Brzeziński

Różowy konik

Wezmę kredkę różową, narysuję konika.
 Patrzcie!
 Z grzywą rozwianą
 Koń różowy pomyka.
 Wezmę kredkę niebieską, dorysuję chłopczyka.
 Chłopczyk siedzi na siodle.
 Razem z koniem pomyka.
 Żaba wyszła zielona,
 Jakie duże ma oczy!
 Koń różowy ją spostrzegł,
 zgrabnie żabkę przeskoczył!
 Ale oto brązowy
 Siedzi kotek na płocie...
 Przeskoczmy ten płotek,
 nie skrzywdzimy cię, kocie!
 Tam jest strumyk, tu krzaczki,
 Słowem przeszkód bez liku
 ma nasz chłopczyk niebieski na różowym koniku!
 Narysuję więc prędko czarną kredką ten domek,
 żeby mógł w nim odpocząć Koń różowy i Romek.

Julian Tuwim

Warzywa

Położyła kucharka na stole:
 Kartofle,
 Buraki,
 Marchewkę,
 Fasolę,
 Kapustę,
 Pietruszkę,
 Selery
 I groch.
 Och!
 Zaczęły się kłótnie,
 Kłóca się okrutnie:
 Kto z nich większy,

A kto mniejszy,
 Kto ładniejszy,
 Kto zgrabniejszy:
 Kartofle?
 Buraki?
 Marchewka?
 Fasola?
 Kapusta?
 Pietruszka?
 Selery
 Czy groch?
 Ach!
 Nakrzyczały się, że strach!

Wzięła kucharka –
 Nożem ciach!
 Pokrajała, posiekała:
 Kartofle,
 Buraki,
 Marchewkę,
 Fasolę,
 Kapustę,
 Pietruszkę,
 Selery
 I groch –
 I do garnka!

Zgaduj-zgadula

Dobra gotowana,
dobra i surowa,
choć nie pomarańcza –
to pomarańczowa.
Kiedy za zielony
pochwycisz warkoczyk
i pociągniesz mocno
– wnet z ziemi wyskoczy.
(*Marchewka*)
Powiem zagadkę
niezwykle prostą,
jakie warzywo
jest marchewki siostrą?
(*Pietruszka*)

Taka jest z natury wścibska,
że nam z oczu łzy wyciska.
Od «C» nazwę swą zaczyna,
lecz to nie cytryna. (*Cebula*)
W ziemi się rodzą,
z jednego – wiele.
Najsmaczniejsze są jesienią
pieczone w popiele. (*Ziemniaki*)
Z grządki w ogródku
zrywamy je co rano,
Najlepiej nam smakują
z bitą śmietaną. (*Truskawki*)

Rymowanka

– Ludwiczku, Ludwiczku co niesiesz w koszyczku?
– Niosę trzy grzyby i główkę kapusty,
Wszystko to na niby, bo koszyczek pusty.

Przysłowie

Niedaleko pada jabłko od jabłoni.

Temat 13. Zwierzęta i ptaki domowe Свійські тварини і птахи

Maria Kownacka

Co kotek miał?

Mały Jasio kotka przy kominku spotkał.
Uklonił się kapeluszem.
– Porozmawiać z kotkiem muszę.
– Miał kotek siostrę? – Miau...
– Miał kotek pazurki ostre? – Miau...
– Miał kotek mamę i tatę? – Miau...
– Miał kotek na grzbiecie łatę? – Miau...
I tak sobie przez godzinę
rozmawiali przed kominkiem.

Maria Lorek

Pies Agi

Trop to jest pies Agi. Aga ma go od niedawna. Trop błąkał się po ulicy. Był głodny. Wujek Paweł spotkał Tropa. Pogłaskał go, a Trop pomerdał ogonem.

Od tej pory Aga ma psa. Trop to kundel. Podobny jest do doga, ale ma kosmatą sierść. Wujek Paweł kupił pieska-maskotkę. Jest ona prawie taka wielka jak pies Agi.

I Aga, i Trop lubią bawić się tą maskotką.

Ewa Szelburg-Zarembina

Szczeniątka

Bez liku jest szczeniątek w koszyku.
 Jedno – podobne do matki.
 Drugie – w białe łatki.
 Trzecie – czarne jak wronka.
 Czwarte – bez ogonka.
 Podpalanych dwoje.
 A ostatnie, to najmniejsze,
 ono... będzie moje!

Ludwik Wiśniewski

Koziołeczek

Stanął koziołeczek przed babuli progiem. Zażądał kapusty i nastawił rogi. Na to babuleńka: – Co za zwyczaj kozi! Prosisz o kapustę i różkami grozisz... – Bodnę cię naprawdę! – Pomału, pomału... Chcesz kapusty dostać, grzeczności się naucz!

A. M. Grabowski

Budzik

Cyk-cyk,	tylko on!
Cyk-cyk,	Budzik, budzik, budzik!
Cyk-cyk,	Kto ogląda nie marudzi,
Miau!!!	Dwa wesołe, grzeczne koty
Budzik, budzik, budzik!	już się biorą do roboty:
Do zabawy dzieci budzi,	Śmiech, zabawa oraz psoty!
Nie ma czasu na ziewanie,	Proszę start!
Na czesanie, ubieranie,	Miau!!!
Bo za chwilę na ekranie	

Rymowanka

Gdzieżeś ty bywał, czarny baranie?
 We młynie, we młynie, mościwy panie.
 Cóż tam robił, czarny baranie?
 Mlął mączkę, miał mączkę, mościwy panie.
 Cóż tam jadał, czarny baranie?
 Kluseczki z mączeczki, mościwy panie.
 Jakże cię bili, czarny baranie?

Łup cup cup, łup cup cup, mościwy panie.
 Jakżeś uciekał, czarny baranie?
 Hop sasa do lasa, mościwy panie.

Zgaduj-zgadula

Cztery nogi, jedna bródka,
 nie puszczaj jej do ogródka. (*Koza*)
 W każdej wsi jest taki budzik,
 który co dzień ludzi budzi.
 Budzik chodzi, łapką grzebie.
 Choć nie czesze się, ma grzebień. (*Kogut*)

Przysłowia

Jajko kurę uczy. Koń ma cztery nogi i też się potknie. Nie ma świnia rogów, bo by bodła. Kota w worku się nie kupuje. Myszy tańczą, gdy kota nie czują. Pies szczeka, wiatr niesie.

Temat 14-16. Zwierzęta dzikie. Ptaki. Owady Дикі тварини. Птахи. Комахи

Maria Drzewuska

Kolczatek

Jesienią znalazł Janek jeża. Zwierzątko miało skaleczoną łapkę. Janek owinał ją bandażem i łapka się zagoiła. Jeż dostawał ciepłe mleko. W dzień lubił siedzieć pod szafą. Za to w nocy spacerował. Tuk-tuk, tuk-tuk – stukał łapkami. Wszyscy polubili Kolczatka. Pewnego dnia jeż znikł. Janek był bardzo zmartwiony. Minęło kilka tygodni, spadł głęboki śnieg. Janek postanowił włożyć filcowe buty. Włożył nogę w cholewkę... – Ojej! – krzyknął przerażony i zająrzył do buta. – Kolczatek! – zawołał – nasz Kolczatek śpi w bucie. Przeniósł Janek kolczatka do pudła wysłanego gałgankami. – Niech sobie śpi spokojnie do wiosny.

Wanda Chotomska

Co słyhać na wsi?

Co słyhać? Zależy – gdzie.

Na łące słyhać: kle, kle!

Na stawie: kum, kum!

Na polu: ku-ku, ku-ku!

Przed kurnikiem: kukuryku!

Ko- ko-ko- ko- ko – w kurniku.

Koło budy słyhać: hau, hau!

A na progu: miau...

A co słyhać w domu?

Nie powiem nikomu!

Żabie pogwarki

W jednym stawie jedna żaba,
w drugim stawie druga żaba.

Jedna żaba drugiej żabie
swe przygody opowiada:

- Kumo, kumo...
- A co? A co?
- Był tu bociek, ten ladaco!

– Był tu?

– Był?

– I co?

– I nic! Bo my wszystkie w wodę hyc.

– Toś ty rada i ja rada.

– Rada, rada, rada, rada.

Rymowanki

Zajączki, zajączki, zajączki
skakały przez pola i łączki,
stanęły pod lasem i patrzą
jak dzieci się bawią i skaczą.
A dzieci podały im rączki
i z dziećmi skakały zajączki.

Ślimak, ślimak pokaż rogi,
dam ci sera na pierogi.
Jak nie sera, to kapusty,
od kapusty będziesz tłusty.

Nad deseczką, na karmniku daszek,
leci jeden, drugi, trzeci ptaszek.
I już dziobki zaczynają stukać,
są ziarenka, nie trzeba ich szukać.

Zgaduj-zgadula

Choć przytulne ma mieszkanie,
zimą futro zmienia.

Żaden orzech nie jest dla niej
trudny do zgryzienia. (*Wiewiórka*)

Długie, cienkie nogi, długi ostry dziób.

Uciekajcie żaby, bo to jest wasz wróg. (*Bocian*)

Napotkałem dziś konika,
który skacze, lecz nie bryka.

Jest zielony, piosnki dzwoni.

Czy wiesz, jak się zwie ten konik? (*Konik polny*)

Przysłowia

Kto się wilka boi, niech do lasu nie chodzi. Kto dwa zające goni, żadnego nie złapie.
Każdy ptak swe piórka chwali. Poznać ptaka po pierzu. Orła można z lotu poznać.

Temat 17. Jesień. Przyroda jesienią Осінь. Природа восени

Edyta Wolica

Liście i igiełki

Na polanie rośnie brzoza.
Może zgadlibyście,
Czy ma liście, czy igiełki?
Macie rację – liście.
Są na świecie różne drzewa
Małe albo wielkie,

Ale wszystkie zawsze mają
Liście lub igiełki.
Rośnie w lesie wielka sosna,
Może nam powiecie
Czy igiełki ma, czy liście?
Igły – brawo, dzieci.

Anna Warecka

Jesień chodzi po lesie

Jesienią, jesienią
lecą liście na ziemię,
lecą jabłka czerwone,
liście żółtozielone.
Jesienią, jesienią
lecą z drzewa na ziemię

wielkie, twarde kasztany,
w liściach leżą schowane.
Jesień chodzi po lesie,
zbiera grzyby brązowe,
wiatr koszyki jej niesie
i orzechy w nie chowa.

Władysław Broniewski

Zbieramy kasztany

Zbieramy kasztany,
robimy w nich dziurki,
a wtedy je można
nawlekać na sznurki.
Tak robi się lejce,
naszyjnik z koralami.
Kasztany, kasztany
będziemy zbierali.
... i żołędzie.

Hanna Ożogowska

Tęcza

Lśni na niebie tęcza,
śliczna, kolorowa.
Pytają się dzieci:
– Kto ją wymalował?
Słońce malowało
pędzelkiem ze złota.
Udała się słońku
malarska robota.

Burza

Zamknięte okno, drzwi.
 Błysnęło.
 Grzmi!
 Wiatr zgina stare drzewa. Deszcz zaczyna. Ulewa.
 I tak ciemno na dworze,
 że już ciemniej być nie może.
 A Renia w oknie stoi i wcale się nie boi.

Rymowanka

Poszła Ola na spacerek
 na słońeczko, na wiaterek.
 A tu lecą jej na głowę
 liście złote i brązowe.
 Myśli Ola – liści tyle,
 zrobię bukiet z nich za chwilę.

Przysłowie

Im dalej w las, tym więcej drzew.

Zgaduj-zgadula

Bez nóg, bez rąk, bez głowy i brzucha,
 jeśli się obróci, wszędzie dmucha. (*Wiatr*)
 Barwny most na niebie,
 Najczęściej po burzy,
 kolorami świeci
 i pogodę wróży. (*Tęcza*)

Piosenka «Idzie pani jesień»

1. Idzie, idzie pani jesień
 Różne dary w koszu niesie.
 Ma tam liście piękne, nowe,
 Bardzo barwne, kolorowe.
 2. I kasztany, i żołędzie,
 Rozsypuje wszędzie, wszędzie.
 Niesie również jarzębinę
 Na korale dla dziewczynek.
 3. Wszystko piękne jest i nowe.
 I czerwone, i brązowe,
 No i żółte, oczywiście.
 I jest wszędzie uroczyście.

Temat 18. W ogrodzie zoologicznym У зоопарку

Jan Brzechwa

Idziemy do ZOO

Małpy

Małpy skaczą niedościgle.
Małpy robią małpie figle.
Niech pan spojrzy na pawiana:
Co za małpa, proszę pana!

Tygrys

«Co słyhać, panie tygrysie?»
«A nic. Nudzi mi się».
«Czy chciałby pan wyjść z za tych krat?»
«Pewnie. Przynajmniej bym pana zjadł».

Pantera

Pantera jest cała w cętki,
A przy tym ma bieg tak prędkie,
Że chociaż tego nie lubi,
Biegnać – własne cętki gubi.

Niedźwiedź

Proszę państwa, oto miś.
Miś jest bardzo grzeczny dziś,
Chętnie państwu łapę poda.
Nie chce podać? A to szkoda.

Krokodyl

«Skąd ty jesteś, krokodylu?»
«Ja? Znad Nilu.
Wypuść mnie na kilka chwil,
To zawiozę cię nad Nil».

Karol Szpalski, Marian Załucki

Lew

Wielkie łapy. Wielka głowa.
Wokół głowy grzywa płowa.
Żal mi trochę pana lwa,
Że tak wielką grzywę ma.
Kłopot musi mieć prawdziwy.
Z uczesaniem takiej grzywy.

Zebra

Owa zebra na obrazku
 Ma zmartwienie dziś niemałe.
 Czy jest biała w czarne paski,
 Czy jest czarna w paski białe?
 Może z was ktoś odgadnie,
 Gdy obejrzy dokładnie.

Żyrafa

Gdybym spotkał gdzieś żyrafę,
 Która stałaby przy szafie,
 To wdrapałbym się na szafę
 I bym szepnął tej żyrafie:
 – Wie pani co?
 Nie wiedziałem, odkąd żyję,
 Żeby ktoś miał taką szyję!

Rymowanka

Idzie rak
 nieborak,
 czasem naprzód,
 czasem wspak,
 jak ugryzie, będzie znak.

Zagadka

W zimie w wodnej jamie siedzi,
 a jak słońce, to na wierzch wychodzi. (*Rak*)

Przysłowie

Na bezrybiu i rak ryba.

Temat 19. Człowiek. Budowa ciała człowieka Людина. Будова тіла людини

Joanna Kulmowa

Gdybym miał dziesięć rąk...

Gdybym miał dziesięć rąk,
 to jedną drapałbym się w głowę.
 Drugą jadłbym lody czekoladowe.
 Trzecią grałbym w guziki.
 Czwartą szarpałbym dziewczynskie warkoczyki.
 Piątą sprząłbym tych dwóch od sąsiadki.

Szóstą skubałbym kwiatki.
 Siódmą od niechcenia kierowałbym ulicznym ruchem.
 Ósmą łapałbym muchę.
 Dziewiątą waliłbym w ogromny bęben.
 A dziesiątą?
 Dziesiątej używać nie będę.
 Bo co?
 Bo rzecz wiadoma.
 Straszniem się napracowałam tamtymi dziewięcioma.

Pokazywanki Kubusia Puchatka

Policzymy, co się ma:
 Mam dwie dłonie, łokcie dwa,
 Dwa kolanka, nogi dwie,
 Wszystko pięknie zgadza się.
 Dwoje uszu, oczka dwa,
 No i buzię też się ma.
 A ponieważ buzia je,
 chciałbym buzie też mieć dwie!

Zagadka

Czerwona grządka, białe kurczątko. (*Zęby, język*)

Przysłowia

Są gusty i guściki. Co głowa, to rozum. Kto nie ma w głowie, ten ma w nogach.
 W jedno ucho wchodzi, a drugim wychodzi. Słuchaj uchem, a nie brzuchem.
 Choć blisko łokieć, ale go nie ugryziesz. Daj mu palec, a on całą rękę chwyta.
 W zdrowym ciele zdrowy duch. Trzymaj język za zębami.

Temat 20. Ubranie

Одяг

Adam Hort

Idą buty do przedszkola

Już od rana tupu-tup
 Po chodniku tupią buty!
 Każdy but śpieszy się,
 Do przedszkola zdążyć chce!
 Do przedszkola... la la la,
 Biegnie Grześ i Ola la!
 Jeden but i drugi but...
 Hop la la la, tupu tup!

Tupią buty tupu-tup,
 Jak piłeczki sobie skaczą,
 Każdy but dobrze wie,
 Sznurówka wiąże się!
 A w przedszkolu buty śpią
 W kolorowych ciepłych workach.
 Każdy but i we śnie
 Do przedszkola śpieszy się!

Temat 21. **Moja rodzina** **Моя родина**

Danuta Wawiłow

Trudna zagadka

Tatuś, powiem ci zagadkę!
Na ulicy stoi klatka,
a w tej klatce sobie siedzi
bardzo dużo złych niedźwiedzi
i pilnuje klatki pies!
Zgadnij, tatuś, co to jest?
Nie wiesz? Trudna ta zagadka?
Ja ci powiem: to jest klatka!!!
Taka klatka, w której siedzi
bardzo dużo złych niedźwiedzi
i pilnuje klatki pies!
A ty nie wiesz, co to jest!

Stanisław Jachowicz

Dobry braciszek

- Siostrzyczko! Na dwoje jabłuszko rozkroję, połowę ci dam.
  - Znam twoje serduszko, lecz małe jabłuszko, zjedz, braciszku, sam.
  - Oj, tego nie zrobię, ja muszę dać tobie...
- Piękny byłby brat! Cóżby powiedziano, gdyby też wiedziano, żem sam jabłko zjadł?

Rymowanka

Kosi, kosi łapci,
Pojedziem do babci,
Babcia da nam serka,
A dziadek cukierka,
Od babci do mamy,
Mama da śmietany,
Od mamy do taty,
Jest tam pies kudłaty,
Leży pod łóżkiem,
Przykryty kożuszkciem.

Przysłowie

Miło u ludzi, najmilej w domu.

Temat 22. Mój dzień. Zegar. Higiena osobista Мій день. Годинник. Особиста гігієна

Maria Kownacka

Kukuryku na ręczniku

Mama woła przed każdym jedzeniem: – Zosiu! Tadziku! Umyjcie ręce!

I co dzień musi mama to powtarzać, a te ręce zawsze zapomną się umyć i potem trzeba wstawać od stołu i biec do umywalni.

Mamie bardzo się sprzykrzyło, więc wreszcie wymyśliła sobie pomocnika.

A ten pomocnik nie byle jaki! Posłuchajcie! Wzięła mama długi kawał szarego płótna, wzięła dużo bawełnianych nitek: czerwonych, zielonych, szafirowych, pomarańczowych, żółtych... Szyła, szyła... Igielką migała, do siebie się uśmiechała.

Najpierw wyskoczył z szarego płótna żółty dzióbek, potem czerwony grzebień, potem piórka: czerwone, zielone, szafirowe, pomarańczowe. Oj! We wszystkich kolorach! A na końcu... złote butki, jak to mają kogutki! I kogutek Złotobutek był gotów! A potem mama powiedziała do kogutka:

– *Mój kogutku Złotobutku,
wieszam cię tu na gwoźdźniku,
piejże głośno: kukuryku!
Kukurykaj z całej siły,
Żeby dzieci ręce myły!*

Dzieci wracają ze szkoły, zaglądadają do umywalni, a kogutek tam woła: – Kukuryku! Kukuryku! Myj się Zosiu i Tadziku!

I od tej pory mama już nie potrzebuje mówić nic o myciu rąk przed jedzeniem, bo kogutek o tym przypomina.

Przysłowia

Najpierw praca, potem zabawa. Żart żartem, ale sprawa sprawą. Lepiej późno, niż wcale. W zdrowym ciele zdrowy duch.

Temat 23. Zima. Przyroda zimą Зима. Природа взимку

Edward Szymański

Mróz

Chodził malarz
od chaty
do chaty,
wszystkie szyby
malował nam w kwiaty –
wszystkie okna
malował srebrzyście
w małe gwiazdki
i w palmowe liście.

A choć każdy
z malarzem się spotkał,
nikt go nie chciał
zaprosić do środka,
nikt go nie chciał
zaprosić do chaty –
nikt za pracę
mu nie dał zapłaty.

*Czesław Janczarski***Siedzi kotek w oknie**

Siedzi kotek w oknie
i patrzy na pole.
– Nie pójdę na spacer,
w domu siedzieć wolę.
Nie przejdę po śniegu
bosymi łapkami.
Może mi kto kupi
buty z cholewami?

*Stanisław Jachowicz***Ptaszek w gościnie**

Puk, puk, ptaszek do okienka:
«Niech otworzy nam panienka,
bo to teraz straszna zima,
nigdzie ni ziarneczka nie ma».
I ptaszynie otworzyli,
Ogrzali i nakarmili.
A ptaszyna, wdzięczna za to,
Śpiewała im całe lato.

*Barbara Mazur,**Małgorzata Wiązowska,**Katarzyna Zagórska***Przygotowania zwierząt do zimy**

Mroźna zima to trudny okres dla zwierząt. Gdy pola, łąki i lasy pokryte są śniegiem, zwierzęta mają kłopoty z nabyciem pokarmu. Dlatego niektóre ptaki – bociany, jaskółki, żurawie – już odleciały. Wiewiórka i mysz polna zbierają zapasy, zanim spadnie śnieg. Borsuk, jeź i niedźwiedź nie robią zapasów. Te zwierzęta zasypiają na zimę.

Sarny, zające, wilki i lisy nie zapadają w sen zimowy. Mają grube futra, co pomaga im przetrwać mrozy.

*Tadeusz Śliwiak***Zimowa kołysanka**

Synku, śnieg pada,
syneczku, zaśnij,
noc opowiada zimowe baśnie.
Rąk nie wyciągaj
ku śnieżnym gwiazdom,
gdy ich dosięgniesz,
gwiazdy pogasną.

Temat 24. **Święta i rozrywki zimowe. Tradycje i zwyczaje ludowe** **Зимові свята і розваги. Народні традиції і звичаї**

Zbigniew Wroński

Pięknego bałwana...

Pięknego bałwana ulepiły dzieci,
ma czarne guziki i biały zakiecik.
W rękę trzyma miotłę,
garnek ma na głowie.
Może nam zimową bajeczkę opowie?

Helena Kruk

Choinka zielona

Choinka, choinka, choinka zielona
z zielonego lasu przyszła tutaj do nas.
A z nią wszystkie leśne ludki,
ptaszki, żabki, krasnoludki,
przyszły tutaj do nas wesoło!
Choinka, choinka, choinka przybrana w słodyczne
szczęśliwego roku wszystkim dzieciom życzy.
A z nią wszystkie leśne ludki,
ptaszki, żabki, krasnoludki,
wszystkie dzieciom życzą wesoło!

Hanna Ożogowska

Na choince

Na choince Nastki
kolorowe gwiazdki.
Słomiany łańcuszek,
z wydmuszki – dzbanuszek.
Dwa patyczki na krzyż,
cztery słomki w rzędzie,
choinka u Nastki
bardzo ładna będzie.

*Dorota Gellnerowa***Prezent dla Mikołaja**

A ja się bardzo, bardzo postaram
i zrobię prezent dla Mikołaja.
Zrobię mu szalik piękny i nowy,
żeby go nosił w noce zimowe
i żeby nie zmarzył w szyję i w uszy,
gdy z burej chmury śnieg zacznie prószyć.
Niech się ucieszy Mikołaj Święty,
tak rzadko ktoś mu daje prezenty!

Piosenka «Święty Mikołaj»

Święty Mikołaj nocą wędruje.
W okna zagląda i nasłuchuje.
Gwiazdka w okna świeci,
gdzie są grzeczne dzieci.
O każdym grzecznym dziecku pamięta
dobry dziadunio, Mikołaj Święty.
Co za radość będzie,
gdy do nas przybędzie!

*Helena Metera***Boże Narodzenie**

Chłodna, cicha noc. W żłobku leży mały Jezus. Matka Boża otula Go chustą.
Jej pomaga święty Józef. Pasterze przynoszą dary dla Jezuska. Przybyli z darami Trzej Mędrcy ze Wschodu Kacper, Melchior i Baltazar.

*Czesław Janczarski***Przyszedł Nowy rok**

Nowy Rok przyszedł,
ukłonił się nisko:
– Niosę upominki.
Zaraz rozdám wszystko.
A oto – lusterko.
Kto do niego zerka,
zawsze uśmiechniętą
ujrzy twarz z lusterka.
Dla tych, co nie lubią wstawać rano z łóżka,
mam zegar, co woła:
«Nie ma już leniuszka».
Mam też na uprzejmość niezawodny proszek.

Kto łyknie, ten powie:
 «Przepraszam» i «Proszę».
 Mam także w kopercie przepis tajemniczy,
 jak się dobrze uczyć: pisać, czytać, liczyć.
 Mam wiele radości na wszystkie miesiące,
 inne na dni mroźne, inne – na gorące.
 Na zimę, na wiosnę, na lato, na jesień.
 Niechaj każdy weźmie tyle, co uniesie!

Kolęda «Dzisiaj w Betlejem»

Dzisiaj w Betlejem, dzisiaj w Betlejem wesoła nowina,
 że Panna czysta, że Panna czysta porodziła Syna.
 Chrystus się rodzi, nas oswobodzi,
 anieli grają, króle witają,
 pasterze śpiewają, bydłęta klękają.
 Cuda, cuda ogłaszają.

Przysłowie

Nowy Rok nastaje, każdemu ochoty dodaje.

Temat 25. Dzień babci. Dzień dziadka День бабусі. День дідуся

Anna Kamieńska

Babcia

Babcia to są miłe ręce, książka, herbata słodka,
 Śmieszne słowa w dawnej piosence, suknia dla lalki i szarlotka.
 Babcia to bajka, której nie znamy, pudełeczka, perfumy, włóczka,
 Babcia to mama mojej mamy, a ja jestem wnuczka.

Dziadek

Mój dziadzio jest dobry.
 Mój dziadzio wszystko naprawia:
 Gdy się zepsuje światło albo maszyna do szycia, albo dzwonek przy drzwiach.
 Mój dziadzio umie zrobić latawca, a nawet łuk i strzały.
 – Patrz, dziadziu, zepsuł się księżyc!
 Niedawno był okrągły, a dziś już cały wyszczerbiony.
 Napraw księżyc, dziadziu!

Temat 26. **Miasto, wieś** **Місто, село**

Polska

Uczysz się języka polskiego, który jest państwowym językiem w Polsce. Ukraina ma granicę z Polską. Godło Polski – to Orzeł Biały. Flaga Polski – biało-czerwona.

Stolicą Polski jest Warszawa. Do znanych zabytków Warszawy należą Stare Miasto, Zamek Królewski. Warszawa leży nad rzeką Wisłą. Wisła to największa polska rzeka. Wypływa z gór i wpada do morza.

Julian Tuwim

Warszawa

Jaka wielka jest Warszawa!
Ile domów, ile ludzi!
Ile dumy i radości
W sercach nam stolica budzi!
Ile ulic, szkół, ogrodów,
Placów, sklepów, ruchu, gwaru,
Kin, teatrów, samochodów
I spacerów i obszaru!
Aż się stara Wisła cieszy,
Że stolica tak urosła,
Bo pamięta ją maleńką,
A dziś taka jest dorosła.

Czesław Janczarski

Wisła

Wisła błękitna, szara Wisła,
najmilsza rzeka i najbliższa.
Płynęła tutaj przed wiekami
i zawsze jest tu wiernie z nami.
Owija wstęgą Kraków sławny
i płynie, płynie do Warszawy.
W Gdańsku na Wisłę morze czeka,
śpieszy tam Wisła, polska rzeka.
Wisła błękitna, szara Wisła,
najmilsza jest mi i najbliższa.
I zawsze – gdy o Polsce myślę –
myśli jak mewy są przy Wiśle.

Temat 27. Mój dom, mieszkanie Мій дім, квартира

Julian Tuwim

Okulary

Biega, krzyczy pan Hilary:
«Gdzie są moje okulary?»
Szuka w spodniach i w surducie,
W prawym bucie, w lewym bucie.
Wszystko w szafach przewracał.
Maca szlafrok, palto maca.
«Skandal! – krzyczy – nie do wiary!
Ktoś mi ukradł okulary!»
Pod kanapą, na kanapie,

Wszędzie szuka, parska, sapie!
Szuka w piecu i w kominie,
W mysiej dziurze i w pianinie.
Już podłogę chce odrywać,
już policję zaczął wzywać.
Nagle zerknął do lusterka...
Nie chce wierzyć... Znowu zerka.
Znalazł! Są! Okazało się,
Że je ma na własnym nosie.

Zasoby dodatkowe:

link (<https://www.youtube.com/watch?v=ZugpUqUaAJQ>)

Zagadka

Ma nogi – nie chodzi, ma rogi – nie bodzie. (*Stół*)

Przysłowia

Wszędzie dobrze, a w domu najlepiej.
Nie wystrój zdobi chatę, lecz gościnność. Gość w dom, Bóg w dom.
W cudzym domu ręce za pas zatknij.

Temat 28. Naczynia stołowe i kuchenne. Posiłki Столовий і кухонний посуд. Їжа

Jan Brzechwa

Entliczek-pentliczek

Entliczek-pentliczek, czerwony stoliczek,
A na tym stoliczku pleciony koszycek,
W koszyczku jabłuszko, w jabłuszku robaczek,
A na tym robaczku zielony kubraczek.
Powiada robaczek: «I dziadek, i babka,
I ojciec, i matka jadali wciąż jabłka,
A ja już nie mogę! Już dosyć! Już basta!
Mam chęć na befsztyczek!» I poszedł do miasta.
Szedł tydzień, a jednak nie zmienił zamiaru,
Gdy znalazł się w mieście, poleciał do baru.
Są w barach – wiadomo – zwyczajnie utarte:

Podchodzi doń kelner, podaje mu kartę,
 A w karcie – okropność! – przyznacie to sami:
 Jest zupa jabłkowa i knedle z jabłkami,
 Duszone są jabłka, pieczone są jabłka
 I z jabłek szarlotka, i placek, i babka!
 No, widzisz, robaczku! I gdzie twój befsztyczek?
 Entliczek-pentliczek, czerwony stoliczek.

Zasoby dodatkowe:

link (<https://www.youtube.com/watch?v=OFyIb2ZQLN4>)

Zagadka

Trzy konie o jednym ogonie. (*Widelec*)

Przysłowia

Gdzie kucharek sześć, tam nie ma co jeść. Kto zjada ostatki, ten jest piękny i gładki. Głód to najlepszy kucharz. Głodnego bajkami nie nakarmisz. Sucha łyżka naciera usta.

Temat 29. Moje ulubione książki Мої улюблені книжки

Czesław Janczarski

Nad książką

Wieczorem biorę książki z półki,
 za oknem cicho wiatr szeleści.
 Stronice książki-przyjaciółki
 przeróżne prawią opowieści.
 Książki o ludziach mówią dawnych,
 o morzach, wyspach, miastach, lasach,
 o bohaterach, wodzach sławnych,
 o naszych i o dawnych czasach.

Wars i Sawa (legenda o tym, jak powstała Warszawa)

Dawno temu na Mazowszu, nad brzegiem Wisły rozciągała się wielka puszcza księcia mazowieckiego. Pewnego razu książę wybrał się na polowanie. W pogoni za jeleniem oddalił się od towarzyszy. Nawołują go, ale daremnie. A książę ściga zwierzę. Nagle jeleni znikł mu z oczu. Zmęczony książę poczuł pragnienie. Nachylił się nad wodą Wisły i... ujrzał syrenę – pół kobietę, pół rybę.

– Idź za strzałą i zatrzymaj się tam, gdzie ona upadnie. Zatrzymał się przed chatą, skąd zalały zapach wędzonej ryby. Gospodarz zaprosił go do chaty. Przy ognisku siedziała kobieta z dwojgiem małych dzieci na rękach. Książę posilił się i rzekł: – Niech wasz syn nazywa się Wars, a córka – Sawa. Ziemię tę

im oddaję na zawsze. Niech z ich pracy powstanie tu wieś, a za lata wielki gród. I tak się stało. Mała wioska urosła w wielkie miasto. A nazwa jego powstała z imion dzieci: Wars, Sawa – Warszawa, a syrena została herbem miasta (*wg Ewy Szelburg-Zarembiny*).

Bajeczka o sześciu myszkach

Mama mysz poszła w odwiedziny do ciotki. Zostawiła w domu sześć córek myszek. Kazała im ugotować kaszy. – Tylko nie zapomnijcie o soli.

Jedna myszka drewka porąbała. Druga myszka ogień rozpałała. Trzecia garnuszek wymyła. Czwarta wody do garnuszka nalała. Piąta kaszę zasypała. Szósta słoninę pokrajała. A potem pobiegły do spiżarni tańcować.

Przypomniała sobie pierwsza myszka, że kasza nie posolona. Pobiegła. Łyżkę soli wsypała do garnuszka. I wróciła do zabawy. Przypomniała sobie druga myszka, że kasza nie posolona. Pobiegła. Łyżkę soli wsypała do garnuszka. I wróciła do zabawy.

Przypomniała sobie trzecia myszka, że kasza nie posolona. Pobiegła. Łyżkę soli wsypała do garnuszka. I wróciła do zabawy.

Przypomniała sobie czwarta myszka, że kasza nie posolona. Pobiegła. Łyżkę soli wsypała do garnuszka. I wróciła do zabawy. Przypomniała sobie piąta myszka, że kasza nie posolona. Pobiegła. Łyżkę soli wsypała do garnuszka. I wróciła do zabawy.

Przypomniała sobie szósta myszka, że kasza nie posolona. Pobiegła. W tej samej chwili nadeszła mama mysz. Pyta szóstej myszki: – Kasza posolona?

– Oj, nie, mamó.

Więc mama kaszę posoliła. A potem siadły do obiadu. Ojej!

Bajka o kogucie

Jedna baba, uboga żebraczka, chodziła po proszonym chlebie od chaty do chaty. Odprawiano ją zwykle z niczym. Ale jedna litościwa kobieta, sama niebogata, dała jej ziarnko grochu, gdy nie mogła dać nic lepszego.

Żebraczka, odebrawszy to ziarnko grochu, zasadziła je w ziemię i czekała wiosny i lata. A tu z ziarnka wyrosły strączki i wiły się po tyczce w górę, wiły się coraz wyżej i wyżej, aż nareszcie dosięgły samego nieba. Baba, ciekawa, jak też to tam jest w niebie, schwyciła się wijącej latorośli i czepiając się rękami kruchych gałązek, drapała się po nich coraz wyżej a wyżej, aż nareszcie doszła do nieba. W niebie zobaczyła świętego Piotra i pokłoniła mu się. A święty Piotr dał jej jajko i złoty kubek, przeżegnał ją i kazał na świat wrócić, mówiąc, że z kubka będzie miała napoju, ile tylko zechce i jakiego zechce.

Gdy się znów na powrót po tyczce i gałązkach grochu spuściła na dół – trzymając jajko pod ciepłą pachą, dostrzegła, że już z niego wylągl się śliczny kogut, który powiedział: – Dzień dobry!

A kubek, ile razy tego zażądała, napełniał się do wierzchu mlekiem, piwem lub innym trunkiem. Dowiedziała się jednak wkrótce o tym cudownym kubku wieś cała; dowiedział się o nim i sam pan dziedzic. Pan zalecił lokajowi użyć fortelu i kubek wykraść.

Jakoż razu jednego, wpadł lokaj do chałupy baby z nagłym okrzykiem:

– Pali się we wsi, gore, gore! – i zniknął niby, ukrywając się za drzwiami. Przestraszona baba wyleciała z chałupy, ale już kubka w izbie nie zastała.

Pan, przekonawszy się wkrótce potem o obfitości cudownego kubka, sprosił wszystkich sąsiadów i wielu innych gości na ucztę do siebie i częstował ich z owego kubka. Goście cieszyli się wszyscy a pili. Wtem, odzywa się nagle trzykrotnie za oknem kogut, który zapowiedział babce, że pójdzie po ten kubek i odzyska go:

– Kukuryku, kukuryku! Pijecie nie z pańskiego, ale ze skradzionego babce kubka!

Rozgniewany pan kazał koguta natychmiast schwytać i wrzucić w głęboką studnię na podwórzu. Tutaj ów kogut w wodzie jak zaczął pić a pić wodę, tak całutką wodę wypił, aż w studni zrobiło się sucho i przyleciał znowu pod okno i zaczyna krzyczeć:

– Kukuryku, kukuryku, ze skradzionego babce kubka!

Zdziwiony tym i rozgniewany pan każe powtórnie łapać koguta i wrzucić go w rozpalony piec. Ale kogut wkrótce cały ten ogień zalał, wypuściwszy z siebie wszystką ze studni wypitą wodę, znowu poleciał pod okno i wrzeszczeć począł o skradzionym kubku.

Zniecierpliwiony pan znowu go kazał schwytać i wrzucić do stajni między bystre konie, żeby go roztratowały. Ale tu kogut, jak zaczął z siebie wypuszczać połknięty dym, tak wszystkie konie się podusiły. Pan, widząc tak wielką szkodę, kazał znów koguta schwytać, oskubać, upiec go na rożnie i wreszcie zjadł go.

Aż tu nagle w brzuchu jego odzywa się znowu ów kogut:

– Kukuryku! Ze skradzionego kubka! – A głos ten bezustannie się powtarza i nie ma sposobu go zagłuszyć. W końcu poradził panu doktor wziąć lekarstwo i koguta na powrót przez gardło wyrzucić. Gdy zatem oddał koguta, ten wyskoczył żywy i zdrow, mówiąc, że nie da panu pokoju, dopóki kubka nie zwróci babce. I nie mógł pan z nim sobie poradzić, więc kubek sam babce odniósł i przeprosił ją.

Jacob Wilhelm Grimm

O wilku i siedmiu kozłatkach

Była pewnego razu jedna stara koza, która miała siedem kozłatek. Kochała je bardzo, jak każda matka kocha swoje dzieci. Pewnego razu poszła koza do lasu po trawę, a przed odejściem rzekła do dziątek:

– Drogie dziatki, idę teraz do lasu, strzeżcie się wilka; gdyby się tu dostał, pożarłby was wszystkie ze skórą i kośćmi. Umie on dobrze udawać, ale poznacie go po grubym głosie i czarnych łapach. Kozłęta odparły:

– Kochana mateczko, możesz być spokojna, będziemy bardzo uważać! Koza meknęła zadowolona i poszła do lasu.

Nie minęło wiele czasu, gdy zapukał ktoś do drzwi i zawołał:

– Otwórzcie, drogie dzieci, to ja, wasza matka! Wróciłam już z lasu i każdemu przyniosłam coś w podarunku. Ale gdy kozłątka usłyszały gruby głos, poznały, że to był wilk.

– Nie otworzymy ci – zawołały – nasza mateczka ma miły i cienki głosik, a ty masz głos gruby! Nie jesteś naszą mateczką, lecz złym wilkiem!

Pobiegł więc wilk do sklepu i kupił sobie wielki kawał kredy. Gdy go zjadł, głos jego natychmiast stał się cienki i delikatny. Potem wrócił do drzwi, zapukał i zawołał:

– Otwórzcie, drogie dzieci, to ja, wasza matka! Wróciłam już z lasu i każdemu przyniosłam coś w podarunku.

Ale kozłątka dojrzały czarną łapę, którą wilk wsadził w okienko, i zawołały:

– Nie otworzymy ci, nasza mateczka nie ma czarnych łap jak ty! Nie jesteś naszą mateczką, lecz złym wilkiem! Pobiegł więc wilk do piekarza i powiedział:

– Uderzyłem się w łapę, nasmaruj ją ciastem. Potem pobiegł do młynarza i powiedział:

– Nasyp mi mąki na łapę. Młynarz domyślił się, że wilk chce kogoś oszukać, i wzbraniał się, ale wilk powiedział: – Jeżeli nie uczynisz tego, to cię pożrę.

Wtedy młynarz przeląkł się i pobiegnął mu łapę mąką. Teraz wilk pobiegł po raz trzeci do chaty, zastukał i zawołał:

– Otwórzcie, drogie dzieci, to ja, wasza matka! Wróciłam już z lasu i każdemu przyniosłam coś w podarunku. Ale kozłętka zawołały:

– Pokaż nam swoją łapę, żebyśmy się mogły przekonać, czy jesteś naszą mateczką.

Wilk wsunął umączoną łapę w okienko, a gdy kozłętka ją ujrzały, myśląc, że to powraca ich mateczka, otworzyły drzwi. Ale w drzwiach ukazał się – wilk! Kozłętka przeraziły się i próbowały się ukryć. Jedno wlało pod stół, drugie pod łóżko, trzecie do pieca, czwarte do kuchni, piąte do szafy, szóste pod umywalnię, siódme do skrzynki ściennego zegara. Ale wilk odnalazł je szybko i niedługo się z nimi bawił: połknął jedno po drugim; tylko najmłodszego kozłętka w skrzynce zegarowej nie mógł znaleźć. Kiedy się już zły wilk najadł do syta, wygramolił się z domu, legł na zielonej łączce pod drzewem i zasnął chrapiąc głośno.

Wkrótce potem wróciła z lasu stara koza. Ach, cóż ujrzała! Drzwi stały otworem, stół, krzesła i ławki były przewracane, umywalnia potłuczona, poduszki i kołdra ściągnięte z łóżka. Poczęła szukać swoich dzieci, ale nigdzie nie mogła ich znaleźć. Daremnie wołała je po imieniu, nikt nie odpowiadał. Dopiero, gdy zawołała najmłodszego kozłętka, usłyszała głosik:

– Tu jestem, droga mamo, w skrzynce od zegara. Biedna koza wydobyła kozłętka z ukrycia, ono zaś opowiedziało jej, że przyszedł wilk i pożarł wszystkich. Możecie sobie wyobrazić, jak gorzko płakała biedna koza po swoich kozłętkach!

Wreszcie wyszła, w rozpaczy, przed dom na łąkę, a kozłátko biegło za nią. Wtem ujrzała leżącego pod drzewem wilka, który chrapał, aż drżały gałęzie. Obejrzała go ze wszystkich stron i spostrzegła nagle, że w brzuchu jego coś się porusza i...

«O Boże – pomyślała koza – czyżby moje biedne dziatki były jeszcze żywe?!»

Prędko posłała najmłodsze kozłę do domu po nożyczki, igłę i nitkę. Potem rozcięła wilkowi brzuch i w tejże chwili wszystkie kozłátka, całe i zdrowe, wyskoczyły z brzucha wilczyśka, który w pośpiechu ich nie pogryzł, lecz połknął w całości.

Toż to była radość dopiero! Kozłéta ścisnęły swą kochaną mateczkę, a koza z radości skakała do góry! Potem rzekła:

– Teraz biegnijcie szybko i przynieście mi tyle ciężkich kamieni, ile udźwigniecie!

Siedem kozłátek naznosiło w mig mnóstwo kamieni, a koza nakładła wilkowi w brzuch, ile wlażło. Potem prędko zaszyła mu brzuch, a wilk nawet się nie obudził.

Kiedy się wilk nareszcie wyspał porządnie, wstał, ale ponieważ kamienie w żołądku wzbudziły w nim wielkie pragnienie, pobiegł do studni, aby się napić wody. Ale gdy tylko ruszył z miejsca, kamienie poczęły uderzać jeden o drugi w jego brzuchu. Wykrzyknął wtedy:

– Co się tak tłucze w moim brzuchu,
Dlaczego takie mam pragnienie?
Myślałem, że kozłátka połknął,
A to są chyba kamienie!

A gdy przyszedł do studni i nachylił się nad wodą, ciężkie kamienie wciągnęły go w głąb wody. Kiedy to ujrzały kozłátka, przybiegły i zawołały głośno:

– Zginął zły wilk! Zginął zły wilk! – I tańczyć poczęły ze swą mateczką dokoła studni.

Zasoby dodatkowe:

link (<https://www.youtube.com/watch?v=mZ1oNZYloLA>)

Zagadka

Najpierw człowiek mnie wymyślił, potem drukarz wydrukował.
Do księgarni po mnie przyszli, by dla dzieci mnie kupować.
(*Książka*)

Przysłowia

Papier jest cierpliwy (złe i dobre wytrzyma). Za dotknięciem różdżki czarodziejskiej.

Temat 30. Wiosna. Przyroda na wiosnę Весна. Природа навесні

Wanda Chotomska

List do wiosny

Jak się czujesz, pani Wiosno?
Czy już nowe pączki rosną?
Czy już trawa rozpędziła się do słońka?
Czy z rękawa wypuściłaś już skowronka?

Irena Suchorzewska

W marcu

Raz śnieg pada, a raz deszczyk.
Na jeziorze lód już trzeszczy.
Błękit nieba lśni w kałuży,
Bałwan w słońcu oczy mruży.
– Koniec zimy. Przerwa. Dzwonek.
– To nie dzwonek, to skowronek!

Joanna Kulmowa

Młode listki

Młode listki
cieszą się wszystkim:
wiatrem –
że je huśta i kolebie,
obłokami –
że tańczą po niebie,
szpakiem –
co gałązki w locie trąca
i zielonym cieniem,
i promieniem słońca.
Młode listki
cieszą się razem z nami,
że są młodymi listkami.

Przysłowie

Jedna jaskółka wiosny nie czyni.

Temat 31. **Wielkanoc. Tradycje i zwyczaje ludowe** **Великдень. Народні традиції і звичаї**

Mieczysława Buczkówna

Wielkanoc

Alleluja! Biją dzwony.
Zmartwychwstanie.
Chleb i jaja poświęcone
Na stół zanieś.
Tam już owies się zieleni,
Przy nim malowanki.
Chorągiewka się czerwieni
Nad białym barankiem.
To Pan Jezus nam zmartwychwstał.
A wy? Co robicie mili?
Przecież może się tu zjawić
W każdej chwili!

Temat 32. **Moja mama. Dzień Matki** **Моя мама. День матері**

Dariusz Zagórski

Nasza mama

Kiedy kłopot jakiś mamy,
moja siostra albo ja,
to biegniemy z nim do mamy,
ona dobrą radę da.
Zawsze nas uśmiechem wita,
a gdy trzeba otrze łzy.
Gdy nam smutno bajki czyta,
świat już nie jest taki zły.
Rysujemy razem drzewa,
bo czas zawsze dla nas ma.
Braciszkowi cicho śpiewa,
kołysanki aaa...
Tak wspaniałą mamę mamy,
wszyscy bardzo ją kochamy.

Laurka

Wymaluję na laurce czerwone serduszko,
Ptaka, co ma złote pióra, i kwiaty w dzbanuszk.
Żyj, mamusiu moja miła,
Sto lat albo dłużej!
Bądź szczęśliwa i wesoła,
Zdrowie niech ci służy!

Temat 33. Lato. Przyroda latem. Wakacje Літо. Природа влітку. Канікули

Hanna Ożogowska

Są na polu...

Są na polu stokrotki,
są na łące rumianki.
Pójdę, kwiatów nazbieram
i uplotę wianki.
Jeden wianek dla Basi,
drugi wianek dla Zosi,
trzeci wianek dam Halince,
jeśli mnie poprosi.

Ludwik Wiszniewski

Mija roczek szkolny

Nadchodzą wakacje,
mija roczek szkolny!
Będę sobie hasał jak ten konik polny.
Odwiedzę najdalsze ustronia, pieczary....
Powitam znajomków i młodych, i starych.
Będę kosił zborze, gdy nadejdą żniwa,
będę w dni upalne w jeziorczku pływał.
Wyjadę nad morze albo lepiej w góry
i tam wejdę na szczyt,
który sięga w chmury...
Gdy nadejdzie chwila,
By do szkoły wrócić,
uczynię to chętnie, bo się lubię uczyć!

POMOC METODYCZNA

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ

(Орієнтовний перелік лексики, діалогів, запитань,
ігрових і творчих завдань за темами курсу)

Temat 1. Nasza szkoła Наша школа

Słownictwo:

aula – актова зала;
 biblioteka – бібліотека;
 bibliotekarz, bibliotekarka – бібліотекар, бібліотекарка;
 boisko – спортивний майданчик;
 grzeczne dziecko – хороша, чемна дитина;
 kolega – товариш, колега;
 koleżanka – подруга, колега;
 korytarz – коридор;
 kto (co) to jest? – хто це? (що це?);
 kucharz – кухар;
 ładny – гарний, хороший;
 mówić po polsku – розмовляти по-польськи;
 nauczyciel – учитель;
 nauczycielka – учителька;
 pomieszczenie – приміщення;
 praca – робота, праця;
 sala gimnastyczna – спортивна зала;
 słuchać – слухати;
 stołówka – їдальня;
 szatnia – шатня, роздягальня;
 szkoła – школа;
 uczennica – учениця;
 uczeń – учень, школяр;
 uczeń (uczennica) pierwszej klasy – учень (учениця) першого класу;
 uczęszczać do szkoły – ходити до школи;
 uczyć się – вчитися;
 znać – знати.

Pytania

Jaka jest nasza szkoła? Gdzie ona się znajduje? Z jakich pomieszczeń składa się nasza szkoła? Jak ma na imię nasza pani (nasz pan)? Jak ma na imię twój kolega (twoja koleżanka)? Jak należy zachowywać się wobec osób pracujących w szkole? Jak upłynął twój pierwszy dzień w szkole?

Wyrażenia i zwroty

To jest nasza szkoła. Ona jest ładna. Szkoła ma bibliotekę, salę gimnastyczną, boisko, aulę, stołówkę, szatnię. Jesteśmy uczniami pierwszej klasy. Nasza pani (nasz pan) mówi, a my słuchamy.

Zadania

Opowiedz, co się dzieje na obrazkach. Powiedz, jakie pomieszczenia są w twojej szkole i nazwij je. Powiedz, kto pracuje w szkole i jaką pracę wykonuje.

Temat 2. Nasza klasa Наш клас

Słownictwo:

drukarka – принтер;
 drzwi – двері;
 dziennik klasowy – класний журнал;
 Dzień dobry! – Добрий день!;
 globus – глобус;
 klasa – клас;
 komputer – комп'ютер;
 kreda – крейда;
 krzesło – стілець;
 książka – книга;
 lekcja – урок;
 ławka – парта;
 mapa – мапа, карта;
 myśleć – думати, мислити;
 obraz – картина;
 odpowiadać – відповідати;
 odrabiać lekcję – готувати урок;
 plan lekcji – розклад уроків;

powiedzieć – сказати;
 półka – полиця;
 przerwa – перерва;
 przyjaciel – друг, приятель;
 przyjaciółka – подруга, приятелька;
 przyjaźń – дружба;
 regał – стелаж, стінка;
 stół – стіл;
 tablica – дошка;
 tablica ogłoszeń – дошка оголошень;
 telewizor – телевізор;
 uwaga – увага;
 wejść – увійти;
 wolne miejsce – вільне місце;
 wskaźnik – указка;
 wyjść – вийти.

Pytania

Jak wygląda twoja klasa? Kto jest w klasie? Jakie meble stoją w twojej klasie? Co trzeba powiedzieć, kiedy wchodzisz do klasy? Co trzeba powiedzieć, kiedy wychodzisz z klasy? Co możesz zrobić, aby w twojej klasie było jeszcze ładniej?

Wyrażenia i zwroty

To jest nasza klasa. Jestem Ania (Michał). To Piotr, a to Helenka. Oni są moimi przyjaciółmi. W naszej klasie tu są okna, a tam – drzwi. Są też ławki, krzesła, stół, tablica. Na regale stoją książki. Zaczyna się lekcja. Nasza klasa jest duża i jasna.

Zadanie

Opowiedz, jak wygląda twoja klasa.

Zabawa

Uczniowie siedzą w kole, ciasno obok siebie. Tylko w jednym miejscu krąg jest przerwany. Uczeń, który ma wolne miejsce obok siebie, zaczyna zabawę mówiąc: Po mojej prawej stronie jest wolne miejsce, zapraszam na nie...(wymienia imię zaproszonego albo zaproszonej). Osoba zaproszona siada obok osoby zapraszającej. Następnie zaprasza ucznia (uczennicę), który/-a teraz ma wolne miejsce obok siebie.

Tematy 3-4. Przybory szkolne. Liczenie do 10 **Шкільне приладдя. Лічба до 10**

Słownictwo:

długopis – авторучка;
 blok rysunkowy – альбом для малювання;
 brulion – чернетка;
 cyrkiel – циркуль;
 farba – фарба;
 gumka – гумка;
 kalkulator – калькулятор;
 klej – клей;
 kolorowy ołówek – кольоровий олівець;
 komórka, telefon komórkowy – мобільний телефон;
 linijka – лінійка;
 notatnik – записник;
 nożyczki – ножиці;
 ołówek – олівець;
 papier – папір;
 pióro – ручка;
 pisak – фломастер;
 plastelina – пластилін;
 plecak – рюкзак;
 podręcznik – підручник;
 powtórzyć – повторити;
 pudełko – коробка;
 spinacz – скріпка;
 teczka – портфель; папка;
 temperówka – точилка;

tornister – ранець;
 wzór – зразок;
 zeszyt – зошит;
 zeszyt do nut – нотний зошит;
 ile? – скільки?
 jeden – один;
 dwa – два;
 trzy – три;
 cztery – чотири;
 pięć – п'ять;
 sześć – шість;
 siedem – сім;
 osiem – вісім;
 dziewięć – дев'ять;
 dziesięć – десять.

Pytania

Jakie przedmioty nosi uczeń w piórniku? A co ty nosisz w piórniku? A jakie przedmioty nosi uczeń w tornistrze (w plecaku)? Gdzie leży zeszyt? Co leży na ławce? Gdzie jest blok rysunkowy? O co powinien dbać każdy uczeń?

Wyrażenia i zwroty

Książka, długopis, zeszyt, ołówek to przedmioty szkolne. Na stole leżą piórnik, papier, pędzelek. Do tornistra zapakuj podręczniki, zeszyty, blok rysunkowy, piórnik.

Zadanie

Powiedz, co nosisz w piórniku?

Rozmawiamy

- Cześć! Jestem Igor.
- Cześć! Jestem Irenka.
- Bardzo mi się podoba nasza szkoła.
- Czy macie w waszej szkole boisko?
- Nie, takiego dużego boiska jak w twojej szkole nie mamy, ale mamy nową bibliotekę.

Zabawa

«Kto szybciej zapakuje tornister?»

Tematy 5-6. Pory roku. Nazwy miesięcy. Doba. Tydzień Пори року. Назви місяців. Доба. Тиждень

Słownictwo:

doba – доба;
 dobra pogoda – добра, хороша погода;
 Dobranoc! – (На) добраніч!
 dzień – день;
 gwiazda – зірка;
 jutro – завтра;
 księżyc – місяць;
 noc – ніч;
 południe – південь;
 popołudnie – післяобідній час;
 przedpołudnie – дообідній час;
 rano – вранці;
 sen – сон;
 słońce – сонце;
 tęcza – райдуга;
 w ciągu doby – протягом доби;
 wczoraj – вчора;
 wieczór – увечері;
 zegar – годинник;
 tydzień – тиждень;
 poniedziałek – понеділок;
 wtorek – вівторок;
 środa – середа;
 czwartek – четвер;
 piątek – п'ятниця;
 sobota – субота;
 niedziela – неділя;

pora roku – пора року;
 jesień – осінь;
 zima – зима;
 wiosna – весна;
 lato – літо;
 nazwy miesięcy – назви місяців;
 wrzesień – вересень;
 październik – жовтень;
 listopad – листопад;
 grudzień – грудень;
 styczeń – січень;
 luty – лютий;
 marzec – березень;
 kwiecień – квітень;
 maj – травень;
 czerwiec – червень;
 lipiec – липень;
 sierpień – серпень.

Pytania

Którego dzisiaj mamy? Jaka teraz jest pora roku? Jaki teraz jest miesiąc? Jaka teraz jest część doby? Jaka jest pogoda? Kiedy wstajesz? Kiedy idziesz spać? Dlaczego jest nam potrzebny spokojny i długi sen?

Wyrażenia i zwroty

Teraz jest jesień. Jest miesiąc wrzesień. Po wrześniu nastąpi październik. Po październiku – listopad. Po jesieni nastąpi zima.

Zadanie

Narysuj swój najpiękniejszy sen.

Tematy 7-8. Etykieta. Zwroty grzecznościowe. Zawieranie znajomości Етикет. Ввічливі слова. Знайомство

Słownictwo:

Bardzo dziękuję. – Широ дякую.
 Bardzo proszę. – Будь ласка.
 Bardzo przyjemnie. – Дуже приємно.
 Bądź tak dobry, bądź łaskaw. – Будь так добрий, будьте так добрі.
 Cześć! – Привіт!
 Czy ma ktoś jeszcze pytania? – Чи має хтось ще питання?
 Do jutra! – До завтра!
 Do widzenia! – До побачення!
 Dziękuję. – Дякую.
 Jak się nazywasz? – Як тебе звати?
 Która jest godzina? – Котра година?
 Na imię mam... – Мое ім'я...
 Nazywam się Anna Nowicka. – Мене звуть Анна Новицька.
 Nie ma za co. – Немає за що.
 niestety – на жаль;
 pan – пан; ви; чоловік;
 pani – pani; ви; жінка;
 państwo – держава; подружжя; ви;
 Proszę siadać. – Сідайте, прошу.
 Proszę uprzejmie. – Будь ласка.
 Przepraszam. – Вибачте.
 Smacznego! – Смачного!
 zwracać – звертатися;
 Życzę ci... – Бажаю тобі...

Pytania

Jak masz na imię? Jak się nazywasz? Kto wita się pierwszy w klasie? Jak trzeba zachowywać się w środkach komunikacji miejskiej? Jak trzeba pomagać osobom starszym? Jak należy zachowywać się w szkole, na ulicy?

Rozmawiamy

– Jak masz na imię?
 – Jestem Maria.
 – A ja Marek. Proszę, powiedz mi, gdzie jest biblioteka miejska?

- W centrum miasta.
- Czy to jest blisko?
- Niestety, to dosyć daleko. Trzeba jechać trolejbusem.
- Jaki numer?
- Jedyńka.
- Dziękuję bardzo.
- Proszę.

Zadanie

Podaj kilka przykładów sytuacji, w których są niezbędne zwroty grzecznościowe.

Uczymy się na pamięć

«Przepraszam», «proszę» i «dziękuję»

trzy słowa, których użycie

nic nas zupełnie nie kosztuje, lecz bardzo ułatwia życie (M. Majewski).

Tematy 9-10. Dziecięce gry i zabawy. Ulubione zabawki Дитячі ігри та забави. Улюблені іграшки

Słownictwo:

balonik – повітряна кулька;
 bawić się – гратися;
 bawić się lalką – грати з лялькою;
 bęben – бубен;
 ciuciubabka – жмурки;
 deskorolka – роликова дошка;
 gry komputerowe – комп'ютерні ігри;
 hulajnoga – самокат;
 jeździć na rowerze – кататися на велосипеді;
 klaser – клясер;
 klaun – клоун;
 klocki – кубики;
 kolekcjonować – колекціонувати;
 kreskówka – мультфільм;
 lala, lalka – лялька;
 miś, misiek – ведмедик;
 motorower – мопед;
 naklejki – наклейки;
 paleta – палітра;
 piaskownica – пісочниця;
 piłka – м'яч;
 pociąg – потяг;
 podwórko – дворик;
 rower – велосипед;
 samochód – машина;
 skakanka – скакалка;
 śpiewać – співати;
 tańczyć – танцювати;
 teatr lalek – театр ляльок;
 wózek – коляска;
 wrotki – ролики;
 zabawa – гра, іграшка;
 zabawka – іграшка.

Pytania

Jak bawią się dzieci? Jakie masz ulubione zabawy i zabawki? Jak należy dbać o swoje zabawki? Czy kolekcjonujesz jakieś rzeczy? Jakie przedmioty można zbierać?

Rozmawiamy

- Romku, jakie masz ulubione zabawki?
- Podoba mi się grać w piłkę na podwórku, lubię gry komputerowe. A ty jak lubisz bawić się?
- Lubię śpiewać, tańczyć, bawić się misiem, grać w gry komputerowe.
- Dzisiaj po obiedzie idę z kolegami do kina na kreskówkę. Zapraszam cię.
- Dziękuję, chętnie pójdę z wami.
- Będziemy pod kinem «Warszawa» o drugiej. Cześć.
- Do widzenia.

Zabawa

Gra-korowód «Stary niedźwiedź mocno śpi».

Tematy 11-12. Kolory. Warzywa i owoce
Кольори. Овочі і фрукти

Słownictwo:

biały – білий;
 czarny – чорний;
 czerwony – червоний;
 fioletowy – фіолетовий;
 granatowy – темно-синій;
 niebieski – голубий, світло-синій;
 pomarańczowy – оранжевий;
 różowy – рожевий;
 zielony – зелений;
 żółty – жовтий;
 warzywa – овочі;
 burak – буряк;
 cebula – цибуля;
 czosnek – часник;
 fasola – квасоля;
 groch – горох;
 kabaczek – кабачок;
 kapusta – капуста;
 koperek – кріп;
 kukurydza – кукурудза;
 marchew, marchewka – морква, морквинка;
 ogórek – огірок;
 pieprz, papryka – перець;
 pietruszka – петрушка;
 pomidor – помідор;
 rzodkiew – редька;
 rzodkiewka – редиска;
 seler – селера;
 ziemniaki – картопля;

owoce – фрукти; плоди;
 ananas – ананас;
 arbuz – кавун;
 banan – банан;
 borówka – брусниця;
 brzoskwinia – персик;
 cytryna – лимон;
 czarne jagody – чорниця;
 czereśnia – черешня;
 granat – гранат;
 grejpfrut – грейпфрут;
 gruszka – груша;
 jabłko – яблуко;
 jagody – ягоди;
 malina – малина;
 mandarynka – мандарин;
 melon – диня;
 morela – абрикос;
 orzech – горіх;
 pigwa – айва;
 pomarańcza – апельсин;
 porzeczka (czarna, czerwona) – порічка (чорна, червона);
 poziomka – суниця;
 śliwka – слива;
 truskawka – полуниця;
 winogrona – виноград;
 winogrono – виноградне гроно;
 wiśnia – вишня;
 żurawina – журавлина.

Pytania

Pe kolorów ma tęcza? Jakiego koloru jest niebo? Jakiego koloru mają jesienne liście?
 Jakiego koloru są liście trawy? Jakiego koloru są oczy twojego kolegi (twojej koleżanki)?
 Jakie warzywa mają czerwony kolor? Co rośnie w ogrodzie, a co w sadzie? Dlaczego przy cebuli «wszyscy płaczą»? Dlaczego przygotowujemy zapasy owoców i warzyw na zimę?

Wyrażenia i zwroty

Mama kupiła w sklepie owoce – rzodkiewkę, ogórki, pomidory, cebulę. W domu umyła je, obrała, pokroiła i zrobiła sałatkę. Bardzo lubię sałatki mamy. Jabłoń, grusza to nazwy drzew, a jabłko, gruszka to nazwy owoców. Malina, truskawka, winogrona to nazwy jagód.

Zadanie

Wymień owoce i warzywa, z których można robić przetwory.

Zabawa

«W sklepie spożywczym».

Tematy 13-16. Zwierzęta i ptaki domowe. Zwierzęta dzikie. Ptaki. Owady
Свійські тварини і птахи. Дикі тварини. Птахи. Комахи

Słownictwo:

baran – баран;
 bąk – гедзь;
 biedronka – сонечко;
 bocian – лелека;
 borsuk – борсук;
 byk – бик;
 cielę – теля;
 czapla – чапля;
 dudek – одуд;

dusza poszła (uciekła) w pięty – душа в п'яти сховалася;
 duży – великий;
 dzięcioł – дятел;
 gęś, gąska – гуска;
 indyk, indor – індик;
 jagnię – ягня;
 jaskółka – ластівка;
 jeź – їжак;
 kaczątko – каченя;

kaczka – качка;
 kaczor – качур;
 kogut – півень;
 koń – кінь;
 kot – кіт, кішка;
 kotek, kocię – кошеня;
 kret – кріт;
 krowa – корова;
 królik – кролик;
 kura – курка;
 kurczę – курча;
 lis – лис;
 lisica – лисиця;
 łabędź – лебідь;
 mały – малий;
 mewa – чайка;
 motyl – метелик;
 mucha – муха;
 musz – миша;
 niedźwiedzica – ведмедиця;
 niedźwiedź – ведмідь;
 nietoperz – кажан;
 orzeł – орел;

owad – комаха;
 owca – вівця;
 pająk – павук;
 pies – собака, пес;
 piesek – песик;
 prosię – порося;
 pszczoła – бджола;
 ptak – птах;
 skowronek – жайворонок;
 szczenię, szczeniak – цуценя;
 szop – єнот;
 ślimak – слимак;
 świnią – свиня;
 wiewiórka – білка;
 wilk – вовк;
 wrona – ворона;
 zając – заєць;
 zwierzę – тварина;
 źrebak – лоша;
 żółw – черепаха;
 żuraw – журавель.

Pytania

Jakie zwierzęta żyją w naszym kraju? Jakie ptaki żyją w naszej miejscowości?
 Kaczka to ptak domowy, a orzeł? Baran to on, a owca? Wilk to zwierzę drapieżne, a krowa?
 Jakie zwierzęta są na wiejskim podwórku? Czy karmi się ptaki domowe?
 Jakie znasz zwierzęta zamieszkujące las?

Wyrażenia i zwroty

Mamy zwierzęta domowe i ptaki. Krowa daje nam mleko. Nasz pies mieszka w budzie. Mamy kury i koguta. Na wiosnę będziemy mieli kurczęta. One są żółte, małe, puszyste. Lubią chleb i kaszę.

Zadania

Wymień nazwy zwierząt domowych i drapieżnych przedstawionych na ilustracji. Wymień nazwy młodych zwierząt, w których słychać głoskę «ę». Spróbuj naśladować głosy zwierząt: bociana (Kle, kle!), żaby (Kwa, kwa!), wrony (Kraa!), koguta (Kukuryku!), kury (Ko, ko!), psa (Hau!), kota (Miau!). Powiedz, co lubią robić koty. Wymień nazwy ptaków. Powiedz, jak opiekujesz się swoim ulubionym zwierzątkiem.

Temat 17. Jesień. Przyroda jesienią Осінь. Природа восени

Słownictwo:

babie lato – бабине літо;
 błoto – болото;
 błyskawica – блискавка;
 brzoza – береза;
 burza – буря, гроза;
 chmura – хмара;
 chodzić – ходити;
 dąb – дуб;
 deszcz – дощ;
 deszcz leje jak z cebra – дощ ллє як з відра;
 deszcz pada – дощить;
 drzewo – дерево;
 grzyb – гриб;
 kasztan – каштан;
 klon – клен;
 krzak – кущ;
 liść – лист;
 niebo – небо;
 parasol – парасоля;
 park – парк;
 powietrze – повітря;
 przyroda – природа;

roślina – рослина;
 spacerować – гуляти;
 topola – тополя;
 wiatr – вітер;
 woda – вода;
 ziemia – земля;
 żołądź – жолудь.

Pytania

Jaka teraz jest pora roku? Jakiego koloru są liście na drzewach? Dokąd idą dzieci?
 Co dzieci zbierają w jesiennym parku? Co jesień przynosi nam w darze?

Wyrażenia i zwroty

Jesienią listki zmieniają swój kolor. Drzewa mają owoce. Lasy są pełne grzybów. Pada deszcz. Ptaki odlatują na południe.

Zabawa

«Jesienny korowód» (uczniowie tworzą koło, w centrum którego jest pani Jesień).

Temat 18. W ogrodzie zoologicznym У зоопарку

Słownictwo:

delfin – дельфін;
 flaming – фламінго;
 chomik – хом'як;
 hipopotam – бегемот;
 jeleń – олень;
 kangur – кенгуру;
 konik morski – морський коник;
 krokodyl – крокодил;
 lew – лев;
 łoś – лось;
 małpa – мавпа;
 mors – морж;
 nosorożec – носоріг;
 papuga – папуга;
 paw – пав;
 pelikan – пелікан;
 pingwin – пінгвін;
 płakać krokodylowymi łzami – плакати крокодилячими сльозами;
 pokazać, gdzie raki zimują – показати де раки зимують;
 rekin – акула;
 renifer, ren – північний олень;
 słoń – слон;
 szczupak – щука;
 tygrys – тигр;
 wąż – вуж, змія;
 wielbłąd – верблюду;
 wieloryb – кит;
 wycieczka – екскурсія, прогулянка;
 zebra – зебра;
 zoo, ogród zoologiczny – зоопарк;
 żubr – зубр;
 żyrafa – жирафа.

Pytania

Czy byłeś na wycieczce w zoo? Jakie zwierzęta i ptaki mieszkają tam?
 Które zwierzęta żyją w wodzie lub blisko wody? Które z nich najbardziej ci się podobają?

Rozmawiamy

- Czy widzisz tego tygrysa?
- Widzę, jest piękny!
- A mi bardziej podoba się słoń. Jest duży i spokojny. Czy masz w domu zwierzątko?
- Mam małego kotka i chomika. A ty?
- A ja mam psa.

Zadanie

Wymień zwierzęta, które można oglądać w zoo.

Tematy 19, 22. Człowiek. Budowa ciała człowieka. Mój dzień. Zegar. Higiena osobista
Людина. Будова тіла людини. Мій день. Годинник. Особиста гігієна

Słownictwo:

brzuch – живіт;
 chłopak – юнак;
 chłopczyk – хлопчик;
 czesać się – причісуватися;
 człowiek – людина;
 czoło – чоло;
 czyścić – чистити;
 dbać – дбати;
 dłoń – долонь;
 dziecko – дитина;
 dziewczyna, dziewczynka – дівчина, дівчинка;
 głowa – голова;
 język – язик;
 kobieta – жінка;
 kolacja – вечеря;
 kolano – коліно;
 ludzie – люди;
 mąż, mężczyzna – чоловік;
 myć się – вмиватися;
 mydło – мило;
 nie brudzić – не бруднити;
 niemowlę – немовля;
 noga – нога;
 nos – ніс;
 obiad – обід;

oczy – очі;
 palec – палець;
 pasta do zębów – зубна паста;
 pięta – п'ята;
 pilnować – стежити;
 plecy – спина;
 prać – прати;
 ramię – плече;
 ręcznik – рушник;
 ręka, ręce – рука, руки;
 serce – серце;
 słuchać – слухати;
 sprzątać – прибирати;
 śniadanie – сніданок;
 tułów – тулуб;
 twarz – обличчя;
 ubierać się – одягатися;
 ucho – вухо;
 usta – рот, уста, губи;
 wiek – вік;
 włosy – волосся;
 ząb, zęby – зуб, зуби;
 żona – дружина;
 życie – життя.

Pytania

Czym piszemy? Czym chodzimy? Dlaczego są potrzebne oczy?
 Dlaczego są potrzebne uszy? Dlaczego jest potrzebny nos?

Wyrażenia i zwroty

Dziecko uczy się chodzić. Dzieci bawią się misiem. Chłopczyk i dziewczynka idą do szkoły. Kobieta i mężczyzna pobrali się, założyli rodzinę. Rano wstaję, myję się, ubieram, jem śniadanie i idę do szkoły.

Zadanie

Opowiedz, co robisz w ciągu dnia.

Zabawa

Uczniowie stają w kręgu i, mówiąc następujące słowa, pokazują do tego odpowiednie części ciała. Tekst wymawiamy na początku bardzo powoli, a następnie zwiększamy jego tempo.

Głowa,	ramiona,	kolana,	pięty,
kolana,	pięty,	kolana,	pięty,
głowa,	ramiona,	kolana,	pięty,
oczy,	uszy,	usta,	nos.

Temat 20. Ubranie

Одяг

Słownictwo:

adidasy – кросівки;
 bluzka – блузка;
 but – чобіт;
 buty z cholewami – чоботи;
 czapka – шапка;
 drogi – дорогий;
 garnitur – чоловічий костюм;
 guzik – гудзик;
 Jak ci się podoba? – Як тобі це подобається?
 kamizelka – жилетка;
 kapelusz – капелюх;
 kieszeń – кишеня;
 kostium – жіночий костюм;
 koszula – сорочка;

kurtka – куртка;
 majtki – труси;
 marynarka – піджак;
 mieć – мати;
 obuwie – взуття;
 okulary – окуляри;
 pantofle – туфлі;
 pasek – ремінь;
 płaszcz – пальто;
 płaszcz nieprzemakalny; peleryna – плащ;
 podkoszulek – майка;
 podobać się – подобатися;
 rajstopy – колготи;
 rękawiczki – рукавички;

sandały – сандалі;
 skarpetki – шкарпетки;
 sklep – магазин;
 spodnie – брюки;
 spódnica – спідниця;
 sukienka – сукня, плаття;
 sweter – светр;
 szalik – шарф;
 tani – дешевий;
 ubranie – одяг; чоловічий костюм.

Pytania

W co się ubierasz latem, zimą, jesienią? Czym się różni zimowe ubranie od ubrania, które nosimy wiosną? W co należy się ubierać w chłodne zimowe dni? W co się ubierają dziewczynki?

A jakie ubranie noszą chłopcy? Co jest krótsze, a co dłuższe? Suknia czy podkoszulek? Skarpetki czy rajstopy? Kurtka czy płaszcz? Spodnie czy szorty? Spódnica czy fartuch?

Wyrażenia i zwroty

Mam nowy granatowy płaszcz. On jest ładny i modny. W szkole zdejmuję płaszcz i oddaję go do szatni. Dbam o swoje ubranie i obuwie.

Zadania

Wymień nazwy ubrań. Wymień nazwy obuwia.

Zabawa

Uczniowie siedzą w kręgu. Jeden z nich wybiera sobie w myślach daną osobę, którą stara się opisać, robi to w ten sposób, iż wymienia jej charakterystyczne cechy wyglądu, np. «Osoba, o której myślę, ma brązowe włosy, ciemne oczy, granatowe spodnie itd.». Zadaniem grupy jest odgadnąć, o kim mowa. Komu pierwszemu się to uda i powie imię szukanej osoby, kontynuuje zabawę opisując kolejną osobę.

Tematy 21, 25. Moja rodzina. Dzień babci. Dzień dziadka Моя родина. День бабусі. День дідуся

Słownictwo:

babcia – бабуся;
 brat – брат;
 córka – дочка;
 dom rodzinny – рідний дім;
 dorosły – дорослий;
 dziadek – дідусь;
 dziadkowie – дідусь і бабуся;
 gość – гість;
 krewni – рідні;
 mama, matka – мама, мати;
 matka chrzestna – хрещена мати;
 odwiedzać – відвідувати;
 ojciec – батько;
 patrzeć – дивитися;
 podobne/-ni jak (dwie) krople wody – подібні як дві краплини води;
 przyjmować gości – приймати гостей;
 rodzeństwo – рідні брат і сестра;
 rodzice – батьки;
 rodzina – сім'я, родина;
 siostra – сестра;
 stryj, stryjek – дядько (по батькові);
 stryjenka – тітка (по батькові);
 stryjostwo – тітка і дядько (по батькові);
 syn – син;
 tata, tatuś – тато;
 wuj, wujek – дядько (по матері);
 wujenka – тітка (по матері);
 wujostwo – дядько і тітка (по матері).

Pytania

Jaka jest twoja rodzina? Czy masz rodzeństwo? Jak pomagasz dziadkom?

Co lubią robić twoi rodzice w wolnych chwilach?

Wyrażenia i zwroty

To są moje zdjęcia rodzinne. To jest moja mama. Ona ma na imię... A to jest tata. On ma na imię... Moja mamusia i mój tatuś to moi rodzice. Mam babcię i dziadka. Tata i mama pracują. Dziadek i babcia bawią wnuków. Mam rodzeństwo – brata i siostrę. Moja rodzina jest duża, żyjemy w zgodzie.

Zadanie

Opowiedz o swojej rodzinie.

Tematy 23-24. Zima. Przyroda zimą. Święta i rozrywki zimowe. Tradycje i zwyczaje ludowe
Зима. Природа взимку. Зимові свята і розваги. Народні традиції і звичаї

Słownictwo:

bałwanek – снігова баба;

Boże Narodzenie – Різдво Христове;

choinka – ялинка;

ferie – зимові канікули;

jasełka, szopka – вертеп;

Jezus Chrystus – Ісус Христос;

kolęda – коляда;

lodowisko – ковзанка;

lód – лід;

łyżwy – ковзани;

mikołajki – День Святого Миколая;

mróz – мороз;

narty – лижі;

niespodziewany gość – несподіваний гість;

Nowy Rok – Новий рік;

obchodzić – відзначати, святкувати;

opłatek – облатка;

ozdoby choinkowe – ялинкові прикраси;

pada śnieg – падає сніг;

sanie, sanki – сани, санчата;

składać życzenia – поздоровляти;

śnieg – сніг;

śnieżki – сніжки;

śnieżyca – метелиця;

śnieżynka – сніжинка;

święto – свято;

święty Mikołaj – Святий Миколай;

ubierać choinkę – прикрашати ялинку;

upominek – подарунок;

wesoło – весело;

Wesołych Świąt! – Веселих свят!

Wigilia – Святвечір;

wzór – узор;

zimno – холодно;

życzenie – побажання.

Pytania

Jaka jest pora roku? Czy zgadzasz się z tym, że mróz to doskonały malarz?

Czy lubisz tę porę roku? Jak lubisz się bawić zimą? Jakimi ptakami odlatują do ciepłych krajów? Gdzie rośnie choinka? Jakimi ozdobami są na choince? Dlaczego dzieci czekają na świętego Mikołaja?

Jakie prezenty chciałbyś / chciałybyś dostać na święta?

Wyrażenia i zwroty

Przyszła zima. Niektóre zwierzęta zapadają w sen. Na dworze panuje mróz. Pada śnieg. Zamarzają rzeki. Zimą dzieci jeżdżą na łyżwach, nartach, sankach, bawią się w śnieżki. Dzieciom jest wesoło. Jaka Wigilia, taki cały rok. Dzieci ubierają

choinkę. Kładą sianko pod obrusem, ustawiają na stole dwanaście potraw i jedno dodatkowe nakrycie. Dzieci wyglądają przez okno, aby zobaczyć pierwszą gwiazdkę. Potem wszyscy łamią się opłatkiem, składają życzenia, śpiewają kolędy i siadają do stołu.

Zadania

Wymień zimowe miesiące. Opowiedz o zimie. Narysuj wzory, jakie mógłby zrobić mróz.

Uczymy się na pamięć

Niech o wszystkich w święta
Mikołaj pamięta,
w worek zakłęty
niech sypie prezenty.

Tematy 26-27. Miasto, wieś. Mój dom, mieszkanie Місто, село. Мій дім, квартира

Słownictwo:

autobus – автобус;
budynek – будинок;
dom – дім;
dworzec – вокзал;
dywan – килим;
dzielnica – район;
fabryka – фабрика; завод;
fotel – крісло;
kanapa – диван;
kawiarnia – кав'ярня, кафе;
kościół – костел;
kraj – край;
kuchnia – кухня;
lodówka – холодильник;
lustro – дзеркало;
łazienka – ванна;
łóżko – ліжко;
meble – меблі;
miasto – місто;
mieszkać przy ulicy – мешкати на вулиці;
mieszkanie – квартира;
muzeum – музей;
na wsi – в селі;
ojczyzna – вітчизна;
osiedle – селище;

parking – стоянка;
plac – площа;
poczta – пошта;
podłoga – підлога;
pokój – кімната;
przedpokój – прихожа;
przedszkole – дитячий садок;
rynek – ринок;
salon, pokój gościnny – вітальня;
skrzyżowanie – перехрестя;
sufit – стеля;
sygnalizator świetlny – світлофор;
sypialnia – спальня;
szafa – шафа;
szpital – лікарня;
ściana – стіна;
taksówka – таксі;
toaleta – туалет;
tramwaj – трамвай;
trolejbus – тролейбус;
ulica – вулиця;
wieś – село;
zakład – підприємство;
zyrandol – люстра.

Pytania

W jakim mieście (w jakiej wsi) mieszkasz? Na którym pięttrze mieszkasz? Gdzie trzeba przechodzić w mieście przez drogę? Czy często zapraszacie do siebie gości?

Wyrażenia i zwroty

Mieszkam w mieście. Mieszkam na wsi. Moje miasto nazywa się... Ono jest duże, ładne. W mieście teraz jest duży ruch. Na ulicy jeżdżą samochody – autobusy, trolejbusy, tramwaje, taksówki. Rano ludzie jadą do pracy. To jest zakład, a to fabryka. Na wsi jest sklep, przedszkole, szkoła. Bardzo lubię swój wieś.

Zadanie

Opowiedz o swoim mieszkaniu według niniejszego planu.

W jakim budynku mieszkasz?

Czy mieszkanie jest duże?

Jakie meble są w pokojach?

Kto korzysta z tych mebli?

Zabawa

«Na imieninach».

Temat 28. Naczynia stołowe i kuchenne. Posiłki Столовий і кухонний посуд. Їжа

Słownictwo:

artykuły spożywcze – продукти харчування;
barszcz – борщ;
bułeczka – булочка;
bułka paryska, batonik – батон;
butelka – пляшка;

chleb (biały, ciemny) – хліб (білий, чорний);
 ciastko – тістечко;
 cukierek – цукерка;
 cukiernica – цукерниця;
 czajnik – чайник;
 czekolada – шоколад;
 dzbanek – глечик;
 filiżanka – чашка;
 garnek – каструля;
 gołąbki – голубці;
 gotować jedzenie – готувати їжу;
 herbata – чай;
 herbatniki – печиво;
 idzie jak po maśle – йде як по маслу;
 jabłecznik – яблучний пиріг;
 jagodzianka – булочка з ягодами;
 jajecznica – яєчня;
 jajko – яйце;
 jeść – їсти;
 kanapki – канапки;
 kawa – кава;
 kielbasa – ковбаса;
 konfitury – варення;
 kotlet – котлета;
 kura pieczona – смажена курка;
 lody – морозиво;
 łyżeczka – ложечка;
 łyżka – ложка;

Pytania

Jakie znasz naczynia? Czy masz w domu serwis do herbaty?

Jakie naczynia są w tym serwisie? Co zwykle jesz na śniadanie, obiad i kolację?

Co pijesz na śniadanie? Jaka jest twoja ulubiona potrawa? A jakie są twoje ulubione słodycze?

Jaką potrawę umiesz gotować?

Wyrażenia i zwroty

Szklanka, talerz, łyżka to naczynia. Ser, mięso, mleko to artykuły spożywcze. Barszcz, jajecznica, jabłecznik to są potrawy. Chce mi się jeść. Jestem głodny. Chce mi się pić. W szkolnej stołówce kupujemy bułeczki i paszteciki, sok pomarańczowy. Za smaczne jedzenie dziękujemy naszym kucharzom.

Zadanie

Pomyśl o spisie potraw na swoje imieniny, o tym, co zaproponujesz do jedzenia dla gości?

Zabawa

«Poszedł Marek na jarmarek». Nauczyciel zaczyna zabawę i mówi: «Poszedł Marek na jarmarek i kupił masło...», uczeń powtarza ten tekst i dodaje od siebie np. «Poszedł Marek na jarmarek i kupił masło i chleb...» Zabawa trwa dopóty, dopóki nie nastąpi pomyłka.

masło – масло;
 mięso – м'ясо;
 mleko – молоко;
 naleśniki – налисники;
 napój – напій;
 nóż – ніж;
 obwarzanek – бублик;
 pasztecik – пиріжок;
 pączki – пончики;
 piernik – пряник, медяник;
 pierożki – вареники;
 pojemnik na chleb – хлібниця;
 rodzynki – родзинки;
 ser żółty – сир (голландський);
 sklep z pieczywem – булочна;
 słodycze – солодощі, ласощі;
 sok – сік;
 sól – сіль;
 spodek – блюдо;
 szklanka – склянка;
 szynka – шинка;
 śmietana – сметана;
 talerz – тарілка;
 twaróg – сир;
 uszka, pierożki z mięsem – пельмені;
 widelec – виделка;
 woda mineralna – мінеральна вода;
 zupa – суп.

Temat 29. Moje ulubione książki Мої улюблені книжки

Słownictwo:

bajka – байка;
 baśniowy – казковий;
 baśń – казка;
 dowiedzieć się – дізнатися;
 interesować się – цікавитися;
 krasnoludek, krasnal, skrzat – гном;
 legenda – легенда;
 ludowy – народний;
 strona – сторінка;
 temat – тема;
 tytuł – назва;
 utwór, dzieło – твір;
 wiedzieć – знати;
 wiersz – вірш;
 ciekawy – цікавий.

Pytania

O czym opowiadają bajki? Jakie bajki lubisz najbardziej?

Zadania

- Zgadnij, z jakiej bajki jest ten fragment.
«Idź za strzałą i zatrzymaj się tam, gdzie ona upadnie».
«Masz tu sto dukatów. Musisz je wydać przez jeden dzień».
«Kukuryku! Ze skradzionego kubka!»
- Jaką piosenkę śpiewała koza?

Tematy 30-31. Wiosna. Przyroda na wiosnę. Wielkanoc. Tradycje i zwyczaje ludowe
Весна. Природа навесні. Великдень. Народні традиції і звичаї

Słownictwo:

baranek – баранчик;
bazie – котики;
Chrystus zmartwychwstał! – Христос воскрес!;
gniazdo – гніздо;
koszyk – кошик;
kraszanka – крашанка;
kwiat – квітка;
na Wielkanoc – на Пасху;
rączki – бруньки;
pierwiosnek – первоцвіт;
pisanka – писанка;
piskłę – пташеня;
pokarm – страва;
przebudzenie przyrody – пробудження природи;
radosny – радісний;
rzeżucha – жеруха;
słoneczny dzień – сонячний день;
święcić – святити;
święconka – poświęчені паски, пасхальні яйця;
topienie Marzanny – топлення Марени (Мари) (весняний звичай слов'ян: напередодні нового землеробського року роблять опудала Марени, які спalюють або топлять у воді для того, щоб настала весna);
Wielkanoc – Пасха;
wielkanocny – пасхальний.

Pytania

Jaka pora roku następuje? Jak grzeje słońce? Czy podoba się tobie wiosna?
Jak przygotowujemy się do Wielkanocy? Kto pomaga przy malowaniu pisanek?
Co jest w koszyku wielkanocnym?

Wyrażenia i zwroty

Słońce mocniej przygrzewa. Drzewa mają już listki. Rozkwitają kwiaty. Ptaki wiją gniazda.

Zadanie

Wymień nazwy wiosennych miesięcy.

Temat 32. Moja mama. Dzień Matki
Моя мама. День матері

Słownictwo:

laurka – лаурка (вітальна листівка з малюнком);
uroczystość – урочистість;
przygotowywać się – готуватися;
samodzielnie wykonane prezenty – самостійно виконані подарунки;
dedykacja – посвята;
bardzo kocham matę – я дуже люблю маму;
niespodzianka – несподіванка;
wręczenie prezentów mamie – вручення подарунків мамі;
Jaka jest twoja mama? – Якою є твоя мама?

Pytania

Co lubi robić twoja mama? Jak wspólnie spędzacie wolny czas?

Wyrażenia i zwroty

Dzień Matki to święto. Dzieci przygotowują dla mamy prezenty. One sprzątają pokój, gotują jedzenie, robią laurki. Dzieci wręczają swoim mamom laurki i kwiaty. Wszyscy bardzo kochamy naszą wspaniałą mamę.

Kochana Mamusiu! Dziękuję za twoją miłość, dobroć, cierpliwość. Bardzo Cię kocham. Dziękuję, że zawsze witasz mnie uśmiechem, czytasz bajki, dajesz mi dobrą radę. Życzę Ci dużo zdrowia i szczęścia. Twoja córka. (Twój syn).

Zadanie

Narysuj portret mamy w kwiatowej ramce.

Temat 33. Lato. Przyroda latem. Wakacje

Літо. Природа влітку. Каникули

Słownictwo:

basen – басейн;
 ciepły – теплий;
 czuć się, pływać w czymś jak ryba w wodzie – почуватися як риба в воді;
 gorący – гарячий;
 góry – гори;
 letni dzień – літній день;
 łąka – лука;
 morze – море;
 namiot – намет;
 obóz – табір;
 opalać się – засмагати;
 piaszczysta plaża – піщаний пляж;
 piesza wycieczka – пішохідна екскурсія;
 pływać – плавати;
 rzeka – річка;
 spędzać dużo czasu na świeżym powietrzu – проводити багато часу на свіжому повітрі;
 staw – ставок;
 uprawiać sport – займатися спортом;
 wakacje – (літні) каникули;
 wędką – вудочка;
 wypoczynek – відпочинок.

Pytania

Powiedz, czy lubisz lato? Dlaczego? Gdzie chciałbyś spędzić wakacje? Na morzu? Czy pojedziesz w góry? Czy umiesz pływać? Czy pójdziesz do lasu? Jakie skarby przywieziesz z wakacji?

Wyrażenia i zwroty

Na dworze jest gorąco. Dojrzewa zboże. Na łące kwitną kwiaty. Ptaki karmią pisklęta.
 Latem temperatura wzrasta. Lubimy pływać w lecie. Miłych wakacji letnich!

Zadanie

Opowiedz, jak będziesz odpoczywał (odpoczywała) na wakacjach.

SPIS TREŚCI

Temat 1. Nasza szkoła. Наша школа	4
Temat 2. Nasza klasa. Наш клас.....	6
Temat 3. Przybory szkolne. Шкільне приладдя.	8
Temat 4. Liczenie do 10. Лічба до 10	10
Temat 5. Pory roku. Nazwy miesięcy. Пори року. Назви місяців	12
Temat 6. Doba. Tydzień. Доба. Тиждень	14
Temat 7. Etykieta. Zwroty grzecznościowe. Етикет. Ввічливі слова	16
Temat 8. Zawieranie znajomości. Знайомство	18
Temat 9. Dziecięce gry i zabawy. Дитячі ігри та забави.....	20
Temat 10. Ulubione zabawki. Улюблені іграшки.....	22
Temat 11. Kolory. Кольори.....	24
Temat 12. Warzywa i owoce. Овочі і фрукти.....	26
Temat 13. Zwierzęta i ptaki domowe. Свійські тварини і птахи	28
Temat 14. Zwierzęta dzikie. Дикі тварини	30
Temat 15. Ptaki. Птахи	32
Temat 16. Owady. Комахи	34
Temat 17. Jesień. Przyroda jesienią. Осінь. Природа восени.....	36
Temat 18. W ogrodzie zoologicznym. У зоопарку	38
Temat 19. Człowiek. Budowa ciała człowieka. Людина. Будова тіла людини.....	40
Temat 20. Ubranie. Одяг.....	42
Temat 21. Moja rodzina. Моя родина.....	44
Temat 22. Mój dzień. Zegar. Higiena osobista. Мій день. Годинник. Особиста гігієна	46
Temat 23. Zima. Przyroda zimą. Зима. Природа взимку	48

Temat 24. Święta i rozrywki zimowe. Tradycje i zwyczaje ludowe. Зимові свята і розваги. Народні традиції і звичаї	50
Temat 25. Dzień babci. Dzień dziadka. День бабусі. День дідуся.....	54
Temat 26. Miasto, wieś. Місто, село.....	56
Temat 27. Mój dom, mieszkanie. Мій дім, квартира	58
Temat 28. Naczynia stołowe i kuchenne. Posiłki. Столовий і кухонний посуд. Їжа	60
Temat 29. Moje ulubione książki. Мої улюблені книжки	62
Temat 30. Wiosna. Przyroda na wiosnę. Весна. Природа навесні.....	64
Temat 31. Wielkanoc. Tradycje i zwyczaje ludowe. Великдень. Народні традиції і звичаї	66
Temat 32. Moja mama. Dzień Matki. Моя мама. День матері.....	68
Temat 33. Lato. Przyroda latem. Wakacje. Літо. Природа влітку. Канікули.....	70
Słuchamy po polsku: teksty do rozwijania sprawności mówienia. Слухаємо польською: тексти з розвитку зв'язного мовлення	72
Pomoc metodyczna. Методичні поради	110

Навчальне видання

ВОЙЦЕВА Олена Андріївна
БУЧАЦЬКА Тетяна Григорівна

ПОЛЬСЬКА МОВА

підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти
з навчанням українською мовою

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Видано за рахунок державних коштів.

Продаж заборонено

В оформленні обкладинки використані матеріали з вільних інтернет-джерел

Редактор *Т. Калуські*
Коректор *М. Лисюк*
Художник *В. Дунаєва*
Дизайн і верстка *П. Давиденка*

Формат 60x90/8. Ум.-друк. арк. 16,00. Обл.-вид. арк. 12,00. Наклад 1739 прим. Зам. № 1343.

Видавець і виготовлювач видавничий дім «Букрек»,
вул. Радищева, 10, м. Чернівці, 58000
Тел./факс: (0372) 55-29-43. E-mail: info@bukrek.net
www.bukrek.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єкта видавничої справи ЧЦ № 1 від 10.07.2000 р.

